

Lovforslag nr. L 87. Fremsat den 5. november 2004 af minister for familie- og forbrugeranliggender (Henriette Kjær)

Forslag

til

Lov om fødevarer

Kapitel 1

Formål og område

§ 1. Lovens formål er at sikre forbrugerne sunde fødevarer af høj kvalitet, at beskytte forbrugerne mod vildledning i forbindelse med markedsføring af fødevarer m.v., at fremme sunde kostvaner, og derigennem medvirke til at sikre fødevarereproducenter og -handlende rimelige og ensartede vilkår og at fremme dansk eksport af fødevarer.

§ 2. Loven omfatter:

- 1) Fødevarer sikkerhed og fødevarernes sammensætning, jf. kapitel 2, 3 og 7.
- 2) Kost og ernæring, jf. kapitel 4.
- 3) Markedsføring og mærkning af fødevarer, jf. kapitel 5 og 6.
- 4) Fødevarer virksomheder, jf. kapitel 8 og 9.
- 5) Myndigheder og kontrol, jf. kapitel 10, 11, 12, 13, 14 og 15.

Stk. 2. Inden for denne lovs område gælder definitionerne i art. 2 og 3 i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) Nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarer lovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevarer autoritet og om procedurer vedrørende fødevarer sikkerhed (fødevarer forordningen).

Stk. 3. Lovens regler om behandling omfatter alle de led i produktion, tilvirkning og distribution af fødevarer, som er defineret i art. 3, nr. 16, i fødevarer forordningen.

§ 3. I forbindelse med udarbejdelse, evaluering og ændring af fødevarer lovgivningen sker høring af offentligheden i overensstemmelse med art. 9 i fødevarer forordningen.

Kapitel 2

Fødevarer sikkerhed

§ 4. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om hygiejne ved behandling og markedsføring af fødevarer.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om personlig hygiejne og helbreds kontrol for personer, som er beskæftiget med behandling, markedsføring og kontrol af fødevarer.

§ 5. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om, på hvilke vilkår fødevarer, hvori forureninger forekommer, må sælges.

Stk. 2. Når der foreligger risiko for, at fødevarer fra bestemte geografiske områder indeholder forureninger, herunder har været udsat for radioaktivitet eller miljøforureninger, eller i øvrigt kan være uegnede til anvendelse som menneskeføde eller foder, kan ministeren fastsætte regler herom, herunder forbyde, begrænse eller fastsætte vilkår for markedsføring af sådanne varer.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler, herunder forbyde eller begrænse, eller fastsætte vilkår for dyrkning af afgrøder, opdræt af husdyr, jagt, fiskeri eller samling af frugter, bær, svampe m.v. i de i stk. 2 nævnte geografiske områder, uanset om dyrkning, opdræt, jagt, fiskeri eller indsamling ikke udøves med markedsføring for øje.

§ 6. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om anvendelse af bestemte genstande eller fremgangsmåder ved behandling af fødevarer, herunder anvendelse af genteknologi, strålekonservering og andre konserverings- eller behandlingsmetoder.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at fødevarer eller ingredienser, som enten ikke hidtil har været anset som fødevarer, eller som er frembragt ved anvendelse af teknologi, der ikke tidligere har været anvendt til formålet, skal godkendes forud for anvendelse eller markedsføring.

Kapitel 3

Fødevarernes sammensætning

§ 7. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan ud fra sundheds-, ernærings- eller kvalitetsmæssige hensyn eller med henblik på at sikre forbrugerne vigtige næringsstoffer fastsætte regler om sammensætning og beskaffenhed af fødevarer, herunder fødevarer bestemt til særlige ernæringsmæssige formål og til kosttilskud.

§ 8. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om, at tilsætningsstoffer og aromaer skal godkendes før brug.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om tilsætningsstoffers og aromaers identitet og renhed, og om på hvilke vilkår disse stoffer må anvendes, herunder med hvilke formål, i hvilke mængder og til hvilke produkter.

Stk. 3. Ministeren udarbejder en positivliste over godkendte tilsætningsstoffer og deres anvendelse, som gøres offentligt tilgængelig.

§ 9. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om, at nærmere angivne grupper af tilsætningsstoffer og aromaer kan tages i anvendelse efter udløbet af en af ministeren fastsat frist på indtil 6 måneder efter, at de er anmeldt til ministeren. Ministeren kan inden fristens udløb nedlægge forbud mod den anmeldte anvendelse af stoffet.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om anvendelse af aromaer og tekniske hjælpestoffer og om, at fødevarer eller stoffer, der anvendes ved behandling af fødevarer, skal være tilsat et røbestof.

Kapitel 4

Kost og ernæring

§ 10. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender har til opgave at formidle oplysning til forbrugerne om forhold, der er omfattet af loven, herunder om ernæring.

Stk. 2. Ministeren kan iværksætte overvågningsprogrammer for fødevarer og undersøgel-

ser af fødevarer og af befolkningens kost og ernæring med henblik på udstedelse af regler inden for lovens område og på udarbejdelse af kost- og næringsstofanbefalinger; vejledninger til myndigheder og virksomheder samt forbrugeroplysning om kost og ernæring.

§ 11. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om privates, herunder virksomheders, oplysningsaktivitet om kost og ernæring.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at fødevarer skal mærkes med angivelse af næringsværdi, herunder om hvorledes næringsværdien skal angives på emballagen, i reklamer og lignende. § 19 finder tilsvarende anvendelse for næringsdeklarationer.

§ 12. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan rådgive om og fastsætte regler for offentlig kostforplejning.

§ 13. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender nedsætter et ernæringsråd, der skal være rådgivende i ernæringsvidenskabelige spørgsmål.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om rådets sammensætning og virksomhed. Ministeren fastsætter rådets forretningsorden.

Kapitel 5

Markedsføring og mærkning af fødevarer

§ 14. Reklamer for fødevarer, mærkning og præsentation af fødevarer, herunder deres form, fremtræden eller indpakning, de anvendte indpakningsmaterialer, den måde hvorpå varerne er arrangeret og de omgivelser, hvori de udstilles, samt de informationer, der uanset medium, gives om varerne, må ikke vildlede eller være egnet til at vildlede.

Stk. 2. Stk. 1 finder kun anvendelse i tilfælde, som ikke er omfattet af art. 16 i fødevarerforordningen.

§ 15. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om mærkning, markedsføring eller reklame for fødevarer, herunder om:

- 1) Angivelse af, at fødevarer har en særlig helbredende eller forebyggende effekt.
- 2) Anvendelse af anprisninger om, at en fødevarer ikke er i besiddelse af visse egenskaber.

- 3) Anvendelse af anprisninger, der angiver, at en fødevarer er særligt egnet for mennesker med behov for særlig kost på grund af sygdom, alder eller andre forhold, eller som angiver at virke forebyggende over for sygdom.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at fødevarer virkninger ved markedsføringen af et produkt ikke må omtale egenskaber ved produktet eller virksomheden, som generelt gælder for tilsvarende produkter eller virksomheder.

§ 16. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om, at fødevarer skal mærkes med oplysninger, der er af betydning for forbrugerne, virksomhederne eller tilsynsmyndighederne.

§ 17. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om anvendelse af varebetegnelser eller særlige mærker for fødevarer eller bestemte typer af fødevarer, som angiver, at varerne har været underkastet generel eller særlig kontrol, eller at varerne har en særlig kvalitet, sammensætning eller geografisk oprindelse eller har været underkastet en speciel behandling.

Stk. 2. Anvendelsen af de varebetegnelser eller særlige mærker, der er fastsat i henhold til stk. 1, er forbudt på andre varer. Det er ligeledes forbudt at anvende mærker, der kan forveksles med de varebetegnelser eller særlige mærker, der er fastsat i henhold til stk. 1, på en måde, der er egnet til at vildlede med hensyn til produktion, behandling, sammensætning, geografisk oprindelse m.v. af produktet.

§ 18. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om mærkning af tilsætningsstoffer og aromaer, herunder om brugsanvisning og advarselsmærkning.

§ 19. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om, hvorledes mærkning af fødevarer skal udføres, herunder på hvilke sprog de foreskrevne oplysninger skal gives, og hvor oplysningerne skal anbringes.

Kapitel 6

Frivillige mærkningsordninger

§ 20. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler for en frivillig mærkningsordning til fremme af produktion og

afsætning af fødevarer og landbrugs- og fiskeriprodukter i øvrigt af særlig høj kvalitet eller med særlige karakteristika.

Stk. 2. Til at bistå ved administrationen af en frivillig mærkningsordning og ved fastsættelse af regler for denne mærkningsordning kan ministeren nedsætte et råd med ekspertise inden for fødevarer kvalitet.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om rådets sammensætning og virksomhed. Ministeren fastsætter rådets forretningsorden.

§ 21. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler for, hvilke produkter der er omfattet af en frivillig mærkningsordning, herunder opstille objektive kvalitetskriterier, der fastlægger krav til produktion, forarbejdning m.v. Disse krav skal ligge ud over de krav, som gælder i henhold til lovgivningen i øvrigt.

Stk. 2. Importerede produkter, herunder levende dyr, kan omfattes af en frivillig mærkningsordning, hvis der foreligger dokumentation for, at produktet er behandlet eller dyret opvokset i overensstemmelse med de regler og krav, som er fastsat i medfør af loven.

Stk. 3. Ministeren kan beslutte, at importerede produkter kan omfattes af en frivillig mærkningsordning, hvis de i oprindelseslandet er omfattet af en kvalitetsordning, der efter en konkret vurdering for det enkelte produkt skønnes at indebære krav, som kan sidestilles med krav, der stilles under denne mærkningsordning.

§ 22. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler for godkendelse og anmeldelse af virksomheder, der ønsker at behandle eller markedsføre produkter omfattet af en mærkningsordning.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om tilmelding af primærproducenter, som ønsker hele eller dele af deres virksomhed omfattet af en mærkningsordning.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om, at tilmeldte primærproducenter og godkendte eller anmeldte virksomheder, som overtræder de under en frivillig mærkningsordning opstillede krav eller andre betingelser, midlertidigt eller permanent udelukkes fra denne mærkningsordning.

§ 23. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om mærkning af de produkter, der er omfattet af en frivillig mærkningsordning, herunder om forbeholdte

varebetegnelser og om anvendelse af særlige mærker, jf. § 17, stk. 1.

§ 24. De virksomheder og primærproducenter, som er tilsluttet en frivillig mærkningsordning, afholder de konkrete omkostninger, som er forbundet med denne ordning.

Stk. 2. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om betaling af afgifter til dækning af de generelle omkostninger i forbindelse med en frivillig mærkningsordning.

Kapitel 7

Materialer og genstande

§ 25. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om

- 1) godkendelse af materialer og genstande, der anvendes ved behandling eller markedsføring af fødevarer,
- 2) godkendelse af stoffer, der indgår i materialer og genstande,
- 3) godkendelse af fremstillingsprocesser, der anvendes ved produktion af materialer og genstande,
- 4) sammensætning og mærkning af materialer og genstande,
- 5) afsmitning fra materialer og genstande,
- 6) krav til holdbarhed og styrke af materialer og genstande, som skal anvendes til bestemte fødevarer eller i bestemte situationer, og
- 7) at materialer og genstande skal ledsages af sundheds- eller kvalitetscertifikater.

§ 26. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om godkendelse, sammensætning og mærkning samt anvendelse af rengørings-, desinfektions- og smøremidler.

§ 27. For de i § 25 og § 26 nævnte produkter finder § 4, §§ 14-19, § 36, stk. 1, §§ 39-41, § 49, §§ 51-54 og § 56 tilsvarende anvendelse.

Kapitel 8

Virksomheder

§ 28. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om autorisation og registrering af fødevareraktiviteter. Der kan herunder fastsættes regler for, hvornår en fødevareraktivitet må påbegyndes, hvornår en autorisation skal indhentes på ny, og hvornår der skal meddeles ejerskifte.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler for de vilkår, som fødevareraktiviteterne skal opfylde for at blive autoriseret.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om, at bestemte fødevareraktiviteter eller fødevareraktivitetstyper kan undtages fra kravet om autorisation og registrering.

§ 29. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om, at autoriserede eller registrerede fødevareraktiviteter, jf. § 28, stk. 1, ikke må påbegynde indførsel til eller udførsel fra landet af fødevarer, før der er sket registrering af den pågældende aktivitet.

§ 30. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om, at behandling og markedsføring af materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer ikke må påbegyndes, før der er sket registrering af den pågældende aktivitet.

§ 31. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan i de i medfør af § 28 fastsatte regler fastsætte, at autorisation eller registrering fratages, hvis virksomheden ikke opfylder de stillede vilkår, eller hvis forudsætningerne for autorisationen eller registreringen ændres væsentligt. Med mindre andet fremgår af afgørelsen har fratagelsen virkning fra det tidspunkt, den meddeles virksomheden.

Stk. 2. En afgørelse efter stk. 1 kan, af den afgørelsen vedrører, forlanges indbragt for domstolene.

Stk. 3. Begæring herom skal fremsættes inden 4 uger efter, at afgørelsen, der skal indeholde oplysninger om adgangen for at kræve domstolsprøvelse og om fristen herfor, er meddelt den pågældende. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender anlægger sag mod den pågældende i den borgerlige retsplejes former.

Stk. 4. Retten kan ved kendelse bestemme, at sagsanlæg har opsættende virkning. Såfremt ministerens afgørelsen findes lovlig ved dom, kan det heri bestemmes, at anke ikke har opsættende virkning.

§ 32. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om primærproduktion af fødevarer med henblik på at sikre og forbedre den hygiejniske, sundheds- eller kvalitetsmæssige beskaffenhed af fødevarerne.

§ 33. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om nødslagtning af syge eller tilskadekomne dyr, når nødslagtning er nødvendig af dyreværnsmæssige grunde.

§ 34. På ejendomme, hvor dyrehold er tilladt, kan ejendommens ejer eller bruger uanset bestemmelsen i § 28, foretage slagtning og efterfølgende slagtemæssig behandling af egne dyr til forbrug i egen husholdning.

Stk. 2. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om primærproducenters slagtning af dyr samt om vilkår for producenters slagtning og markedsføring fra egen virksomhed direkte til forbruger til anvendelse i dennes private husholdning.

§ 35. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om primærproducenters markedsføring af fødevarer fra egen bedrift, fartøj m.v. direkte til forbruger til anvendelse i dennes private husholdning.

§ 36. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om hygiejne i samt indretning og drift af fødevareraktiviteter, transportmidler og lignende omfattet af fødevarerlovgivningen. Der kan herunder fastsættes regler eller træffes bestemmelse om godkendelse af transportmidler, lokaler, inventarer, udstyr, maskiner, emballage og lignende samt om is, vand, damp, luft og luftarter, der anvendes ved behandling af fødevarer, eller til rengøring af lokaler, udstyr m.v.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at virksomheder omfattet af loven kun må anvende fødevarer fra autoriserede eller registrerede virksomheder.

§ 37. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om, at virksomheder omfattet af loven, for egen regning skal gennemføre en egenkontrol.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, på hvilken måde virksomhederne skal kunne dokumentere oprindelsen for de fødevarer og andre stoffer, der er bestemt til eller kan forventes at blive tilsat en fødevarer, som virksomheden har fået leveret. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, hvordan virksomheder skal kunne identificere de øvrige virksomheder, hvortil virksomhedens produkter er leveret.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om, at virksomheder omfattet af loven, for egen reg-

ning skal lade foretage nærmere fastsatte analyser og undersøgelser, at analyseresultaterne skal fremsendes til tilsynsmyndighederne, og at analyserne skal foretages på bestemte laboratorier, jf. § 48, stk. 1.

§ 38. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om, at uddannelse, herunder i fødevarerhygiejne, er obligatorisk for visse personer, som er beskæftiget i virksomheder omfattet af loven. Sådanne uddannelser kan etableres efter reglerne i lov om arbejdsmarkedsuddannelser og afsluttes med et certifikat.

Kapitel 9

Import, eksport og samhandel

§ 39. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan af hensyn til menneskers, dyrs eller planters sundhed fastsætte regler eller træffe bestemmelser om import, eksport og genindførsel af fødevarer, herunder forbyde import, eksport og genindførsel af fødevarer.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler eller træffe bestemmelser om fødevarer, der føres gennem landet som transitgods eller oplagres som transitgods.

§ 40. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om behandling, sammensætning, kvalitet, mærkning, kontrol m.v. af varer, der eksporteres her fra landet.

Stk. 2. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om hygiejne, indretning, drift, kontrol og egenkontrol m.v. for virksomheder, som her fra landet eksporterer fødevarer.

Stk. 3. Medmindre ministeren fastsætter andet, finder loven og regler, der er fastsat i medfør af loven, også anvendelse på fødevarer, der her i landet leveres som forsyning til skibe og fly.

§ 41. Ved samhandel inden for rammerne af Det Europæiske Økonomiske Samarbejde finder §§ 39 og 40 tilsvarende anvendelse.

§ 42. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om etablering, indretning og drift af veterinære grænsekontrolsteder.

Stk. 2. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, at der i forbindelse med ansøgning om oprettelse af grænsekontrolsteder uden omkostning for staten stilles fornødent udstyrede lokaler og indretninger til rådighed for grænsekon-

trollen med henblik på kontrol af de af loven omfattede animalske fødevarer m.v. ved indførsel fra og udførsel til lande, der ikke er medlemmer af Den Europæiske Union, og som ikke har indgået aftale med Den Europæiske Union om grænsekontrol.

Stk. 3. Ministeren kan bestemme, at grænsekontrolsteder, der alene benyttes i meget begrænset omfang, ophører som grænsekontrolsted.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om, at de omkostninger i forbindelse med drift af de i stk. 1 nævnte grænsekontrolsteder, der ikke dækkes af den betaling, som kræves i medfør af § 45, helt eller delvis afholdes af de lokale interessenter i grænsekontrolstedet.

§ 43. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan indgå aftaler om, at etablering og drift af grænsekontrolsteder som nævnt i § 42 helt eller delvis finansieres af lokale interessenter.

§ 44. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler for teknisk bistand, der på anmodning fra en virksomhed ydes af ministeren for familie- og forbrugeranliggender til løsning af problemer i forbindelse med eksport af fødevarer. Ministeren kan fastsætte regler om betaling af bistanden. Betaling for bistanden kan fastsættes som en fast tidsbaseret sats til hel eller delvis dækning af de faktiske omkostninger. Afholdte udlæg i forbindelse med bistandsydelsen kan kræves refunderet.

Kapitel 10

Formålsbestemte afgifter og gebyrer

§ 45. De af loven omfattede primærproducenter og virksomheder, herunder virksomheder, der fremstiller materialer og genstande, der er bestemt til at komme i forbindelse med fødevarer, afholder omkostningerne ved det tilsyn og den kontrol, som udføres efter loven og regler udstedt i medfør af loven eller i henhold til forordninger udstedt af Det Europæiske Fællesskab vedrørende de af loven omfattede forhold, medmindre ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætter regler om eller bestemmer andet, eller andet fremgår af forordningerne.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om opkrævning og betaling af afgifter og gebyrer til dækning af omkostninger ved tilsyn og kontrol efter loven eller regler udstedt i medfør af loven

eller i henhold til forordninger udstedt af Det Europæiske Fællesskab vedrørende de af loven omfattede forhold, herunder for særligt belastende kontrol samt ekstraordinære tilsyn, kontrol og analyser eller anden særlig kontrol, jf. § 51.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om betaling for særlige ydelser og ekspeditioner, herunder autorisationer, godkendelser, registreringer, anmeldelser, undersøgelser og attestationer, der ydes i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven eller i henhold til forordninger udstedt af Det Europæiske Fællesskab vedrørende de af loven omfattede forhold.

Stk. 4. Betalingsforpligtelser, der er fastsat ved forordning inden for lovens område, i denne lov eller i regler udstedt i henhold til denne lov og som ikke betales rettidigt, tillægges, medmindre andet er fastsat i EF-retsakter, en årlig rente svarende til den i renteloven fastsatte referencesats med tillæg fra forfaldsdagen at regne. Den tillagte rente udgør dog mindst 50 kr. For erindringskrivelser betales et gebyr på 100 kr., der reguleres med tilpasningsprocenten i lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste med 10 delelige kronebeløb.

Stk. 5. Den, der overtager en virksomhed eller helt eller delvist viderefører aktiviteterne i en virksomhed, med hvilken der føres tilsyn eller kontrol efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af loven, hæfter for de dermed forbundne afgifter og gebyrer, som vedrører tiden før overtagelsen.

Stk. 6. Der er udpantningsret for de i stk. 1-5, § 24, § 52, stk. 2 og § 61 nævnte beløb.

Stk. 7. Der kan ske inddrivelse af de i stk. 6 omhandlede beløb ved indeholdelse i løn m.v. hos den pågældende efter reglerne om inddrivelse af personlige skatter i kildeskatteloven.

§ 46. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om, at visse detailforhandlingsvirksomheder, der som led i uegenlystigt socialt arbejde tilvirker eller forhandler fødevarer uden erhvervmæssig fortjeneste for øje og uden konkurrencemæssig betydning i forhold til andre virksomheder, helt eller delvis kan fritages for afgifter og gebyrer omfattet af § 45.

Kapitel 11

Myndigheder

§ 47. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender etablerer en central enhed og et antal

regionale statslige enheder, som skal varetage kontrol, tilsyn, undersøgelser og informationsvirksomhed m.v. inden for fødevarerlovgivnings område.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om disse enheders opgaver og virksomhed, samt om tilsynet med disse.

§ 48. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om, at offentlige og private laboratorier skal være akkrediterede, godkendte eller opfylde bestemte kvalitetskriterier for at kunne varetage undersøgelsesopgaver i henhold til fødevarerlovgivningen.

Stk. 2. Ministeren fastsætter regler eller træffer bestemmelser om vurdering og godkendelse af analysemetoder og om hvilke analysemetoder, der skal anvendes til laboratorieundersøgelser i henhold til fødevarerlovgivningen.

Kapitel 12

Det Europæiske Fællesskab m.v.

§ 49. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler med henblik på opfyldelse af Det Europæiske Fællesskabs direktiver og beslutninger om forhold, der er omfattet af fødevarerlovgivningen. Ministeren kan endvidere fastsætte regler eller træffe de bestemmelser, som er nødvendige for anvendelsen af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forhold, som er omfattet af denne lov. Ministeren kan fastsætte regler om fravigelse af reglerne i de ovennævnte retsakter, i det omfang disse indeholder adgang hertil.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler med henblik på opfyldelse af internationale traktater og aftaler inden for lovens område.

Kapitel 13

Kontrol og offentliggørelse af kontrolresultater

§ 50. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om tilsyn og kontrol med, at loven eller de i medfør af loven fastsatte regler eller Det Europæiske Fællesskabs forordninger overholdes.

§ 51. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om, at bestemte typer af fødevarer skal underkastes særlig kontrol.

§ 52. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender træffer de afgørelser, herunder medde-

ler de påbud og forbud, der anses for nødvendige for at sikre overholdelsen af de krav, der er fastsat i fødevarerlovgivningen eller i Det Europæiske Fællesskabs forordninger og direktiver.

Stk. 2. Ministeren kan bestemme, at de i henhold til stk. 1 truffene foranstaltninger skal gennemføres for virksomhedens regning.

Stk. 3. Hvis forbud eller påbud meddelt efter stk. 1 ikke bliver efterlevet, kan ministeren nedlægge forbud mod fortsat drift og eventuelt fratage de virksomheder, som er omfattet af lovens kapitel 8, autorisationen eller registreringen. Med mindre andet fremgår af afgørelsen har fratagelsen virkning fra det tidspunkt, den meddeles virksomheden.

Stk. 4. En afgørelse efter stk. 3 kan, af den afgørelsen vedrører, forlanges indbragt for domstolene.

Stk. 5. Begæring herom skal fremsættes inden 4 uger efter, at afgørelsen, der skal indeholde oplysninger om adgangen for at kræve domstolsprøvelse og om fristen herfor, er meddelt den pågældende. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender anlægger sag mod den pågældende i den borgerlige retsplejes former.

Stk. 6. Retten kan ved kendelse bestemme, at sagsanlæg har opsættende virkning. Såfremt ministerens afgørelsen findes lovlig ved dom, kan dtr heri bestemmes, at anke ikke har opsættende virkning.

§ 53. Tilsynsmyndigheden og personer, som er særligt bemyndiget hertil, har til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme, lokaliteter, transportmidler, forretningsbøger, papirer m.v., herunder også materiale der opbevares i elektronisk form, for at tilvejebringe oplysninger til brug for løsning af opgaver i henhold til fødevarerlovgivningen.

Stk. 2. Politiet yder om nødvendigt bistand hertil. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler herom.

§ 54. En fødevareraktivitet skal efter anmodning fra tilsynsmyndighederne give alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som har betydning for kontrollens gennemførelse, samt vederlagsfrit yde tilsynsmyndighederne fornøden bistand ved kontrol, prøveudtagning, kopiering og udlevering af skriftligt materiale og udskrift af elektro-

niske data samt andre foranstaltninger, der iværksættes i henhold til fødevarerlovningen.

Stk. 2. En fødevarer virksomhed skal kunne dokumentere, at oplysninger og påstande, som virksomheden af egen drift fremsætter, er korrekte.

Stk. 3. Tilsynsmyndigheden kan som led i kontrol og overvågning vederlagsfrit mod kvittering udtage eller pålægge virksomheden at udtage prøver af fødevarer, herunder råvarer, halvfabrikata og færdigvarer, is, vand, damp, luft, luftarter, materialer og genstande, bekæmpelsesmidler, rengørings- og desinfektionsmidler m.v.

Stk. 4. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om, at en fødevarer virksomhed skal yde tilsynsmyndighederne bistand ved forsendelse af prøver og afholde udgifterne herved.

§ 55. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender nedsætter et Fødevarer kontroludvalg med den opgave at overvåge, om fødevarer kontrollen udføres i overensstemmelse med fødevarer lovgivningen, kontrolstrategien og kontrolplanerne samt på en ressourcemæssig hensigtsmæssig måde.

Stk. 2. Udvalget består af seks fagkyndige medlemmer udpeget af ministeren. Af disse indstilles 3 medlemmer af forbrugerorganisationer og 3 medlemmer af relevante brancheorganisationer. Ministeren kan fastsætte nærmere regler herom. Udvalget vælger sin formand blandt medlemmerne. Ministeren fastsætter udvalgets forretningsorden og de nærmere regler om udvalgets opgave.

Stk. 3. En revisionsenhed under Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender bistår Fødevarer kontroludvalget. Revisionsenhedens leder er sekretær for udvalget. Ministeren fastsætter de nærmere regler om enhedens organisation og opgaver.

Stk. 4. Dokumenter, der i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven er interne, mister ikke som følge af udveksling mellem Fødevarer kontroludvalget og revisionsenheden deres interne karakter.

Stk. 5. Ministeren udarbejder årligt en redegørelse til Folketinget om fødevarer kontrollen.

§ 56. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om offentliggørelse med navns nævnelse af resultater samt art og omfang af sanktioner på grundlag af kontrol,

som gennemføres i henhold til fødevarer lovgivningen. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, at klage ikke har opsættende virkning. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, på hvilken måde og i hvilken form kontrolresultaterne skal gøres tilgængelige for offentligheden på kontrolstedet.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om formen for og omfanget af offentliggørelsen, herunder at offentliggørelsen kan ske i elektronisk form. Ministeren kan bestemme, at visse resultater ikke skal offentliggøres.

Stk. 3. Ministeren kan bestemme, at offentliggørelse skal ske på grundlag af et af ministeren oprettet elektronisk informationssystem vedrørende kontrolresultater. Til brug for offentliggørelse kan ministeren på ethvert tidspunkt, herunder periodisk, videregive såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger fra informationssystemet til en ubestemt kreds af modtagere. Enhver har adgang til fra informationssystemet at få meddelt oplysninger, som enten har været offentliggjort, eller som skal offentliggøres. Adgangen omfatter såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger.

Kapitel 14

Det Rådgivende Fødevarerudvalg

§ 57. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender nedsætter Det Rådgivende Fødevarerudvalg. Udvalget afgiver udtalelser om væsentlige fødevarerpolitiske emner, herunder om udkast til ny lovgivning på området.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om udvalgets sammensætning og virksomhed. Ministeren fastsætter udvalgets forretningsorden.

Kapitel 15

Klage og delegation

§ 58. Henlægger ministeren for familie- og forbrugeranliggender sine beføjelser efter loven til en myndighed under ministeriet, kan ministeren fastsætte regler om adgangen til at klage over myndighedens afgørelser, herunder om, at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedernes adgang til at genoptage en sag, efter at der er indgivet klage.

Stk. 2. Ministeren kan efter forhandling med vedkommende minister eller vedkommende

F. t. l. om fødevarer

kommunale organisation fastsætte regler om andre offentlige myndigheders eller institutioners medvirken ved varetagelse af opgaver efter loven. Ministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over disse myndigheders eller institutioners afgørelser, herunder om at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myndighedens eller institutionens adgang til at genoptage en sag, efter der er indgivet klage. Ministeren kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. Ministeren bevarer sin fulde instruktionsbeføjelse.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler, hvorefter ministeren henlægger sine beføjelser vedrørende godkendelse m.v. af isoleret transportmateriel, jf. traktat af 1. september 1970 om international transport af letfordærlige levnedsmidler og om det specielle materiel, der skal bruges til sådan transport (A.T.P.), til en privat institution. Ministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over den private institutions afgørelser. Ministeren kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. Ministeren bevarer sin fulde instruktionsbeføjelse.

Stk. 4. Ministeren kan nedsætte udvalg til at bistå ved administration af særlige områder inden for fødevarerlovgivningen. Ministeren kan fastsætte regler herom. Ministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om adgangen til at klage over disse udvalgs afgørelser. Ministeren kan ændre afgørelserne, uden at der foreligger klage. Ministeren bevarer sin fulde instruktionsbeføjelse.

Stk. 5. Ministeren kan fastsætte regler om relevante forbrugerorganisationers adgang til at påklage afgørelser, der er truffet af tilsynsmyndigheden som følge af en anmeldelse af en mulig overtrædelse af fødevarerlovgivningen.

§ 59. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan under større katastrofer, herunder krise eller krig, fastsætte de regler og træffe de bestemmelser, herunder afgørelser, der er nødvendige for at sikre den mest fordelagtige anvendelse af fødevarer, undgå forurening m.v. og sikre befolkningens forsyning med fødevarer. Ministeren kan herunder fastsætte regler eller træffe bestemmelser, herunder afgørelser, om fravigelse af de i loven fastsatte regler.

Stk. 2. Såfremt de i medfør af stk. 1 fastsatte regler eller trufne bestemmelser medfører øko-

nomisk tab for en virksomhed eller for en producent, er staten erstatningspligtig.

Stk. 3. Erstatning ansættes i mangel af mindelig overenskomst i overensstemmelse med regler, der fastsættes af ministeren.

Kapitel 16

Straffebestemmelser

§ 60. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) undlader at efterkomme de til vedkommende meddelte afgørelser truffet i medfør af § 52, stk. 1, eller § 59, stk. 1,
- 2) undlader at give tilsynsmyndighederne adgang efter § 53,
- 3) undlader at give oplysninger eller yde tilsynsmyndigheden bistand efter § 54, stk. 1,
- 4) undlader at udtage prøver efter § 54, stk. 3.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis den ved handlingen eller undladelsen skete overtrædelse er begået med forsæt eller grov uagtsomhed, og der ved overtrædelsen er

- 1) forvoldt skade på sundheden eller fremkaldt fare herfor, eller
- 2) opnået eller tilsigtet opnået en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre.

Stk. 3. I regler, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne eller af vilkår, der meddeles efter reglerne. I reglerne kan der endvidere fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forhold, som er omfattet af denne lov. Det kan endvidere fastsættes, at straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år under tilsvarende betingelser, som anført i stk. 2.

Stk. 4. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 5. Ved udmåling af bødestraf i henhold til stk. 1 og 3 skal der udover de almindelige regler i straffeloven tages hensyn til virksomhedernes omsætning.

§ 61. Skønnes en overtrædelse ikke at ville medføre højere straf end bøde, kan ministeren for familie- og forbrugeranliggender tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retslig forfølgning, hvis den, der har begået overtrædelsen, erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden en nærmere angivet frist, der efter be-

gæring kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde.

Stk. 2. For så vidt angår den i stk. 1 omhandlede tilkendegivelse finder bestemmelserne i retsplejeloven om krav til anklageskrift og om ikke at have pligt til at udtale sig tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Betales bøden i rette tid, eller bliver den efter stedfunden vedtagelse inddrevet eller afsonet, bortfalder videre forfølgning.

Kapitel 17

Ikrafttræden m.v.

§ 62. For kommunale tjenestemænd, som i forbindelse med ikrafttræden af lov 471 af 1. juli 1998 om fødevarer m.m. (fødevareloven) blev tilbudt ansættelse som statstjenestemænd, men som ikke ønskede en sådan stilling, opretholdes den kommunale ansættelse og de herfor gældende vilkår under tjenestemandens udførelse af opgaver, der er henlagt til den tilbudte statslige stilling.

Stk. 2. Tjenestemanden har pligt til at underkaste sig de forandringer i sine tjenesteforretningers omfang og beskaffenhed, som følger af den opgaveomlægning, der har fundet sted i forbindelse med oprettelsen af en central enhed og et antal regionale statslige enheder, som varetager kontrol, tilsyn, undersøgelser, informationsvirksomhed m. m. indenfor fødevarelovens område. Tjenestemanden har herunder pligt til i den tilbudte stilling at underkaste sig sådanne forandringer, som ikke ændrer tjenestens karakter, og som ikke medfører, at stillingen ikke længere kan anses for passende for vedkommende. I samme omfang kan det pålægges tjenestemanden at overtage en anden stilling.

Stk. 3. Staten refunderer kommunen udgifterne til løn til de kommunale tjenestemænd, der i henhold til stk. 1 har valgt at opretholde den kommunale ansættelse, så længe de udfører arbejde for staten.

Stk. 4. Hvis staten ikke længere har behov for beskæftigelse af en tjenestemand, som har valgt at opretholde den kommunale ansættelse, kan staten efter forudgående varsling af vedkommende kommune bringe tjenestemandens arbejdsforhold til staten til ophør med det for tjenestemanden gældende opsigelsesvarsel.

Stk. 5. Staten afholder eventuelle udgifter til rådighedsløn eller ventepenge og udbetaler pension til de tjenestemænd, der i henhold til § 80,

stk. 1 og 4, i lov nr. 471 af 1. juli 1998 om fødevarer m.m. (fødevareloven) er overgået til ansættelse som statstjenestemænd. Kommunen refunderer staten den del af tjenestemandens pension, der forholdsmæssigt svarer til tjenestemandens pensionsalder ved overgangen til tjeneste i staten.

Stk. 6. Staten refunderer kommunen eventuelle udgifter til rådighedsløn eller ventepenge til de tjenestemænd, der i henhold til stk. 1 har valgt at opretholde den kommunale ansættelse, og hvis tjeneste i staten senere bringes til ophør efter stk. 4.

Stk. 7. Kommunen udbetaler pensionen til de tjenestemænd, der i henhold til stk. 1 har valgt at opretholde den kommunale ansættelse. Staten refunderer kommunen den del af tjenestemandens pension, der forholdsmæssigt svarer til den pensionsalder, tjenestemanden har optjent efter overgangen til tjeneste i staten.

Stk. 8. Den endelige administrative afgørelse af tvivlsspørgsmål efter stk. 1-7 træffes af finansministeren efter forhandling med de involverede parter.

§ 63. Tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes af ministeren for familie- og forbrugeranliggender.

Stk. 2. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte, at følgende love helt eller delvis ophæves:

- 1) Lov nr. 471 af 1. juli 1998 om fødevarer m.m. (fødevareloven).
- 2) Lov nr. 310 af 6. juni 1973 om levnedsmidler.
- 3) Lov nr. 290 af 29. april 1992 om æg og ægprodukter.
- 4) Lov nr. 342 af 14. maj 1992 om mælk, mælkeprodukter, margarine m.v. (mælkeproduktloven).
- 5) Lov nr. 343 af 14. maj 1992 om kød (kødloven).
- 6) Lov om kvalitetskontrol med fisk og fiskevarer, jf. lovbekendtgørelse nr. 649 af 4. august 1993.

Stk. 3. Regler, der er udstedt i medfør af lov nr. 471 af 1. juli 1998 om fødevarer m.m. (fødevareloven) samt regler, der er opretholdt ved følgende lovbestemmelser, forbliver i kraft, indtil de afløses af regler udstedt i medfør af denne lov:

- 1) § 81 i lov nr. 471 af 1. juli 1998 om fødevarer m.m. (fødevareloven).

- 2) § 68 i lov nr. 310 af 6. juni 1973 om levnedsmidler.
- 3) § 18 i lov nr. 290 af 29. april 1992 om æg og ægprodukter.
- 4) § 25 i lov nr. 342 af 14. maj 1992 om mælk, mælkeprodukter, margarine m.v. (mælkeproduktloven).
- 5) § 29 i lov nr. 343 af 14. maj 1992 om kød (kødloven).
- 6) § 29, stk. 2 og 3, i lov om kvalitetskontrol med fisk og fiskevarer, jf. lovbekendtgørelse nr. 649 af 4. august 1993.

Stk. 4. Overtrædelse af de i stk. 3 omhandlede regler straffes efter de hidtil gældende regler.

Stk. 5. Virksomheder, som efter hidtidige regler er »godkendte«, anses for »autoriserede« efter denne lov og regler udstedt i medfør af loven.

Stk. 6. Aktiviteter, som efter hidtidige regler er »anmeldte«, anses for »registrerede« efter denne lov og regler udstedt i medfør af loven.

§ 64. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget rummer en omskrivning af lov nr. 471 af 1. juli 1998 om fødevarer m.m. med henblik på at tilpasse loven til reformen af den europæiske fødevarerlovgivning.

Reformen blev varslet med Kommissionens hvidbog om fødevarer og fødevarer. Første trin i udmøntningen af reformen blev taget med vedtagelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarerlovningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevarermyndighed og om procedurer vedrørende fødevarer (EF-Tidende nr. L 31 2002, s. 1), jf. afsnit 3.1.

De næste trin i reformen er besluttet med vedtagelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 882/2004 af 29. april 2004 om offentlig kontrol med henblik på verifikation af, at foderstof- og fødevarer samt dyresundheds- og dyrevelfærdsbestemmelserne overholdes (EF-Tidende nr. L 165 2004, s. 1) samt den såkaldte hygiejnepakke, som består af forordninger og et direktiv til regulering af fødevarer og dyresundhed. Forordninger har umiddelbar gyldighed i medlemslandene. Den gældende fødevarerlov skal derfor som en konsekvens heraf omarbejdes. Forslaget til ny fødevarerlov er således fremsat med henblik på en tilpasning af den danske fødevarerlov til EU's regelsæt på fødevarerområdet.

2. Lovforslagets hovedindhold

Med lovforslaget tilstræbes en teknisk tilpasning af den danske fødevarerlov til EU-retsakter på fødevarerområdet. Tendensen i EU er, at retsgrundlaget for reguleringen af fødevarerområdet på fællesskabsplan ændres fra direktiver til forordninger. I konsekvens heraf foreslås en række af den gældende lovs materielle bestemmelser erstattet af bemyndigelser til mini-

steren. I forbindelse hermed er det hensigten at implementere direktiver i bekendtgørelser og ikke som hidtil på lovniveau. Implementering af direktiver sker inden for de af direktiverne fastsatte rammer, såfremt direktiverne er udtryk for totalharmonisering.

Forslaget indeholder ikke væsentlige ændringer af den gældende fødevarerlovs formål eller anvendelsesområde. Der, hvor fællesskabets forordninger dækker de samme områder som den gældende danske fødevarerlov, er de to regelsæt, trods forskelligt sprogbrug, i overvejende grad overensstemmende. Med forslaget vil målet med fødevarerloven fortsat være at:

- Beskytte forbrugerne mod sundhedsrisiko i forbindelse med fødevarer.
- Beskytte forbrugerne mod vildledning i forbindelse med fødevarer.
- Sikre forbrugerne adgang til fødevarer af høj kvalitet.
- Sikre grundlaget for en effektiv, sammenhængende, ensartet kontrol med fødevarer fra jord til bord, herunder muligheden for at offentliggøre kontrolresultater.
- Fremme sunde kostvaner.
- Sikre en relevant information og rådgivning af erhverv og forbrugere om fødevarer, kost og ernæring.

Med forslaget er det endvidere målet fortsat at medvirke til at sikre fødevarerproducenter og handlende rimelige og ensartede vilkår og til at fremme eksport af danske fødevarer.

Lovforslaget opretholder desuden lovgrundlaget for Det Rådgivende Fødevarerudvalg, for Ernæringsrådet, for Fødevarerkontroludvalget, og lovforslaget viderefører hjemmelen til at nedsætte et råd som led i en frivillig mærkningsordning.

Med lovforslaget tilsigtes en skærpelse af den strafretlige sanktionspraksis, ved at der skal tages hensyn til virksomhedens omsætning ved udmåling af bødestørrelse.

3. Lovforslagets baggrund

Kommissionen fremlagde i januar 2000 en hvidbog for den fremtidige politik for fødevarer sikkerhed i Fællesskabet. Den blev begyndelsen til en reform af den europæiske fødevarerlovgivning. I hvidbogen opstilles en række overordnede principper, som skal tænkes ind i nye fællesskabsforskrifter på fødevarer-, foder- og veterinærområdet.

Et gennemgående princip i EU's fødevarerlovgivning er, at fødevarer sikkerhedspolitikken skal udvikles ud fra en integreret helhedsstrategi – det vil sige, at den skal dække hele fødevarerækeden fra »jord til bord«. Reguleringen fastlægger også ansvarsfordelingen mellem aktørerne i fødevarerækeden: Foderfabrikanter og primærproducenter og virksomheder på fødevarerområdet skal have det primære ansvar for fødevarer sikkerheden. De ansvarlige myndigheder skal føre tilsyn – bl.a. ved hjælp af nationale overvågnings- og kontrolsystemer.

Fødevarerforordningen, forordning om offentlig foderstof og fødevarerkontrol og den såkaldte hygiejnepakke, tager udgangspunkt i hvidbogens principper.

3.1. Fødevarerforordningen

Med vedtagelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarerlovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevarer sikkerheden (herefter fødevarerforordningen) blev rammerne for regulering af fødevarer sikkerheden fastlagt og grundlaget for etablering af Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet skabt. Med fødevarerforordningen sættes hovedprincipperne i Hvidbogen om Fødevarer sikkerhed i kraft.

Fødevarerforordningen fastlægger bl.a. ansvarsfordelingen mellem aktørerne i fødevarerækeden: Foderfabrikanter og primærproducenter og virksomheder på fødevarerområdet skal have det primære ansvar for fødevarer sikkerheden. De ansvarlige myndigheder skal føre tilsyn – bl.a. ved hjælp af nationale overvågnings- og kontrolsystemer.

Fødevarerforordningen har som generel målsætning at sikre et højt niveau af beskyttelse af menneskers liv og sundhed og beskyttelse af forbrugernes interesser. Dette skal ske under hensyntagen til beskyttelsen af dyrs sundhed og velfærd, planters sundhed og miljøet. Endvidere er det målsætningen at opnå fri bevægelighed i Fællesskabet for fødevarer og foder.

De artikler i fødevarerforordningen, der omhandler import og eksport af fødevarer til og fra Fællesskabet,

bestemmelser om krav til fødevarer sikkerhed, bestemmelser om forbud mod vildledning, ansvarsfordeling mellem fødevarer virksomheder og myndigheder, regler om sporbarhed samt regler om virksomhedslederens ansvar for fødevarererne, finder først anvendelse fra 1. januar 2005, mens forordningens bestemmelser om den generelle fødevarerlovgivning, herunder forsigtighedsprincippet, er trådt i kraft den 20. februar 2002. Princippet stemmer overens med den hidtidige danske praksis på området.

Det fremgår af fødevarerforordningen, at lovgivningen om fødevarer- og foder sikkerhed fremover skal baseres på *risikoanalyse*, hvis det under hensyn til samfundsmæssige, økonomiske, traditionelle, etiske og miljømæssige forhold samt kontrolmulighederne er hensigtsmæssigt.

Fødevarerforordningen fastlægger principperne for risikoanalyse, som består af tre indbyrdes forbundne komponenter, nemlig *risikovurdering*, *risikohåndtering* og *risikokommunikation*. Risikovurdering bør foretages på en uafhængig, objektiv og gennemskuelig måde og være baseret på den foreliggende videnskabelige viden. Risikohåndteringen skal baseres på risikovurderingen, men også tage hensyn til andre forhold af relevans for det spørgsmål, som er under overvejelse. Begrebet *risikokommunikation* dækker over den informationsstrøm, der er nødvendig for at afdække alle relevante aspekter i sagen, og som skal sikre underretning af myndigheder, erhverv og forbrugere, så der kan ageres hensigtsmæssigt. Disse begreber er nærmere defineret i forordningens art. 3, nr. 10-13.

Princippet om adskillelse mellem risikovurdering på den ene side og risikohåndtering og risikokommunikation på den anden side afspejles på europæisk plan i oprettelsen af den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet. I Danmark afspejles princippet i organisationen af Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders institutioner. På fødevarerområdet har man i 2004 udskilt risikovurderingen af fødevarer til den nyoprettede institution, Danmarks Fødevarer forskning.

Fødevarerforordningen fastslår, at i de tilfælde, hvor der eksisterer en risiko for liv eller sundhed, men hvor der hersker videnskabelig usikkerhed, kan *forsigtighedsprincippet* anvendes ved afgørelse af, hvilke risikohåndteringsforanstaltninger, der kan anvendes for at sikre et højt beskyttelsesniveau.

Med fødevarerforordningens artikel 7 er der skabt et ensartet grundlag i Fællesskabet for anvendelse af forsigtighedsprincippet på fødevarer- og foderområdet, jf. også bemærkningerne til lovforslagets kapitel 2.

Som udgangspunkt skal enhver vurdering af farer og risici fremover foretages af Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet. Dette vil sikre en ensartet vurdering af farer og risici i alle medlemsstaterne.

Fødevarer sikkerhedsautoriteten har til opgave at udarbejde videnskabelige vurderinger og yde videnskabelig og teknisk bistand i forbindelse med Fællesskabets lovgivning på alle områder, som har indflydelse på fødevarer- og fodersikkerheden.

Det må imidlertid forventes, at der vil opstå situationer, hvor faren endnu ikke er vurderet af Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet. I disse tilfælde foretages vurderingen af de nationale myndigheder eller af Kommissionen. Ved sager, som berører flere EU-lande, koordinerer Kommissionen indsatsen, så risikohåndteringen bliver ens i medlemsstaterne.

I det omfang forsigtighedsprincippet anvendes nationalt, skal der ske underretning af Kommissionen, der herefter tager stilling til, om der er behov for koordineret indsats.

Med forordningen gennemføres et hurtigt varslingsystem for foder og fødevarer («Rapid Alert»). Når en medlemsstat konstaterer en fare, er landet forpligtet til at sende systematiseret information til Kommissionen, som videre sender oplysningerne til de øvrige medlemsstater. En sådan oplysning vil blive lagt til grund ved vurderingen af, om et parti eller en sending kan antages at være forurenede. Systemet har fungeret siden ikrafttrædelsen af fødevarerforordningen den 20. februar 2002.

Fødevarerforordningen indeholder endvidere et princip om sporbarhed af fødevarer og føder med henblik på, at sporbarheden i tilfælde af en undersøgelse sikres i alle led. Fødevarerforordningens artikel 18, stk. 2, lyder:

»Ledere af fødevarer- og foderstofvirksomheder skal være i stand til at identificere, hvorfra de har fået leveret en fødevarer, et foder, et dyr, der anvendes i fødevarerproduktionen, og ethvert stof, der er bestemt til, eller som kan forventes at blive tilsat til en fødevarer eller et foder. Til det formål skal der etableres systemer og procedurer, hvorved sådanne oplysninger kan stilles til rådighed for de kompetente myndigheder på deres anmodning.«

3.2. Kontrolforordningen

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 852/2004 af 29. april 2004 om offentlig kontrol med henblik på verifikation af, at foderstof- og fødevarerlovgevingen samt dyresundheds- og dyrevelfærdsbestemmelserne overholdes (herefter kontrolforordning)

) er rettet mod medlemsstaterne og definerer myndighedernes opgaver og forpligtelser i relation til kontrol med virksomheders overholdelse af lovgivning om foder, fødevarer, dyrevelfærd og dyresundhed. Forordningen retter sig også mod Kommissionens opgaver og forpligtelser overfor medlemslande og tredjelande.

Udgangspunktet er, at virksomhederne i alle led i kæden fra jord til bord er ansvarlige for at overholde gældende lovgivning. De nationale kontrolmyndigheders opgave er at gennemføre regelmæssig og risikobaseret kontrol af, om virksomhederne overholder lovgivningen.

Det fremgår af forordningen, at den offentlige kontrol skal gennemføres regelmæssigt og i alle led i kæden fra jord til bord. Kontrollen skal være risikobaseret og som hovedregel gennemføres uanmeldt. Kontrolmyndigheden skal sikre effektivitet, kvalitet og ensartethed i kontrollen. Kontrollen skal gennemføres i henhold til nedskrevne procedurer, og resultaterne af kontrollen skal dokumenteres.

Myndigheden skal råde over de nødvendige faciliteter og det nødvendige personale. Myndigheden skal sikre, at den regionale kontrol koordineres og bliver udført effektivt. Der skal være samarbejde mellem den centrale myndighed og de regionale kontrolmyndigheder.

Kontrolmyndighederne skal kontrollere foder- og fødevarer virksomheder, inden de bliver godkendt til produktion. Myndighederne skal kunne trække godkendelsen tilbage, hvis betingelserne for godkendelsen ikke længere er til stede.

Kontrolmyndighederne skal have beredskabsplaner til håndtering af krisesituationer.

3.3. Hygiejnepakken

Den såkaldte hygiejnepakke er et resultat af en omarbejdning og sammenskrivning af fællesskabets retsfor skrifter for fødevarerhygiejne, dyresundhed og kontrol.

Hygiejnepakken omfatter: (1) fødevarerhygiejne, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 852/2004 af 29. april 2004 om fødevarerhygiejne (EF-Tidende nr. L 139 2004, s. 1), (2) specifikke hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 853/2004 af 29. april 2004 om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer (EF-Tidende nr. L 139 2004, s. 55), (3) offentlig kontrol af animalske fødevarer, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 854/2004 af 29. april 2004 om særlige bestemmelser

for tilrettelæggelse af den offentlige kontrol af animalske produkter til konsum (EF-Tidende nr. L 139 2004, s. 206), (4) dyresundhedsbestemmelser for produktion, afsætning og import af animalske produkter til konsum, samt (5) ophævelsesbestemmelser som skal erstatte den eksisterende fællesskabslovgivning, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2004/41/EF af 21. april 2004 om ophævelse af visse direktiver om levnedsmiddelhygiejne og sundhedsbetingelser for produktion og afsætning af visse animalske produkter til konsum og om ændring af Rådets direktiv 89/662/EØF og 92/118/EØF og Rådets afgørelse 95/408/EF (EF-Tidende nr. L 157 2004, s. 33).

Forslaget om dyresundhed, der oprindeligt var et forslag til forordning, er vedtaget som Rådets direktiv 2002/99/EF af 16. december 2002 om dyresundhedsbestemmelser for produktion, tilvirkning, distribution og indførsel af animalske produkter til konsum (EF-Tidende nr. L 18 2003, s. 11).

Hygiejnekassen har til formål at sikre, at fødevarerisici håndteres fra »jord til bord«.

Virksomhedslederne bærer det fulde ansvar for, at de fødevarer, de producerer, er sikre. Gennemførelse af risikoanalyser og kontrolprincipper samt overholdelsen af hygiejnebestemmelser skal give denne sikkerhed.

4. Gældende ret

Den gældende lov nr. 471 af 1. juli 1998 om fødevarer m.m. blev vedtaget med henblik på samling af reguleringen af alle virksomhedstyper og alle fødevarer i én lov. Det samme hensyn lå bag den samling af ansvaret for fødevarerområdet, som blev gennemført med etableringen af Fødevareministeriet den 30. december 1996. Loven har til formål, at:

- Beskytte forbrugerne mod sundhedsrisiko i forbindelse med fødevarer.
- Beskytte forbrugerne mod vildledning i forbindelse med fødevarer.
- Sikre forbrugerne adgang til fødevarer af høj kvalitet.
- Fremme sunde kostvaner.
- Tilvejebringe grundlaget for en effektiv, sammenhængende, ensartet kontrol med fødevarer fra jord til bord, herunder muligheden for at offentliggøre kontrolresultater.
- Sikre en relevant information og rådgivning af erhverv og forbrugere om fødevarer, kost og ernæring.

Det var tillige hensigten at medvirke til at sikre fødevarereproducenter og handlende rimelige og ensarte-

de vilkår og til at fremme eksport af danske fødevarer. Loven skabte endvidere lovgrundlag for Det Rådgivende Fødevareudvalg, for Ernæringsrådet og for Fødevarekontroludvalget samt opretholdt grundlaget for Fødevarekvalitetsudvalget.

Den eksisterende lov dækker de områder, som tidligere havde været reguleret i den generelle lov om levnedsmidler og de særlige love om enkelte fødevarer, kød, fisk, mælk, mælkeprodukter og margarine samt æg og ægprodukter og af lov om fødevarekvalitet, lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs retsakter om levnedsmidler m.m., lov om international transport af letfordærlige levnedsmidler, (den såkaldte ATP-lov), lov om offentliggørelse af kontrolresultater samt de fødevarerrelaterede bestemmelser i lov om miljø og genteknologi.

Reguleringen af alle virksomhedstyper og alle fødevarer i samme lov blev gennemført med henblik på bedre muligheder for på en smidig måde at tilpasse reguleringen til en udvikling, hvor skellene mellem de traditionelle virksomhedstyper - som typisk tidligere havde været opdelt efter de råvarer der blev anvendt (kød, fisk, mælk osv.) - i stadig højere grad udviskes. Loven indeholder således primært regler, der gælder horisontalt, dvs. regler, der gælder generelt for fødevarer, virksomheder m.v. uanset hvilke råvarer, der indgår i produktionen.

Med fødevareloven blev der også gennemført en reform af kontrolsystemet med henblik på samling, modernisering og forenkling af kontrollen. Et af de synlige resultater heraf var, at de kommunale levnedsmiddelkontrolenheder blev nedlagt og erstattet med et antal regionale statslige enheder.

5. Lovforslagets indhold

Med lovforslaget tilstræbes en teknisk tilpasning af lov nr. 471 af 1. juli 1998 om fødevarer m.m. til EU's regelsæt. Tendensen i EU er, at retsgrundlaget for reguleringen af fødevarerområdet på fællesskabsplan ændres fra direktiver til forordninger. Konsekvensen heraf er, at den gældende fødevarelovs materielle bestemmelser, som omfattes af forordninger, skal ophæves. En række af den gældende fødevarelovs materielle bestemmelser, som implementerer direktiver på fødevarerområdet, foreslås erstattet af bemyndigelser til ministeren. Det er i den anledning hensigten at implementere direktiver i bekendtgørelser og ikke som hidtil på lovniveau.

Arbejdet med at gennemgå nødvendige ændringer af bekendtgørelser m.v. er sat i gang. Disse bekendt-

gørelser skal træde i kraft samtidig med lovens ikrafttræden.

Lovforslaget indeholder ikke væsentlige ændringer af den gældende fødevarerlovs formål eller anvendelsesområde, jf. også afsnit 2.

Lovforslaget omhandler ikke de særlige regler om økologi. Disse er omfattet af økologiloven.

Kapitel 1 Formål og område

I kapitel 1 fastlægges lovforslagets overordnede formål, som er at sikre et højt niveau for beskyttelsen af menneskers sundhed og for forbrugernes interesser i relation til fødevarer, herunder beskyttelse mod vildledning i forbindelse med markedsføring af fødevarer m.v., og fremme fødevarerets kvalitet, samt at sikre fødevarerproducenter og -handlende rimelige og ensartede vilkår og at fremme dansk eksport af fødevarer. Loven har endvidere til formål at fremme sunde kostvaner.

Kapitlet indeholder en afgrænsning af lovforslagets områder. I kapitlet henvises desuden til fødevarerforordningens definitioner samt til forordningens bestemmelse om offentlighed i forbindelse med udarbejdelse, evaluering og ændring af fødevarerlovgivning.

Kapitel 2 Fødevarerets sikkerhed

Dette kapitel indeholder en række bemyndigelser for ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at fastsætte regler om begrænsning af forureninger i fødevarer. Bestemmelserne skal sikre, at fødevarerne ikke indebærer en sundhedsrisiko for forbrugere, og at de i øvrigt må anses for at være egnede som fødevarer for mennesker.

Kapitel 3 Fødevarerets sammensætning

Bestemmelserne i kapitlet giver ministeren for familie- og forbrugeranliggender mulighed for ud fra sundheds-, ernærings- eller kvalitetsmæssige hensyn at fastsætte regler om sammensætning og beskaffenhed af fødevarer, herunder fødevarer bestemt til særlige ernæringsmæssige formål og kosttilskud. Det foreslås endvidere at bemyndige ministeren til at fastsætte regler vedrørende brug af tilsætningsstoffer, aromaer, tekniske hjælpestoffer og om tilsætning af røbestof.

Kapitel 4 Kost og ernæring

Reglerne i kapitlet er uændrede i forhold til reglerne om kost og ernæring i kapitel 13 i den gældende fødevarerlov.

Reglerne sigter mod opfyldelse af lovens formål om at fremme sunde kostvaner. Bestemmelserne i kapitlet giver ministeren mulighed for at anvende den faglige viden, som opsamles i Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes institutioner om de teknologiske sundhedsmæssige, kvalitetsmæssige og ernæringsmæssige forhold vedrørende fødevarer, og dermed at beskytte befolkningen mod kostrelaterede sundhedsfarer. Ministeren kan endvidere trække på den ernæringsvidenskabelige ekspertise i det omgivende samfund.

Kapitlet opretholder grundlaget for Ernæringsrådet.

Kapitel 5 Markedsføring og mærkning af fødevarer

Reglerne i kapitel 5 har til formål at sikre forbrugere korrekte og klare oplysninger om de varer, der udbydes til markedsføring og sikre forbrugere mod vildledning, således at der er mulighed for den enkelte til at foretage et reelt valg. Kapitlet skal ligeledes ses som udtryk for et ønske om at sikre producenter og handlende ensartede og rimelige vilkår i produktionen og handelen med fødevarer.

Kapitlet indeholder endvidere en række bemyndigelser for ministeren til at fastsætte regler om mærkning, markedsføring eller reklame for fødevarer.

Kapitel 6 Frivillige mærkningsordninger

Kapitlet giver ministeren for familie- og forbrugeranliggender mulighed for at fastsætte regler for frivillige mærkningsordninger til fremme af fødevarer og landbrugs- og fiskeriprodukter i øvrigt af særlig høj kvalitet eller med særlige karakteristika.

Ministeren bemyndiges til at fastsætte krav til alle led i produktionen for de produkter, der er omfattet af ordningen. Kravene skal ligge ud over de almindelige krav, der allerede er fastsat i lovgivningen. Tilsynet med de ordninger, som etableres, skal være brugerfinansieret. Tilsynet skal udføres enten af uafhængige private institutioner eller af de myndigheder, som i henhold til lovgivningen har kontrollen med de pågældende primærproducenter og virksomheder.

Kapitel 7 Materialer og genstande

Kapitlet indeholder bemyndigelser for ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at fastsætte regler om materialer og genstande, der er bestemt til at komme i kontakt med fødevarer. Formålet er at undgå forurening af fødevarerne.

Kapitel 8. FødevarerVirksomheder

I kapitlet bemyndiges ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at fastsætte regler om krav til virksomhederne, herunder om autorisation og registrering, certifikat m.v. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at fødevarerVirksomheder, som er omfattet af fødevarerlovgevingen, skal omfattes af egenkontrol.

Kapitel 9. Import, eksport og samhandel

Kapitlet indeholder hjemmel til, at ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler vedrørende ind- og udførsel fra Danmark, herunder i særlige eller i hastende tilfælde. Kapitlet viderefører den gældende fødevarerlovs bestemmelser om veterinære grænsekontrolsteder.

Som noget nyt indeholder kapitlet hjemmel til, at ministeren kan fastsætte regler for bistand - herunder for betalingen for denne -, der på anmodning af en virksomhed ydes af Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender til løsning af problemer i forbindelse med eksport af fødevarer.

Kapitel 10. Formålsbestemte afgifter og gebyrer

Kapitlet viderefører princippet om brugerbetaling og giver hjemmel til opkrævning af afgifter på alle områder til hel eller delvis dækning af kontrolafgifterne. Ministeren gives mulighed for at fastsætte regler om at undlade at opkræve en afgift eller alene opkræve en delvist dækkende afgift.

Kapitel 11 Myndighederne

Kapitlet opretholder grundlaget for den enstrengede fødevarerkontrol, som blev gennemført med den gældende fødevarerlov. Kapitlet rummer mulighed for fortsatte justeringer i myndighedsstruktur og opgavefordeling.

Kapitel 12 Det Europæiske Fællesskab m.v.

Kapitlet bemyndiger ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at udstede de regler, der er nødvendige for at gennemføre internationale traktater og aftaler samt beslutninger, direktiver og forordninger indenfor fødevarerlovgevingen.

Kapitel 13 Kontrol og offentliggørelse af kontrolresultater

Kapitlet giver ministeren for familie- og forbrugeranliggender bemyndigelse til at fastsætte regler med

henblik på myndighedernes kontrol med overholdelse af fødevarerlovgevingen samt til at offentliggøre kontrolresultaterne heraf.

Kapitlet opretholder grundlaget for Fødevarerkontroludvalget og for revisionsenheden under Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender.

Kapitel 14 Det Rådgivende Fødevarerudvalg

Kapitlet opretholder grundlaget for Det Rådgivende Fødevarerudvalg.

Kapitel 15 Klage og delegation

Bestemmelserne er i det væsentlige overført fra den gældende fødevarerlov.

Ifølge den gældende fødevarerlovs § 74, stk. 2, der er indsat ved lov nr. 279 af 25. april 2001 om ændring af fødevarerloven m.fl., kan ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætte regler om adgangen for relevante landsomfattende forbrugerorganisationer til at påklage tilsynsmyndighedens (dvs. typisk fødevarerregionernes) afgørelser som følge af en anmeldelse af en mulig lovovertrædelse, herunder overtrædelse af forordninger.

Kapitel 16 Straffebestemmelse

Straffebestemmelserne fra den gældende lov videreføres. Som noget nyt foreslås en præcisering af, at der skal tages hensyn til virksomhedens omsætning i forbindelse med udmåling af bøde for overtrædelser, hvorved der er opnået eller søgt opnået en økonomisk fordel.

Kapitel 17 Ikrafttræden m.v.

Det foreslås, at ministeren for familie- og forbrugeranliggender bemyndiges til at fastsætte tidspunktet for lovens ikrafttræden. Loven forventes sat i kraft 1. januar 2005.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget skønnes ikke at have yderligere konsekvenser for det offentlige.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har været forelagt Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering. Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering vurderer, at lovforslaget ikke

indeholder ændringer i de administrative konsekvenser for erhvervslivet. Det er derfor ikke blevet forelagt Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel.

8. *Miljømæssige konsekvenser*

Lovforslaget skønnes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

9. *Forholdet til EU-retten*

Med lovforslaget tilstræbes en teknisk tilpasning af den danske fødevarerlov til EU's regelsæt. Denne tilpasning blev nødvendig især ved vedtagelsen af fødevarerforordningen, jf. afsnit 3.1., men også ved forordningen om offentlig foderstof- og fødevarerkontrol, jf. afsnit 3.2, og den såkaldte hygiejnepakke, jf. afsnit 3.3.

Forordningerne fastlægger en række generelle principper og krav i fødevarerlovgevingen, hvoraf nogle allerede er reguleret i den gældende fødevarerlov. For at undgå parallelregulering mellem den danske fødevarerlov og disse forordninger er en tilpasning af den gældende fødevarerlov nødvendig.

Det følger af EF-traktatens art. 28, at kvantitative indførselsrestriktioner såvel som alle foranstaltninger med tilsvarende virkning er forbudt mellem medlemslandene. Sådanne restriktioner vil kunne opretholdes, såfremt diskriminerende restriktioner er begrundet i beskyttelsesværdige hensyn, som er anført i EF-traktatens art. 30, og i øvrigt er proportionalt med det forfulgte formål. Restriktioner, som ikke er diskriminerende, men som dog er mere bebyrdende for fødevarereproducenter i andre medlemslande end indenlandske producenter, vil endvidere kunne opretholdes, såfremt restriktionerne er nødvendige til varetagelse af almene tvingende hensyn, og i øvrigt er proportionalt med det forfulgte formål.

Tendensen i EU er, at retsgrundlaget for reguleringen på fødevarerområdet på fællesskabsplan ændres fra direktiver til forordninger og i konsekvens heraf foreslås en række af den gældende lovs materielle bestemmelser erstattet af bemyndigelser til ministeren. Den gældende fødevarerlovs materielle bestemmelser, som er omfattet af de nævnte forordninger, og bestemmelser, som gennemfører direktiver, er udeladt af forslaget, idet det er hensigten fremover, at gennemføre direktivbestemmelser på bekendtgørelsesniveau.

Lovforslaget fastlægger den kompetence, som tillægges ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at udstede en række materielle regler vedrørende fødevarer. Disse bemyndigelsesbestemmelser ekssi-

sterer allerede for størstedelens vedkommende i den gældende fødevarerlovgeving og er ikke i sig selv bestemmelser, der påvirker vareudvekslingen i Fællesskabet. Bemyndigelsesbestemmelserne er for en stor dels vedkommende nødvendige for, at man i Danmark kan opfylde forpligtelser til at administrere og gennemføre EU-retsakter.

Udmøntningen af bemyndigelserne i lovforslaget vil i en række tilfælde kunne nødvendiggøre underretning af Kommissionen, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF af 22. juni 1998 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter (EF-Tidende nr. L 204 1998, s. 37), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/48/EF af 20. juli 1998 om ændring af direktiv 98/34/EF om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter (EF-Tidende nr. L 217 1998, s. 18).

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der i lovforslagets § 44 er fastsat en bemyndigelse til ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at fastsætte regler om betaling for bistand, der på anmodning ydes til virksomheder til løsning af problemer i forbindelse med eksport af fødevarer. Bestemmelsen giver udtryk for forhold, som kan indeholde statsstøtteelementer, som i henhold til EF-traktatens art. 87-89 skal notificeres over for Kommissionen. Det vil i givet være de regler, der udmønter denne bemyndigelse, som skal notificeres, inden bestemmelserne kan sættes i kraft.

10. *Høring*

Amtsrådsforeningen, Astma-Allergi Forbundet, Bager- og Konditormestre i Danmark, Beagle, Beredskabsstyrelsen, Beskæftigelsesministeriet, Branche-foreningen for farmaceutiske (BFID), Biodynamisk Forbrugersammenslutning, Bioteknologisk institut, Brancheforeningen for Frugt- og Grøntindustrien i DK, Bryggerforeningen, Coop Danmark, Danisco, Danmarks Aktive Forbrugere, Danmarks Biavlerforening, Danmarks fiskehandlere, Danmarks Fiskeindustri- og Eksportforening, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Fiskeriundersøgelser, Danmarks Jordbrugsforskning, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Restauranter og Cafeer, Danmarks Skibsmæglerforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Dambrugerforening, Dansk Erhvervsfjerkræ, Dansk Erhvervsfrugtavl, Dansk Erhvervsgartnerforening, Dansk Familielandbrug, Dansk Handel & Service, Dansk Havbrugerforening, Dansk Isindustri, Dansk Landbrugsrådgivning, Dansk Pelsdyravlerforening, Dansk Planteværn,

Dansk Slagtefjerkræ, Dansk Supermarked, Dansk Toksikologi Center, Dansk Transport og Logistik, Dansk Varefakta Nævn, Dansk Åleproducentforening, Danske Havne, Danske Helsekostforretningers Brancheforening, Danske Håndværksslagtere, Danske Læskedrik Fabrikker, Danske Slagterier, Danske Slagtermestres Landsforening, Danske Svineproducenter, Danske Veterinærhygiejniskeres Organisation, Datatilsynet, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Dyrælgeforening, Det Danske Fjerkræråd, Det Rådgivende Fødevarerudvalg, Det Økologiske Råd og Selskab, Dansk Flavour Organisation (DFO), Danmarks Fødevarer- og Veterinærforskning, Diabetesforeningen, Emballage- og Transportinstituttet, Emballageindustrien, Ernæringsrådet, Direktoratet for FødevarerErhverv, Finansministeriet, Fiskeriforening, Forbrugerrådet, Forbrugerstyrelsen, Foreningen af autoriserede vildtbehandlingsvirksomheder, Foreningen af Bioteknologiske Industrier i Danmark, Foreningen af Dagligvaregrossister, Foreningen af Danske Spiritusfabrikker, Foreningen af Forretningsdrivende i Københavns Kødby, Foreningen af Frugtvinsfabrikker i Danmark, Foreningen af politimestre i Danmark, Foreningen af Tilsynsfunktionærer, Foreningen for Biodynamisk Jordbrug, Foreningen for Danmarks Farve- og Lakindustri, Foreningen for Danmarks Fiskemel- og Fiskeolieindustri, Forsvarsministeriet, Fødevarerministeriet, Fødevarerindustrien, Det Veterinære Sundhedsråd, Grønne Familier, Helsebranchens Leveran-

dørforening, HORESTA, Energistyrelsen, HTS Interesseorganisation, Håndværksrådet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, International Transport Danmark, Justitsministeriet, Kaffe- & Teimportørforeningen, Kantineledernes Landsklub, Kirkeministeriet, Kommunernes Landsforening, Kulturministeriet, Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Kødbranchens Fællesråd, Landboforeningerne, Landbrugsrådet, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, Landskontoret for Heste, Landsudvalget for Kvæg, Landsudvalget for Svin, Lægemedelstyrelsen, Mejeriforeningen, Margarine Industri Foreningen (MIFU), Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, Ministeriet for flygtninge, indvandrere og integration, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, NOAH, NOPALAX, Nærings- og Nydelsesmiddelarbejderforbundet, Producenter af Komprimerede Gasser (PCG), Plantedirektoratet, Plastindustrien i Danmark, Restaurationsbranchens Fagforening, Restaurationsbranchens Fagforening, Rigsadvokaten, SEDAN, SFK Food A/S, Specialarbejderforbundet i Danmark (SID), Skatteministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Slagteriernes Forskningsinstitut, Socialministeriet, Statens Næringsmiddeltilsyn, Statsministeriet, Sundhedsstyrelsen, Trafikministeriet, Udenrigsministeriet, Undervisningsministeriet, Veterinærmedicinsk Industriforening, Øgruppen - Dansk økologileverandørforening, Økonomaforeningen, Økonomi- og Erhvervsministeriet.

11. Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

Nedenstående skema indeholder et samlet skøn over dette lovforslag.

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen nye konsekvenser	Ingen nye konsekvenser
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen nye konsekvenser	Ingen nye konsekvenser
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen nye konsekvenser	Ingen nye konsekvenser
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen nye konsekvenser	Ingen nye konsekvenser
Miljømæssige konsekvenser	Ingen nye konsekvenser	Ingen nye konsekvenser
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen nye konsekvenser	Ingen nye konsekvenser
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder bemyndigelse til ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at fastsætte de nødvendige regler og foranstaltninger til anvendelse af EF's forordninger og til opfyldelse af EF's direktiver og beslutninger på fødevarerområdet. En række af lovforslagets bestemmelser vil kunne udmøntes i administrative regler, som vil skulle notificeres for Kommissionen.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til kapitel 1

Formål og område

Til § 1

Den foreslåede bestemmelse svarer til § 1 i den gældende fødevarerlov. Fødevarerforordningen fastlægger en række krav og generelle principper, hvoraf en række allerede er reguleret i den gældende fødevarerlov. Der, hvor fødevarerforordningen dækker de samme områder, som den gældende fødevarerlov, er de to regelsæt, trods forskelligt sprogbrug, i overvejende grad overensstemmende. Den gældende fødevarerlov og lovforslaget dækker endvidere især fremme af sunde kostvaner (ernæring), som ikke er omfattet af fødevarerforordningen. Dette område er ikke harmoniseret i EU, hvorfor medlemslandene kan fastsætte egne regler herom under forudsætning af, at disse regler i øvrigt er i overensstemmelse med Det Europæiske Fællesskabs regler, herunder traktatens regler om varernes frie bevægelighed.

Til § 2

Afgrænsning af lovforslagets område er foretaget med henvisning til de enkelte kapitler i forslaget.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 fastslår, at definitionerne i fødevarerforordningen fuldt ud finder anvendelse inden for lovforslagets område. Dette indebærer, at definitionerne også er gældende for de områder af fødevarerlovgivningen, som ligger uden for fødevarerforordningens område, jf. bemærkningerne til § 1. Der er tale om definitioner af f.eks. fødevarer, fødevarerlovgivning, fødevareraktivitet, fødevareraktivitet, detailhandel, markedsføring, fare, sporbarhed, produktions-, tilvirknings- og distributionsled, primærproduktion og endelig forbruger.

I fødevarerforordningen defineres fødevarer på følgende måde:

»I denne forordning forstås ved fødevarer (eller levnedsmidler) alle stoffer eller produkter, som, uanset om de er uforarbejdede eller helt eller delvis forarbejdede, er bestemt til eller med rimelighed må antages at skulle indtages af mennesker.

»Fødevarer« omfatter drikkevarer, tyggegummi, og ethvert stof, herunder vand, der bevidst tilsættes føde-

varer i forbindelse med deres fremstilling, tilberedning eller behandling. »Fødevarer« omfatter vand, efter det sted, hvor kravene skal overholdes, som defineret i artikel 6 i direktiv 98/83/EF, og uden at dette berører kravene i direktiv 80/778/EØF og 98/83/EF.

»Fødevarer« omfatter ikke:

- a) foder
- b) levende dyr, medmindre de er forberedt til markedsføring med henblik på anvendelse som menneskeføde
- c) planter inden de høstes
- d) lægemidler i den i Rådets direktiv 65/65/EØF og 92/73/EØF anvendte betydning
- e) kosmetik i den i Rådets direktiv 76/768/EØF anvendte betydning
- f) tobak og tobaksvarer i den i Rådets direktiv 89/622/EØF anvendte betydning
- g) narkotiske eller psykotrope stoffer i den betydning, hvori disse begreber anvendes i De Forenede Nationers enkeltkonvention af 1961 om narkotiske midler og De Forenede Nationers konvention af 1971 om psykotrope stoffer
- h) restkoncentrationer og forurenende stoffer.«

Bestemmelsen adskiller sig i sin ordlyd fra fødevarere-definitionen i § 3 i den gældende fødevarerlov. Den ændrede ordlyd vurderes imidlertid ikke generelt at medføre en ændring i den gældende retstilstand.

Bestemmelsen i fødevarerforordningen bygger på samme princip som § 3 i den gældende fødevarerlov. Kernen i definitionen er, at den omfatter alt, hvad der er »bestemt til eller med rimelighed må antages at skulle indtages af mennesker«. Fødevarerebegrebet omfatter også husdyr og planter, der må antages at være bestemt til at skulle indtages af mennesker. Det afgørende er, om der er sket en eller anden form for udskillelse, eller at der er andre omstændigheder, som gør det klart, at der konkret er tale om, at planter eller dyr skal anvendes til fødevarereformål. Det præciseres dog i art. 2 i fødevarereforordningen, at planter først er omfattet af fødevarerebegrebet efter høst.

I fødevarereforordningen præciseres ved eksempler, at en række produkter er omfattet af fødevarerebegrebet. Det anføres, at drikkevarer, tyggegummi og ethvert stof, herunder vand, der bevidst tilsættes fødevarer i forbindelse med deres fremstilling, tilberedning eller behandling, skal betragtes som fødevarer. For vand gælder, at dette dog ikke berører kravene til vand i Rådets direktiv 80/778/EØF af 15. juli 1980 om kvaliteten af drikkevand (EF-Tidende nr. L 229 1980, s. 11) og Rådets direktiv 98/83/EF af 3. november 1998

om kvaliteten af drikkevand (EF-Tidende nr. L 230 1998, s. 32) (drikkevandsdirektiverne).

I modsætning til den gældende fødevarerelov er drikkevand og tilsætningsstoffer omfattet af fødevarerebegrebet. Drikkevand er omfattet af fødevarerebegrebet fra det tidspunkt i processen med fremstilling af drikkevand, hvor vandet skal opfylde kravene i drikkevandsdirektiverne (jf. artikel 6 i Rådets direktiv 98/83/EF af 3. november 1998 om kvaliteten af drikkevand). Dette forhold vil dog ikke medføre en ændring i den gældende ressortfordeling, hvor administrationen af drikkevandsreglerne henhører under Miljøministeriet. I bestemmelsen nævnes en række produkter, som kan være bestemt til at blive indtaget af mennesker, men som ikke er omfattet af fødevarerebegrebet. Det gælder f.eks. kosmetiske produkter, tobak og lægemidler. Lægemidler forstås i den betydning, som anvendes i Rådets direktiv 65/65/EØF af 26. januar 1965 om tilnærmelse af lovgivning om medicinske specialiteter (EF-Tidende nr. P 22 1965, s. 369) og Rådets direktiv 92/73/EØF af 22. september 1992 om udvidelse af anvendelsesområdet for direktiv 65/65/EØF og 75/319/EØF om tilnærmelse af lovgivning om farmaceutiske præparater, og om fastsættelse af supplerende bestemmelser for homøopatiske lægemidler (EF-Tidende nr. L 297 1992, s. 8). Kosmetik skal forstås i den betydning, der anvendes i Rådets direktiv 76/768/EØF af 27. juli 1976 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om kosmetiske midler (EF-Tidende nr. L 262 1976, s. 169). Tobak og tobaksvarer skal forstås i den betydning, de anvendes i Rådets direktiv 89/622/EØF af 13. november 1989 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om mærkning af tobaksvarer (EF-Tidende nr. L 359 1989, s. 1).

Lægemidler er ikke omfattet af fødevarerebegrebet. Dette svarer til den gældende retstilstand. Kosttilskud er fødevarer, der er koncentrerede kilder til næringsstoffer eller andre stoffer med en ernæringsvirkning eller fysiologisk virkning, og som sælges i dosisform med det formål at supplere den almindelige kost. Afgrænsningen mellem disse produkter og lægemidler har traditionelt givet anledning til vanskeligheder på grund af produkternes form og angivne formål. Kosttilskud er produkter, der kan vælges af forbrugere, der ønsker eller har et behov for at supplere deres indtag af visse næringsstoffer. Produkter, der markedsføres med det formål at forebygge, erkende, lindre, behandle eller helbrede sygdom, sygdomssymptomer og smerter eller for at påvirke legemsfunktioner, omfattes af lægemiddeldefinitionen og kan ikke markedsføres som kosttilskud. Produkter med en fysiologisk

virkning, som er farmakologisk, immunologisk eller metabolisk må ikke sælges som kosttilskud.

I marts 2004 blev der vedtaget en ny definition af lægemidler i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/27/EF af 31. marts 2004 om ændring af direktiv 2001/83/EF om oprettelse af en fællesskabskodeks for humanmedicinske lægemidler (EF-Tidende nr. L 136 2004, s. 34), som skal implementeres senest 30. oktober 2005. Lægemidler er herefter:

- »a) Ethvert stof eller enhver sammensætning af stoffer, der præsenteres som et egnet middel til behandling eller forebyggelse af sygdomme hos mennesker eller
- b) Ethvert stof eller enhver sammensætning af stoffer, der kan anvendes i eller gives til mennesker med henblik på enten at genoprette, ændre eller påvirke fysiologiske funktioner ved at udøve en farmakologisk, immunologisk eller metabolisk virkning, eller at stille en medicinsk diagnose.«

Fødevarerforordningen finder efter sin ordlyd ikke anvendelse på produkter, der er omfattet af denne definition af lægemidler.

Tobak og tobaksvarer anses ikke for at være en fødevarer, selv om skrátobak ligesom tyggegummi delvis fortæres. Midler, som anvendes til afvænnning af mennesker, som er afhængige af tobak eller alkohol, som specifikt er undtaget fra den gældende fødevarerlov, vil fortsat ikke være omfattet af fødevarerbegrebet.

Afgrænsningen til kosmetik er ligeledes præciseret, idet dog langt de fleste kosmetikprodukter klart ikke er omfattet af fødevarerdefinitionen. De produkter, der kan være tvivl om, er typisk produkter som tandpasta, mundskyllevand, pastiller eller tyggegummi, der markedsføres med det formål at være tandrensende, modvirke dårlig ånde, give en bedre kropslugt og lignende. Sådanne formål og produkter ligger naturligt uden for fødevarerbegrebet og reguleres som kosmetik eller i det omfang, der er tale om midler til helbredelse eller forebyggelse af sygdomme eller sygdomssymptomer, som lægemidler.

Det præciseres modsætningsvist, at levende dyr er en fødevarer, når de er forberedt til markedsføring, hvilket er i overensstemmelse med den hidtidige praksis. Hvad angår planter præciseres det, at disse ikke betragtes som fødevarer, før de er høstet, hvilket er en mindre ændring i forhold til den gældende praksis, hvorefter planter opfattes som fødevarer, når der er sket en eller anden form for udskillelse, eller at der er andre omstændigheder, som gør det klart, at der konkret er tale om, at planterne skal anvendes til fødevarerformål.

Det præciseres, at foder, narkotiske eller psykotrope stoffer samt restkoncentrationer og forurenende stoffer ikke er omfattet af fødevarerbegrebet. Narkotiske eller psykotrope stoffer skal forstås i den betydning, hvori disse begreber anvendes i De Forenede Nationers enkeltkonvention af 1961 om narkotiske midler, jf. bekendtgørelse nr. 73 af 30. juni 1965 (Lovtidende C 1965, s. 636-681) og De Forenede Nationers konvention af 1971 om psykotrope stoffer, jf. bekendtgørelse nr. 8 af 25. januar 1977 (Lovtidende C 1977, s. 44-78).

Til § 3

Den foreslåede bestemmelse præciserer, at art. 9 i fødevarerforordningen finder anvendelse i forbindelse med høring af offentligheden ved udarbejdelse, evaluering og ændring af fødevarerlovgivningen enten direkte eller gennem repræsentation. Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til § 6 i den gældende fødevarerlov. Den hidtidige praksis i medfør af den gældende fødevarerlov, hvor relevante landsomfattende erhvervs- og forbrugerorganisationer anføres som høringsberettigede, videreføres.

Inden for fødevarerområdet er der en lang række organisationer, som repræsenterer sektorens interesser. Bestemmelsen sikrer, at offentligheden eller relevante organisationer inddrages i beslutningsprocessen, således at der kan træffes beslutning på et så bredt grundlag som muligt. Organisationer, der dækker en specifik branche, vil blive inddraget i høringsprocessen, når emnet berører branchens interesser, medens de mere generelle organisationer inddrages i alle tilfælde. Der forventes ikke ændringer i denne praksis. En bredere kreds vil, hvor det må anses for relevant, kunne inddrages i høringen via Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes hjemmesider, annoncering i fagblade eller andre relevante medier.

Det præciseres, at høring kun kan undlades, når det på grund af sagens hastende karakter ikke er muligt at foretage en høring, hvilket er i overensstemmelse med den hidtidige praksis. Bestemmelsen vil således kun finde anvendelse i undtagelsestilfælde, f.eks. hvor en regulering med øjeblikkelig virkning er nødvendig for at sikre forbrugernes sikkerhed, for eksempel forbud mod import af fisk fra koleraramte områder, eller for at leve op til tilsvarende internationale eller fællesskabsretlige forpligtelser af hastende karakter.

Til kapitel 2

Fødevarerikkerhed

Dette kapitel indeholder en række bemyndigelser for ministeren for familie- og forbrugeranliggender til

at fastsætte regler om begrænsning af forureninger i fødevarer. Bestemmelserne skal sikre, at fødevarerne ikke indebærer en sundhedsrisiko for forbrugerne, og at de i øvrigt må anses for at være egnede som fødevarer for mennesker.

Art. 14 i fødevarereforordningen indeholder den grundlæggende bestemmelse om fødevarersikkerhed.

I betragtning 16 i fødevarereforordningens præambel anføres bl.a., at de foranstaltninger, der af medlemsstaterne og Fællesskabet vedtages med hensyn til fødevarer- og fodersikkerheden, generelt bør baseres på en risikoanalyse, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.1. Anvendelse af risikoanalyser forud for vedtagelsen af sådanne foranstaltninger skulle gøre det lettere at undgå uberettigede begrænsninger af den frie bevægelighed af fødevarer.

I art. 6 i fødevarereforordningen bestemmes om risikoanalyse:

»1. For at opfylde den generelle målsætning om et højt niveau for beskyttelse af menneskers sundhed og liv, skal fødevarerlovgivningen være baseret på risikoanalyser, medmindre dette vil være uhensigtsmæssigt under hensyn til foranstaltningens karakter eller omstændighederne i øvrigt.

2. Risikoanalyser skal være baseret på tilgængelig videnskabelig dokumentation og skal være uafhængige, objektive og gennemskuelige.

3. Ved risikostyringen skal der tages hensyn til risikovurderingens resultater, herunder navnlig de udtalelser, der er afgivet af autoriteten, som omhandlet i artikel 22, til andre forhold af relevans i det pågældende tilfælde og til forsigtighedsprincippet, hvis betingelserne i artikel 7, stk. 1, er relevante, med henblik på at nå de generelle målsætninger for fødevarerlovgivningen, der er fastlagt i artikel 5.«

I betragtning 17-19 i fødevarereforordningens præambel hedder det videre om risikoanalyser, at

»I de tilfælde, hvor fødevarerlovgivningen har til formål at reducere, eliminere eller forebygge sundhedsrisici, udgør de tre indbyrdes forbundne komponenter i risikoanalysen, dvs. risikovurdering, risikostyring og risikokommunikation, en systematisk metode til fastlæggelse af effektive, afbalancerede og målrettede foranstaltninger eller andre tiltag til beskyttelse af sundheden.

For at der kan være tillid til det videnskabelige grundlag for fødevarerlovgivningen, bør risikovurderingerne foretages på en uafhængig, objektiv og gennemskuelig måde og være baseret på den foreliggende videnskabelige viden.

Det må erkendes, at videnskabelige risikovurderinger i nogle tilfælde ikke i sig selv kan omfatte alle de oplysninger, som en beslutning om risikostyring bør baseres på, hvorfor der også kan være grund til at tage hensyn til andre forhold af relevans for det spørgsmål, der er under overvejelse, herunder samfundsmæssige, økonomiske, traditionelle, etiske og miljømæssige forhold samt kontrolmulighederne.«

I betragtning 20 hedder det videre om forsigtighedsprincippet: »Forsigtighedsprincippet er blevet anvendt for at sikre sundhedsbeskyttelsen i Fællesskabet, hvilket har resulteret i hindringer for den frie bevægelighed for fødevarer eller foder. Det er derfor nødvendigt at vedtage et ensartet grundlag for hele Fællesskabet med henblik på anvendelsen af dette princip.«

I fødevarereforordningen art. 7 bestemmes om forsigtighedsprincippet:

»1. I de særlige tilfælde, hvor det på baggrund af en vurdering af eksisterende oplysninger påvises, at der er mulighed for skadelige virkninger for sundheden, men hvor der stadig er videnskabelig usikkerhed, kan der vedtages sådanne midlertidige risikostyringsforanstaltninger, som er nødvendige for at sikre det høje sundhedsbeskyttelsesniveau, som Fællesskabet ønsker, medens det afventes, at der fremskaffes yderligere videnskabelige oplysninger med henblik på en mere fuldstændig risikovurdering.

2. Foranstaltninger vedtaget i henhold til stk. 1 må ikke være mere vidtgående end nødvendigt og ikke hindre handelen mere end nødvendigt for at sikre det høje sundhedsbeskyttelsesniveau, som Fællesskabet ønsker, idet der tages hensyn til, hvad der er teknisk og økonomisk muligt og andre legitime aspekter i den pågældende situation. En revurdering af sådanne foranstaltninger foretages inden for en rimelig tid under hensyn til arten af den risiko, der er konstateret for liv og sundhed, og den type videnskabelige oplysninger, der er nødvendige for, at der kan ske en afklaring af den videnskabelige usikkerhed, og for at der kan foretages en mere omfattende risikovurdering.«

Kommissionen har udsendt meddelelse om forsigtighedsprincippet af 2. februar 2000 (KOM (2000) 1 endelig).

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 3.1.

Art. 14, nr. 1-5, i fødevarereforordningen fastsætter som nævnt den grundlæggende bestemmelse om fødevarersikkerhed og bestemmer følgende:

»1. Fødevarer må ikke markedsføres, hvis de er farlige.

2. Fødevarer betragtes som farlige, hvis de anses for at være:
 - a) sundhedsskadelige
 - b) uegnede til menneskeføde.
3. Ved afgørelsen af, om en fødevarer er farlig, skal der tages hensyn til følgende:
 - a) forbrugernes normale anvendelse af fødevareren på hvert produktions-, tilvirknings- og distributionsstadium, og
 - b) de oplysninger, der er meddelt den enkelte forbruger, herunder oplysninger på etiketten eller andre oplysninger, der generelt er tilgængelige for forbrugerne, og hvoraf det fremgår, hvordan en bestemt fødevarer eller fødevarerkategori specifikt kan have negativ indvirkning på sundheden kan undgås.
4. Ved afgørelsen af, om en fødevarer er sundhedsskadelig, skal der tages hensyn til følgende:
 - a) fødevarerens sandsynlige umiddelbare og/eller kortsigtede og/eller langsigtede indvirkning på sundheden hos personer, der indtager fødevareren, samt hos kommende generationer
 - b) sandsynlige kumulative toksiske indvirkninger
 - c) det forhold, at en bestemt kategori af forbrugere kan være særligt sundhedssensitiv over for en fødevarer, der er bestemt til den pågældende kategori af forbrugere.
5. Ved afgørelsen af, om en fødevarer er uegnet til menneskeføde, skal der tages hensyn til, om fødevareren er uacceptabel til menneskeføde, hvis den anvendes som tiltænkt, fordi den er forurennet på grund af udefra kommende forhold eller på anden måde eller på grund af forrådnelse, nedbrydning eller fordærv.«

Fødevarer betragtes som farlige, hvis de må anses for at være sundhedsskadelige eller uegnede til menneskeføde. Den gældende fødevarerlov anvender ikke begrebet »farlig«, men det vurderes, at begrebet ved præciseringen i stk. 2 dækker det samme område som § 7, stk. 2, i den gældende fødevarerlov, og den foreslåede bestemmelse vil derfor ikke betyde umiddelbar ændring i retstilstanden.

Art. 14, stk. 2-5, bestemmer, hvornår en fødevarer må anses for at være farlig. Bestemmelserne er mere detaljerede end § 7, stk. 2, i den gældende fødevarerlov, men det vurderes, at bestemmelserne er i overensstemmelse med den fortolkning, der i den hidtidige praksis er lagt af § 7, stk. 2, og vil derfor ikke betyde en umiddelbar ændring i retstilstanden.

Ifølge den hidtidige praksis vedrører den gældende fødevarerlov alle typer forureninger i fødevarer, det vil sige biologiske, fysiske eller kemiske, og finder også anvendelse i de tilfælde, hvor der indlægges eller indbygges fremmedlegemer i fødevarer. Den gældende fødevarerlov omfatter endvidere forureninger som stammer fra produktion, forarbejdning og den senere behandling af fødevarerne, fra miljøet, eller som er en naturlig bestanddel i fødevarer.

Som eksempler på forureninger fra produktionen og den senere behandling kan nævnes sygdomsfremkaldende bakterier på grund af u hensigtsmæssige hygiejniske forhold, fremmedlegemer som metalsplinter, insekter og småsten, lægemiddelrester fra mediciner og af husdyrene, pesticidrester fra sprøjtning af afgrøder med pesticider, afsmitning fra emballager og maskiner. Som eksempler på miljøforureninger kan nævnes bly i afgrøderne fra bilernes udstødning, højt kviksølvindhold i fisk fra industriudledninger og dioxin i fisk fra affaldsforbrænding. Som naturligt forekommende forureninger i fødevarer kan nævnes mykotoxiner (muggifte) i figer, nødder og korn. Bestemmelsen giver også grundlag for regulering af naturligt forekommende toksiske stoffer som lektiner i bønner, blåsyre i bitre mandler og solanin i kartofler. Bestemmelsen skal anvendes i alle tilfælde, hvor fødevarer på grund af forurening og lignende kan give problemer af sundhedsmæssig karakter, såsom risiko for sygdomme eller forgiftninger, eller må anses for uegnede til at skulle spises af mennesker, selv om der ikke er tale om forhold, som direkte giver sundhedsrisiko. Her tænkes f.eks. på sygelige forandringer som bylder i fisk, fordærvede, som kan ses bl.a. ved forhøjede kimtal i kød, ændret konsistens, lugt og smag som harsk olie og sur mælk. Ikke enhver forurening i fødevarer vil derimod betyde en sundhedsrisiko eller gøre varen uegnet til at skulle spises af mennesker. Arten og mængden af forurening vil her være afgørende. Fødevarer kan således indeholde forureninger uden derfor at være omfattet af et forbud mod markedsføring, idet det ofte vil være forureningsgraden, der er afgørende, jf. § 5.

Ordene »forbrugernes normale anvendelse« i art. 14, nr. 3, litra a, sigter til at kravet om, at fødevarerne ikke må skade forbrugeren, kun gælder, hvis forbrugeren anvender varen på en måde, som ud fra forbrugeroplysning eller det almindelige kendskab til denne er hensigtsmæssig. En påkrævet behandling af en vare vil i visse tilfælde kunne udløse et krav om, at dette oplyses på varens pakning, jf. lovforslagets § 16. Fødevarer må ikke markedsføres, hvis de er farlige, dvs. hvis de anses for at være sundhedsskadelige eller ueg-

F. t. l. om fødevarer

nede til menneskeføde. Det er således ikke nødvendigt, at tilsynsmyndigheden fører bevis for, at varen f.eks. kan medføre en forgiftning inden et eventuelt påbud om, at varen ikke må håndteres, flyttes m.v.

Til § 4

Den foreslåede bestemmelse viderefører § 9, stk. 2, i den gældende fødevarerlov. I overensstemmelse med den foreslåede tilpasning af den gældende fødevarerlov, jf. de almindelige bemærkninger, medtages den gældende fødevarerlovs § 9, stk. 1, og § 11 ikke i forslaget, da bestemmelserne er en gennemførelse af Rådets direktiv 93/43/EØF af 14. juni 1993 om levnedsmiddelhygiejne (EF-Tidende nr. L 175 1993, s. 1) m.fl. Direktiverne om levnedsmiddelhygiejne ophæves og erstattes af kontrolforordningen med virkning fra 1. januar 2006, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2004/41/EF af 21. april 2004 om ophævelse af visse direktiver om levnedsmiddelhygiejne og sundhedsbetingelser for produktion og afsætning af visse animalske produkter til konsum og om ændring af Rådets direktiv 89/662/EØF og 92/118/EØF og Rådets afgørelse 95/408/EF (EF-Tidende nr. L 157 2004, s. 33), og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 853/2004 af 29. april 2004 om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer, som er en del af resultatet af den omarbejdning og sammenkrivning af EF-retsforskrifter om fødevarerhygiejne, der har fundet sted.

Den foreslåede bestemmelse giver ministeren for familie- og forbrugeranliggender bemyndigelse til at fastsætte regler om hvilke forholdsregler, der skal overholdes for at undgå forurening af fødevarerne under tilberedning, opbevaring, transport, emballering, markedsføring m.v. Der tænkes f.eks. på krav til renholdelse af lokaler og transportmidler, tilrettelæggelse af arbejds gange, til udstyr og tilbehør, separat eller kølig opbevaring, nedkøling, varmebehandling, temperatur, vareudvalg og personlig hygiejne. Det Europæiske Fællesskab har i Rådets direktiv 93/43/EØF af 14. juni 1993 om levnedsmiddelhygiejne samt i en lang række produktspecifikke direktiver på det animalske område fastsat regler om hvilke krav til fødevarerhygiejne, der skal stilles til virksomheder, der behandler eller sælger fødevarer. Direktiverne indeholder krav til virksomhedernes indretning, til udstyr, opbevaringstemperaturer, egenkontrollsystemer m.m. Direktiverne giver kun på begrænsede områder mulighed for at fastsætte nationale regler.

I Rådets direktiv 93/43/EØF af 14. juni 1993 om levnedsmiddelhygiejne introduceres begrebet »retningslinier for god hygiejnepraksis«, de såkaldte

»branchekoder«. Branchekoderne udarbejdes af fødevaresektoren selv og kan bruges af virksomhederne som en hjælp til at overholde reglerne på området med hensyn til indretning af lokaler, udstyr, egenkontrol m.m. Det er frivilligt at udarbejde og at bruge branchekoder. Branchekoder vurderes af ministeren for familie- og forbrugeranliggender for at fastslå, om de er forenelige med reglerne på området. En række organisationer og virksomhedskæder har taget initiativ til at udarbejde branchekoder for deres virksomheder, som f.eks. supermarkeder, institutionskøkkener, mejerier, transportbranchen, detailfiskehandlere og restauranter.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 indeholder bemyndigelse for ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at fastsætte regler om krav til personlig hygiejne og om helbreds kontrol for personer, som er beskæftiget med behandling, markedsføring eller kontrol af fødevarer. Der kan f.eks. stilles krav til personlig hygiejne som vask af hænder og underarme, beklædning som f.eks. pligt til at bære kittel, forklæde, hovedbeklædning og eventuelt skægbind. Med hensyn til helbreds kontrol kan der for eksempel stilles krav om indhentelse af lægeerklæring eller lignende. Den pågældende virksomhedstype er afgørende for hvilke krav, der skal stilles til personlig hygiejne og beklædning. Det vil sige, om der tilvirkes fødevarer og i givet fald hvilken type varer, eller om der blot håndteres færdigpakkede fødevarer.

Til § 5

Den foreslåede bestemmelse viderefører § 10, stk. 1, i den gældende fødevarerlov. Bestemmelsen giver ministeren for familie- og forbrugeranliggender mulighed for at fastsætte grænser for forureninger af enhver art i fødevarer, der udbydes til markedsføring. Der er tale om alle typer af forureninger både biologiske, fysiske og kemiske.

Rådets forordning (EØF) nr. 315/93 af 8 februar 1993 om fællesskabsprocedure for forurenende stoffer i levnedsmidler (EF-Tidende nr. L 37 1993, s. 1) har fastlagt forskriftkomiteprocedurer for vedtagelse af regler for forskellige forureninger i fødevarer som restprodukter fra produktion (herunder behandling af afgrøder og husdyr samt efter veterinærmedicinsk behandling), pakning, emballering, transport eller oplagring, eller som følge af forurening via miljøet. Regler om mikrobiologiske grænseværdier kan fastsættes efter en forskriftkomiteprocedure i henhold til Rådets direktiv 93/43/EØF af 14. juni 1993 om levnedsmiddelhygiejne.

I henhold til forordningen er der på nuværende tidspunkt fastsat regler om grænseværdier for rester af dioxin, mykotoksiner, nitrat, cadmium, bly, kviksølv, tin og 3-monochlorpropan-1,2-diol (3-MCPD). Forordningen åbner mulighed for at opretholde eksisterende nationale regler om grænseværdier for forureninger i det omfang, der ikke er fastsat fællesskabsregler.

Endvidere er der fastsat fællesskabsregler om grænseværdier for rester af pesticider, veterinære lægemidler, radioaktiv forurening samt om mikroorganismer i en række direktiver og forordninger.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 viderefører § 10, stk. 2, i den gældende fødevarerlov, idet der gives ministeren for familie- og forbrugeranliggender bemyndigelse til at forbyde markedsføring af fødevarer fra bestemte geografiske områder. Bestemmelsen giver ministeren mulighed for at forbyde eller begrænse, herunder fastsætte vilkår i forbindelse med markedsføring af fødevarer fra bestemte land- eller vandområder, når der er en risiko for, at fødevarer herfra indeholder forureninger eller i øvrigt er uegnede til menneskeføde eller foder. Det præciseres, at ministeren bemyndiges til at fastsætte regler på området. Med hensyn til foder vil regelfastsættelsen ske i samarbejde med Fødevareministeriet. Den eksisterende bestemmelse har været benyttet i forbindelse med forurening af fødevarer efter radioaktivt udslip fra Tjernobyl kraftværket, fiskeforbud i Grindsted og Varde åer m.v.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3 viderefører § 10, stk. 3, i den gældende fødevarerlov, idet der gives ministeren for familie- og forbrugeranliggender bemyndigelse til at forbyde dyrkning af afgrøder, opdræt af husdyr, jagt og fiskeri i bestemte geografiske områder. Bestemmelsen giver ministeren mulighed for at forbyde eller begrænse, herunder fastsætte vilkår for disse aktiviteter, hvis der foreligger en risiko for, at fødevarer fra sådanne områder indeholder forureninger, eller i øvrigt er uegnede til menneskeføde eller foder. Bestemmelsen gælder ikke kun fødevarer, som markedsføres, men også fødevarer til forbrug i egen husholdning. Ministeren bemyndiges til at fastsætte regler på området. Med hensyn til foder vil regelfastsættelsen ske i samarbejde med Fødevareministeriet. Den eksisterende bestemmelse har været benyttet i forbindelse med fiskeforbud i Københavns Havn og vandområderne ved Harboøre Tange.

Til § 6

Den foreslåede bestemmelse viderefører § 12 i den gældende fødevarerlov. Bestemmelsen tager sigte på at regulere anvendelsen af meget forskelligartede pro-

cesser, fremgangsmåder og redskaber, som anvendes i fremstillingen af fødevarer. Der kan eksempelvis være tale om bestråling, anvendelse af genteknologi, anvendelse af mikrobølgeovne, pakning i beskyttet atmosfære. Ved vurderingen af disse processer m.v. indgår både toksikologiske og ernæringsmæssige aspekter.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 giver ministeren for familie- og forbrugeranliggender bemyndigelse til at kræve godkendelse af nye fødevarer og ingredienser, inden de anvendes eller sælges. Bestemmelsen giver endvidere ministeren bemyndigelse til at kræve godkendelse af genetisk modificerede fødevarer, inden de anvendes og sælges.

Det Europæiske Fællesskab har ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 258/97 af 27. januar 1997 om nye levnedsmidler og nye levnedsmiddelingredienser (EF-Tidende nr. L 43 1997, s. 1) fastsat regler for markedsføring og fælles godkendelse af fødevarer inden for dette område. Forordningen omfatter fødevarer og fødevarer ingredienser, som ikke hidtil har været anvendt til konsum i nævneværdigt omfang i Fællesskabet, og som hører under følgende kategorier:

- levnedsmidler og levnedsmiddelingredienser, der har en ny eller bevidst ændret primær molekylestruktur,
- levnedsmidler og levnedsmiddelingredienser, der består af eller er isoleret fra mikroorganismer, svampe eller alger,
- levnedsmidler og levnedsmiddelingredienser, der består af eller er isoleret fra planter, og fødevarer ingredienser, der er isoleret fra dyr, bortset fra levnedsmidler,
- levnedsmiddelingredienser, der er frembragt ved traditionelle formerings- og avlsmetoder, og som traditionelt anses for at kunne anvendes risikofrit til fødevarer, og
- levnedsmidler og levnedsmiddelingredienser, som har været genstand for en fremstillingsproces, der ikke er gængs, hvis denne proces medfører betydelige ændringer i fødevarernes og fødevarer ingrediensernes sammensætning eller struktur, der påvirker deres næringsværdi, metabolisme eller indhold af uønskede stoffer.

Det Europæiske Fællesskab har ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer (EF-Tidende nr. L 268 2003, s. 1) og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1830/2003 af 22. september 2003 om sporbarhed og mærkning af genetisk modificerede organismer og

sporbarhed af fødevarer og foder fremstillet af genetisk modificerede organismer og om ændring af direktiv 2001/18/EF (EF-Tidende nr. L 268 2003, s. 24) fastsat regler for godkendelse, mærkning og sporbarhed af genetisk modificerede fødevarer. De nye forordninger erstatter de hidtidige regler for godkendelse og mærkning af genetisk modificerede fødevarer. Bestemmelserne om godkendelse og mærkning af GM fødevarer er udgået af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 258/97 af 27. januar 1997 om nye levnedsmidler og nye levnedsmiddelingredienser. De hidtidige forordninger om mærkning af GM fødevarer, det vil sige Rådets forordning (EF) nr. 1139/98 af 26. maj 1998 om obligatorisk anførelse af andre end de i direktiv 79/112/EØF foreskrevne oplysninger på mærkningen af visse levnedsmidler, der er fremstillet på grundlag af genetisk modificerede organismer (EF-Tidende nr. L 159 1998, s. 4), Kommissionens forordning (EF) nr. 49/2000 af 10. januar 2000 om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1139/98 om obligatorisk anførelse af andre end de i direktiv 79/112/EØF foreskrevne oplysninger på mærkningen af visse levnedsmidler, der er fremstillet på grundlag af genetisk modificerede organismer (EF-Tidende nr. L 6 2000, s. 13) samt Kommissionens forordning (EF) nr. 50/2000 af 10. januar 2000 om mærkning af levnedsmidler og levnedsmiddelingredienser, som indeholder tilsætningsstoffer og aromaer, der er genetisk modificeret eller fremstillet på basis af genetisk modificerede organismer (EF-Tidende nr. L 6 2000, s. 15), er ophævet.

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer fastsætter regler for godkendelse af GM-produkter til fødevarer- eller foderbrug, samt regler for mærkning til den endelige forbruger. Omfattet af forordningen er genetisk modificerede organismer (GMO'er) til fødevarerbrug, fødevarer, der indeholder eller består af GMO'er, og fødevarer, der er fremstillet af eller indeholder ingredienser, der er fremstillet af GMO'er.

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1830/2003 af 22. september 2003 om sporbarhed og mærkning af genetisk modificerede organismer og sporbarhed af fødevarer og foder fremstillet af genetisk modificerede organismer og om ændring af direktiv 2001/18/EF fastsætter generelle regler om de oplysninger, som skal følge GMO'er, der markedsføres i EU, uanset til hvilket formål. Reglerne om sporbarhed af GMO gælder således også for organismer, der ikke er bestemt til fødevarer- eller foderbrug. Derudover fastsætter forordningen om sporbarhed og mærk-

ning særlige sporbarhedskrav for produkter, fremstillet af GMO'er, som tænkes anvendt til fødevarer eller foder. Disse sporbarhedsregler skal bl.a. sikre, at mærkningen af fødevarer til den endelige forbruger kan foretages korrekt, også i de tilfælde, hvor GMO-oprindelsen ikke kan måles analytisk i produktet. Omfattet af forordningen er produkter, der består af eller indeholder GMO'er, og som er markedsført i overensstemmelse med fællesskabsretten fødevarer, der er fremstillet af GMO'er, og som er markedsført i overensstemmelse med fællesskabsretten, og foder, der er fremstillet af GMO'er, og som er markedsført i overensstemmelse med fællesskabsretten.

Til kapitel 3

Fødevarernes sammensætning

I overensstemmelse med den aktuelle tilpasning af den gældende fødevarerlov medtages § 14, § 15, stk. 1, og § 17 i den gældende fødevarerlov ikke i forslaget. Bestemmelserne er en gennemførelse af Rådets direktiv 89/107/EØF af 21. december 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om tilsætningsstoffer, som må anvendes i levnedsmidler (EF-Tidende nr. L 40 1989, s. 27). Som anført i de almindelige bemærkninger er det hensigten at implementere direktiver i bekendtgørelser i stedet for på lovniveau. Bestemmelserne videreføres derfor administrativt.

Til § 7

Den foreslåede bestemmelse viderefører § 13 i den gældende fødevarerlov. Bestemmelsen giver ministeren for familie- og forbrugeranliggender mulighed for at regulere en række væsentlige forhold vedrørende forskellige typer af fødevarer. Bestemmelsen giver således hjemmel til at udstede værestandarder, dvs. opstilling af krav til sammensætning af bestemte fødevarer. Der vil i den forbindelse kunne være tale om at forbeholde bestemte varebetegnelser for sådanne produkter, jf. lovforslagets § 17, stk. 1. Der kan især være behov for at fastsætte regler om sammensætningen af produkter, der tjener særlige ernæringsmæssige formål. Rådets direktiv 89/398/EØF af 3. maj 1989 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om levnedsmidler bestemt til særlig ernæring (EF-Tidende nr. L 186 1989, s. 27) forudsætter etablering af en række værestandarddirektiver, og etablering af sådanne særregler er især begrundet, når der er tale om produkter, som er essentielle for bestemte befolkningsgrupper, og især, hvis der er tale om produkter, som skal erstatte måltider eller hele kosten. Der er i øjeblikket regler vedrørende fødevarer til særlig er-

næring, fødevarer til særlige medicinske formål, modermælkserstatninger og tilskudsblandinger til spædbørn og småbørn, børnemad og slankekostprodukter. Fællesskabsregler om tilsætning af vitaminer og mineraler samt visse andre stoffer til fødevarer er under udarbejdelse.

Kosttilskud kan ligeledes reguleres efter denne bestemmelse. Dermed sikres, at der kan stilles krav om, at kosttilskud er egnede til at tilføre næringsstoffer eller andre stoffer med en ernæringsmæssig eller fysiologisk funktion i relevante mængder, og samtidig at indholdet af aktive stoffer ikke overstiger et sundhedsskadeligt niveau. Der lægges i denne forbindelse vægt på, at kosttilskud, som indeholder vitaminer og mineraler, alene sammensættes således, at de ernæringsmæssige behov kan opfyldes. Tanken er den, at hvis forbrugere er i tvivl om, hvorvidt de spiser en tilstrækkelig alsidig kost og derigennem får tilstrækkeligt med næringsstoffer, kan de supplere med et kosttilskud, som enten indeholder de stoffer, de mener at mangle, eller som indeholder alle relevante vitaminer og mineraler i de anbefalede mængder - en multivitamin- eller mineraltablet.

Præparater, som har til formål at forebygge eller helbrede sygdomme eller sygdomssymptomer, reguleres efter lægemiddelloven. Der kan f.eks. være tale om de såkaldte »stærke« vitamin- og mineralpræparater.

Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for at gennemføre en tvungen tilsætning af næringsstoffer, f.eks. vitaminer og mineraler for at sikre befolkningen eller befolkningsgrupper tilførsel af næringsstoffer, som ikke i tilstrækkelig mængde findes i den danske kost. Tidligere har der været krav om tvungen tilsætning af visse mineraler og vitaminer til mel og gryn, og vitamin A til margarine. Disse regler er nu ophævet, da det ikke længere er ernæringsmæssigt nødvendigt at opretholde dem.

Bestemmelsen er anvendt til at kræve tilsætning af jod til husholdningssalt og til salt i brød og almindeligt bagværk, da det vurderes, at indtaget af jod ernæringsmæssigt set er lavt i dele af befolkningen.

Til § 8

De fællesskabsretlige regler om anvendelsen af tilsætningsstoffer til fødevarer er fastsat i Rådets direktiv 89/107/EØF af 21. december 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om tilsætningsstoffer, som må anvendes i levnedsmidler, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/35/EF af 30. juni 1994 om sødestoffer til brug i levnedsmidler (EF-Tidende nr. L 237 1994, s. 3), Europa-Parlamentets

og Rådets direktiv 94/36/EF af 30. juni 1994 om farvestoffer til brug i levnedsmidler (EF-Tidende nr. L 237 1994, s. 13) samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/2/EF af 20. februar 1995 om andre tilsætningsstoffer til levnedsmidler end farvestoffer og sødestoffer (EF-Tidende nr. L 61 1995, s. 1). Udgangspunktet for regulering af tilsætningsstoffer er positivlistesystemet. Det betyder, at et stof og anvendelsesbetingelserne for stoffet skal fremgå af reguleringen, idet stoffet eller anvendelsen ellers er forbudt. De grundlæggende principper for tilsætningsstofanvendelsen er ligeledes fastsat i Rådets direktiv 89/107/EØF af 21. december 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om tilsætningsstoffer, som må anvendes i levnedsmidler, hvoraf det bl.a. fremgår:

»Ved godkendelse og fastsættelse af regler skal der især tages hensyn til, at et tilstrækkeligt stort teknisk begrundet behov imødekommes, at det tilstræbte mål ikke kan nås ved hjælp af andre økonomisk og teknologisk anvendelige metoder, at der ud fra foreliggende videnskabelige data, ikke foreligger nogen sundhedsfare for forbrugeren ved de fastsatte anvendelsesniveauer samt at forbrugeren ikke vildledes.«

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 er ny i den forstand, at ministeren for familie- og forbrugeranliggender bemyndiges til at fastsætte regler om, at tilsætningsstoffer skal godkendes før brug, hvor der efter § 15, stk. 1, i den gældende fødevarerlov er et krav om, at tilsætningsstoffer skal godkendes før brug. Bestemmelsen er ændret som led i den foreslåede tilpasning af den gældende fødevarerlov, da godkendelseskravet for tilsætningsstoffer er fastsat i Rådets direktiv 89/107/EØF af 21. december 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om tilsætningsstoffer, som må anvendes i levnedsmidler og gennemført på bekendtgørelsesniveau. Ændringen medfører ikke en ændring af retstilstanden, da fællesskabsreglerne på områder som nævnt stiller krav om godkendelse af tilsætningsstoffer.

Den foreslåede bestemmelse giver endvidere ministeren for familie- og forbrugeranliggender bemyndigelse til at fastsætte regler om, at aromaer skal godkendes før brug. Det skal dog bemærkes, at der medio 2005 forventes foreligge en EU-positivliste over røgaromaer og aromastoffer, som vil afløse den gældende anmeldelsesordning for røgaromaer og godkendelsesordning for aromaer til mælkeprodukter.

I Rådets direktiv 89/107/EØF af 21. december 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om tilsætningsstoffer, som må anvendes i levnedsmidler, defineres tilsætningsstoffer således:

»Ved tilsætningsstoffer forstås ethvert stof der normalt ikke indtages som et levnedsmiddel i sig selv og normalt ikke anvendes som typisk ingrediens i levnedsmidler, hvad enten det har en næringsværdi eller ej, og som hvis det tilsættes levnedsmidler med et teknologisk formål i forbindelse med fremstillingen, forarbejdningen, tilberedningen, behandlingen, pakningen, emballeringen, transporten eller opbevaringen, resulterer i, eller med rimelighed forventes direkte eller indirekte at resultere i, at det eller dets biprodukter bliver en bestanddel af sådanne levnedsmidler.«

I Rådets direktiv 89/107/EØF af 21. december 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om tilsætningsstoffer, som må anvendes i levnedsmidler, defineres tekniske hjælpepestoffer således:

»Ved tekniske hjælpepestoffer forstås ethvert stof, der ikke indtages som et levnedsmiddel i sig selv, men som med forsæt anvendes ved forarbejdningen af råvarer, levnedsmidler eller disses ingredienser for at opfylde et bestemt teknologiske formål under behandlingen eller forarbejdningen, og som kan resultere i, at der i det færdige produkt findes en utilsigtet, men uundgåelig rest af dette stof eller derivater deraf, under forudsætning af at disse reststoffer ikke indvirker teknologisk på det færdige produkt.«

Definitionerne er citeret for at klarlægge forskellen mellem »almindelige« tilsætningsstoffer og hjælpepestoffer til brug for produktionsprocesser og er relevante, da der kan være tale om forskelligartede reguleringer og reguleringsprincipper for de to stofgrupper. De tekniske hjælpepestoffer er som udgangspunkt ikke regulerede specifikt, med mindre der på enkelte områder er tale om særlige behov derfor, f.eks. begrundet i forekomst af rester i fødevarer. Som eksempel kan nævnes ekstraktionsmidler, som er EU-regulerede. Fødevarer, hvortil der er anvendt tekniske hjælpepestoffer, skal ikke mærkes på linie med andre stoffer, da de netop ikke må have betydning (teknologisk) for det færdige produkt, men kun for selve produktionsprocessen. Det er en selvfølge, at forekomst af eventuelle rester i fødevarer, som kan have sundhedsmæssige konsekvenser, er omfattet af de almindelige sundhedsbeskyttelsesbestemmelser i fødevarerforordningens art. 14.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 svarer indholdsmæssigt til § 15, stk. 2, i den gældende fødevarerlov og giver ministeren for familie- og forbrugeranliggender mulighed for at fastlægge begrænsninger, dels for de mængder, hvori tilsætningsstoffer og aromaer må anvendes, og dels for i hvilke fødevarer, et stof må anvendes. Baggrunden for reguleringsformen er, at man principielt ønsker så lav en forekomst af til-

sætningsstoffer og aromaer som muligt i fødevarer for derigennem at sikre, at de videnskabeligt fastsatte grænser for acceptabel daglig indtagelse - ADI - ikke overskrides. ADI fastsættes med en stor sikkerhedsmargin.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3 fastlægger, at reguleringen af tilsætningsstoffer skal ske i form af en positivliste, som er en fortegnelse over hvilke tilsætningsstoffer, der må anvendes til fødevarer.

Til § 9

Den foreslåede bestemmelse viderefører reglen i § 16 i den gældende fødevarerlov.

Ikke alle tilsætningsstofkategorier og aromaer er lige velegnede til at indpasses i et positivlistesystem. Derfor har der også efter den gældende fødevarerlov været hjemmel til at etablere anmeldelsesordninger for nærmere angivne grupper af stoffer. Denne bestemmelse er benyttet for enzymer, bakteriekulturer, skimmel- og gærsvampe og anvendelse af næringsstoffer.

De grundlæggende principper for administration af anmeldelsesordningerne er de samme som for andre tilsætningsstofgrupper, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 8.

Næringsstoffer er tilsætningsstoffer, som har til formål at påvirke fødevarernes næringsstofsammensætning. Accept af tilsætning af et næringsstof gives efter en konkret ernæringsmæssig og toksikologisk vurdering i hvert enkelt tilfælde. I vurderingen indgår den samlede virkning af tilstedeværelsen på markedet af flere naturlige eller kunstige kilder til et bestemt næringsstof samt muligheden for yderligere kilder, der med rimelighed kan forventes. Afgørelse træffes på baggrund af en samlet sikkerheds- og sundhedsmæssig vurdering af tilsætningen af det givne næringsstof til den givne fødevarer. Der henvises endvidere til bemærkningerne til § 15 for en nærmere uddybning af praksis på området.

Tilsætning af næringsstoffer er ikke uproblematisk, og indtag af store mængder vitaminer er ikke nødvendigvis sundhedsbefordrende. Disse stoffer adskiller sig alene fra andre tilsætningsstoffer ved at være essentielle for mennesker i visse mængder. Adskillige af stofferne (f.eks. jern, jod, selen, A og D-vitamin) kan have toksiske virkninger, og nogle stoffer kan hæmme indtagelse af andre. Det gælder således indtag af kalk, der hæmmer jernoptagelsen. Der er tale om meget komplekse sammenhænge, som ikke på samme måde, som det er tilfældet for andre tilsætningsstoffer, er tilstrækkeligt videnskabeligt undersøgt.

Fællesskabsregler om tilsætning af næringsstoffer til fødevarer er under udarbejdelse.

Tidsfristen for myndighedernes behandling af sagerne er etableret for at sikre virksomhederne rimelige sagsbehandlingstider. Tidsfristen løber først, når ansøgerne har leveret det materiale, der er nødvendigt for at myndighederne kan foretage en relevant bedømmelse af stoffernes sundhedsmæssige egenskaber og deres funktion i fødevarerne. For bakteriekulturers og skimmel- og gærsvampes vedkommende omfatter anmeldelsesordningen både teknologiske tilsætningsstoffer og tekniske hjælpestoffer.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 giver mulighed for at anvende andre reguleringsformer end nævnt i lovforslagets § 7 og § 8, stk. 1. Der er for aromaer ved en EU-regulering fastlagt en negativliste for visse naturligt forekommende sundhedsskadelige stoffer. Bestemmelsen kan også bruges som hjemmel til at regulere tekniske hjælpestoffer. Dette er indtil videre sket for ekstraktionsmidler.

Bestemmelsen om anvendelse af røbestoffer viderefører reglen i den gældende fødevarerlov § 16, stk. 2. Tilsætning af røbestoffer er kun tænkt anvendt i meget begrænsede tilfælde, f.eks. hvor det er nødvendigt for at undgå forfalskninger. Røbestof kan også anvendes, hvis der ikke er mulighed for på anden vis at gennemføre en analytisk kontrol, og denne kontrolmulighed må anses for at være af meget væsentlig betydning.

Til kapitel 4

Kost og Ernæring

Reglerne i kapitel 4 er uændrede i forhold til reglerne om kost og ernæring i kapitel 14 i den gældende fødevarerlov. Reglerne sigter mod opfyldelse af lovforslagets formål om at fremme sunde kostvaner. Kostens sammensætning - især det høje fedtindhold og det lave kulhydratindhold i den danske kost - har en væsentlig indflydelse på befolkningens sundhedstilstand. Ernæringen er en vigtig faktor for risikoen for de store folkesygdomme i Danmark - blodprop i hjertet, kræft og fedme. Bestemmelserne i kapitel 4 giver ministeren for familie- og forbrugeranliggende mulighed for at anvende den faglige viden, som Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes institutioner har samlet om de teknologiske, sundhedsmæssige, kvalitetsmæssige og ernæringsmæssige forhold vedrørende fødevarer. Ministeren for familie- og forbrugeranliggende kan desuden trække på den ernæringsvidenskabelige ekspertise i det omgivende samfund.

Til § 10

Den foreslåede bestemmelse giver ministeren for familie- og forbrugeranliggende en række virkemidler, som sigter på forbedring af befolkningens kostvaner og ernæringsstatus.

Overvågningsprogrammer indebærer, at man over en længere periode systematisk følger næringsstofindholdet i udvalgte fødevarer og kombinerer oplysningerne med befolkningens indtagelse af fødevarer for dermed at indsamle viden om, hvad befolkningen indtager af næringsstoffer. Overvågningssystemet har eksisteret siden 1983, og resultaterne er gjort op i femårs-rapporter. Analyserne har vist, at danskerne generelt set får tilstrækkeligt af alle næringsstoffer, og at fødevarernes indhold af næringsstoffer er stabilt.

Undersøgelser om fødevarers indhold af næringsstoffer og om befolkningens kostvaner er en nødvendig forudsætning for overvågningen. Kostundersøgelserne giver et billede af befolkningens fødevalg og mulighed for vurdering af de ernæringsmæssige og sundhedsmæssige konsekvenser af dette valg. Undersøgelserne viser, hvordan spisevanerne i forskellige befolkningsgrupper ændrer sig i løbet af en årrække. Undersøgelserne kan f.eks. afdække, om der er sundhedsmæssige problemer med den mad, danskerne spiser.

Den foreslåede bestemmelse indeholder bemyndigelse for ministeren for familie- og forbrugeranliggende til på grundlag af overvågningsprogrammer og undersøgelser at fastsætte regler og anbefalinger og at informere om kost og ernæring. Anbefalinger om indtagelse af næringsstoffer udarbejdes som regel inden for rammerne af det nordiske samarbejde. Anbefalingerne er videnskabeligt begrundede retningslinjer for sammensætning af kosten og indtaget af næringsstoffer. De danner det teoretiske grundlag for ernæringsoplysningen og er et vigtigt redskab for planlægning af kosten for forskellige befolkningsgrupper. Anbefalingerne er i Danmark udmøntet i en række kostråd f.eks. »spis frugt og mange grøntsager hver dag« og »vælg mælkeprodukter og ost med lavt fedtindhold«, »spis ofte fisk og fiskepålæg – vælg forskellige slags« og »brug kun lidt smør, margarine og olie«, som kan anvendes af forbrugerne på en praktisk måde ved valget af fødevarer og planlægningen af de daglige måltider.

Ernæringsoplysningens formål er at motivere befolkningen til en ændring af kostvaner. Oplysningsindsatsen gennemføres via forskellige kanaler, først og fremmest gennem Fødevarestyrelsens Alt om Kost projekt og mediekampanjer om sund mad, men også

gennem lokale initiativer og samarbejde mellem myndigheder, fødevarereproducenter og detailhandlen. Den statslige ernæringsoplysning varetages for tiden af Forbrugerstyrelsen, Sundhedsstyrelsen og Fødevarestyrelsen. Der er etableret et nært samarbejde mellem myndighederne for at sikre mod overlappende initiativer og for at sikre ensartede udmeldinger på området.

Til § 11

Ved siden af det offentlige har mange sygdomsbekæmpende organisationer, forbrugerorganisationer m.v. og en række detailhandelskæder og virksomheder omfattende oplysningsaktiviteter vedrørende kost og ernæring. Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 giver ministeren for familie- og forbrugeranliggender mulighed for at gribe ind i privates oplysningsvirksomhed med henblik på at hindre vildledning af forbrugerne. Der findes desuden et formaliseret samarbejde mellem myndigheder og organisationer om kost- og ernæringsoplysningens mål og metoder med henblik på koordinering af indsatsen.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 giver hjemmel til at gennemføre Rådets direktiv 90/496/EØF af 24. september 1990 om næringsdeklaration af levnedsmidler (EF-Tidende nr. L 276 1990, s. 40). Formålet med næringsdeklarationen er at give forbrugerne ensartede oplysninger om indholdet af næringsstoffer i forskellige fødevarer. Direktivet fastsætter, at det er frivilligt at næringsdeklarerer, men når næringsdeklaration anvendes, skal det ske i overensstemmelse med direktivets bestemmelser. Færdigpakkede fødevarer, der sælges med en ernæringsmæssig anprisning, skal være forsynet med en næringsdeklaration.

Til § 12

Den foreslåede bestemmelse indeholder bemyndigelse for ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at rådgive om og fastsætte regler for offentlig kostforplejning, herunder at følge op på anbefalinger af betænkning nr. 1334 om offentlig kostforplejning i Danmark (marts 1997) og at fortsætte arbejdet med officielle anbefalinger af institutionskost. Mere end 250.000 danskere er i dag omfattet af offentlig kostforplejning, og hver dag serveres der rundt regnet en halv million måltider i offentlige institutioner og ved madudbringning. Madens sammensætning og kvalitet har stor betydning for helbredet og livskvaliteten for de mennesker, som modtager, og som ofte er afhængige af offentlig kostforplejning i kortere eller længere tid. Ernæringsrigtig kost i den offentlige forplejning kan forebygge sygdomme hos befolkningen, og kosten er desuden led i behandlingen af syge. Der

er både samfundsøkonomiske og menneskelige fordele at opnå ved at tilbyde velsmagende og ernæringsrigtig mad fra de offentlige storkøkkener.

Til § 13

For at fremme den videnskabelige diskussion på ernæringsområdet og sætte fokus på væsentlige forskningsopgaver har ministeren for familie- og forbrugeranliggender etableret et ernæringsråd, der er rådgivende i ernæringsvidenskabelige spørgsmål. Det statslige ernæringsråd er uafhængigt af såvel kommercielle og politiske interesser som af centraladministrationen. Der er tale om et råd med en videnskabelig faglig baggrund. Det er rådets opgave

- at indsamle viden og fremlægge dokumentation om ernæringsspørgsmål og sammenhænge mellem kost og sundhed/sygdom,
- at skabe overblik over og rådgive om den ernæringsmæssige forskning, og
- at rådgive offentligheden, myndigheder og fødevarereindustri om videnskabelige ernæringsmæssige forhold.

Til kapitel 5

Markedsføring og mærkning af fødevarer

Et overordnet mål i fødevarereloven og ligeledes i fødevarereforordningen er at beskytte forbrugerne mod vildledning i forbindelse med fødevarer. Dette kapitel indeholder bemyndigelser for ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at opnå dette mål. Reglerne i kapitel 5 har det fælles formål at skabe grundlag til at sikre forbrugerne korrekte og klare oplysninger om de varer, der udbydes til markedsføring, og at sikre forbrugerne mod vildledning, således at der er mulighed for den enkelte til at foretage et reelt valg. Kapitel 5 skal ligeledes ses som udtryk for et ønske om at sikre producenter og handlende ensartede og rimelige vilkår i handelen med fødevarer.

Den grundlæggende bestemmelse om beskyttelse af forbrugerne mod vildledning i forbindelse med fødevarer er fastsat i fødevarereforordningens art. 16, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 14.

I Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF af 20. marts 2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler (EF-Tidende nr. L 109 2000, s. 29) er fastsat regler for vildledning, anprisning og mærkning af fødevarer. Direktivet omfatter såvel færdigpakkede fødevarer som varer, der uemballeret sælges til forbrugerne.

Direktivet åbner mulighed for medlemsstaterne til at bestemme, at fødevarer, som uemballeret sælges til forbrugerne, ikke skal omfattes af direktivets mærkningskrav, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 16, når blot forbrugeroplysningen tilgodeses. Denne mulighed er udnyttet i Danmark, idet de generelle mærkningsregler som hovedregel kun gælder for færdigpakkede fødevarer.

Mærkning af fødevarer er i vid udstrækning fællesskabsreguleret, hvilket kun i ganske særlige tilfælde og efter notifikation i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF af 20. marts 2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler giver mulighed for at fastsætte nationale regler.

Der findes supplerende mærkningskrav til en lang række fødevarergrupper i forskellige direktiver og forordninger.

Som nævnt i de almindelige bemærkningers afsnit 2 er tendensen i EU, at retsgrundlaget for reguleringen af fødevarerområdet på fællesskabsplan ændres fra direktiver til forordninger. I konsekvens heraf foreslås en række af den gældende lovs materielle bestemmelser erstattet af bemyndigelser til ministeren. I forbindelse hermed er det hensigten at implementere direktiver i bekendtgørelser i stedet for på lovniveau. § 19, stk. 2 og 4, og § 20, stk. 1, i den gældende fødevarerlov medtages derfor ikke i forslaget. I det omfang der er tale om bestemmelser, som er en gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF af 20. marts 2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler, vil de blive gennemført på bekendtgørelsesniveau.

Til § 14

Den grundlæggende bestemmelse om beskyttelse af forbrugerne mod vildledning i forbindelse med fødevarer er fastsat i fødevarerforordningens art. 16, der bestemmer følgende:

»Uden at dette berører specifikke fællesskabsbestemmelser i fødevarerlovningen, må reklamer for fødevarer eller foder, mærkningen og præsentationen af fødevarer, herunder deres form, fremtræden eller indpakning, de anvendte indpakkingsmaterialer, den måde, hvorpå varerne er arrangeret, og de omgivelser, hvori de udstilles, samt de informationer, der uanset medium gives om varerne, ikke vildlede forbrugerne.«

Den foreslåede bestemmelse har ligesom i § 19, stk. 1, i den gældende fødevarerlov et videre anvendelsesområde end art. 16 i fødevarerforordningen, idet den omfatter vildledning i alle handelsled. Dette er en videreførelse af den gældende retstilstand. Det præciseres i stk. 2, at bestemmelsen er et supplement til fødevarerforordningens art. 16 og ikke skal anvendes på det område, som dækkes af denne bestemmelse.

Til § 15

Den foreslåede bemyndigelse svarer indholdsmæssigt til bemyndigelserne i § 19, stk. 3, og § 20, stk. 2, i den gældende fødevarerlov og er for overskuelighedens skyld samlet i en bestemmelse. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender bemyndiges til administrativt at fastsætte regler om anprisning af fødevarer generelt, herunder fødevarer, som anpriseres som forebyggende eller helbredende over for sygdomme. Det fremgår af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF af 20. marts 2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler ikke tillader anvendelse af visse anpriser om, at fødevarer kan forebygge og helbrede sygdomme. Der har hidtil været en restriktiv holdning til anvendelse af sundhedsanpriser.

Det skal bemærkes, at den administrative praksis vedrørende tilsætning af næringsstoffer til fødevarer, jf. lovforslagets § 9, er efter EF-domstolens dom af 23. september 2003, sag C-192/01, ændret således, at der skal foretages en konkret vurdering fra sag til sag. Der skal således for fødevarer, som er tilsat næringsstoffer, foretages en vurdering for hvert enkelt af de tilsatte vitaminer og mineraler af, om der i det konkrete tilfælde ville være en risiko for forbrugernes sundhed på grund af et for højt indtag af næringsstoffer.

Det vil endvidere heller ikke være muligt at opretholde bestemmelsen i § 20, stk. 1, nr. 4, i den gældende fødevarerlov, hvorefter det er forbudt ved mærkning eller reklamer at anvende angivelser om, at fødevarer ved hjælp af tilsætningsstoffer har opnået en øget eller særlig næringsværdi. Det skal således i hvert enkelt tilfælde skulle afgøres, om den tiltænkte anprisning efter en konkret vurdering må antages at føre til vildledning af forbrugerne, om den skaber eller udnytter bekymring for forbrugerens helbred eller kommer med angivelser om, at varen har indvirkning på forbrugerens helbred eller sundhetstilstand.

Den hidtidige praksis fra EF-domstolen understøtter denne fortolkning.

Gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF af 20. marts 2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler vil ske i form af bekendtgørelser, jf. de generelle bemærkninger til lovforslagets kapitel 5. Ved udarbejdelse af disse regler skal EF-domstolens praksis på området tages i betragtning.

Fællesskabsregler om ernærings- og sundhedsanprisninger af fødevarer er under udarbejdelse.

Bestemmelsen giver endvidere hjemmel til gennemførelse af regler om anprisning af produkter med særlige ernæringsmæssige formål. Der er f.eks. fastsat regler om anprisning af modernælkserstatninger, tilskudsblandinger til spædbørn og småbørn og om slankeprodukter.

Til § 16

Den foreslåede bestemmelse viderefører § 22 og § 24, stk. 1, i den gældende fødevarerlov og omfatter mærkning af fødevarer i alle omsætningsled. I Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF af 20. marts 2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler er der fastsat regler for obligatorisk mærkning af fødevarer. Direktivet giver som nævnt mulighed for at undtage fødevarer, der udbydes i detailledet uden at være færdigpakkede, fra mærkningskravene. Dette gælder ligeledes fødevarer, der pakkes på salgsstedet på anmodning af køber, eller er færdigpakkede med henblik på øjeblikkeligt markedsføring. Denne mulighed er udnyttet, idet mærkningskravene i øjeblikket kun gælder for færdigpakkede fødevarer.

Bestemmelsen giver endvidere ministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om særlig mærkning af fødevarer, når f.eks.

- sundheds-, ernærings- eller kontrolmæssige hensyn taler derfor,
- hensynet til særlige befolkningsgrupper gør det nødvendigt,
- fødevareren er i besiddelse af særlig kvalitet eller særlige karakteristika,
- der under produktion af fødevareren er anvendt særlige avls-, opdræts-, fangst- eller dyrkningsmåder eller lignende,
- fødevareren er behandlet på særlig måde eller fremstillet ved særlig teknologi,
- fødevareren er bestemt til særlige ernæringsmæssige formål, eller

– der er anvendt tilsætningsstoffer, herunder næringsstoffer.

Som nævnt er området mærkning af fødevarer i vid udstrækning fællesskabsreguleret, hvilket kun i ganske særlige tilfælde og efter notifikation i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF af 20. marts 2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler giver mulighed for at fastsætte nationale regler.

Yderligere mærkningsoplysninger kan dog frivilligt gives af producenten eller forhandleren, hvis de er korrekte og ikke vildleder forbrugerne.

I Rådets direktiv 89/396/EØF af 14. juni 1989 om angivelser af eller mærker til identifikation af et bestemt levnedsmiddelparti (EF-Tidende nr. L 186 1989, s. 21) fastsættes krav om identifikation af et bestemt parti af fødevarer. Hensigten bag reglerne om den såkaldte lotmærkning er, at man ved mærkning af fødevarerpartier tilgodeser behovet for oplysning om fødevarernes identitet. Virksomheder, fabrikker, detailforretninger m.fl., og myndigheder kan hurtigt finde frem til fødevarerpartier på markedet i tilfælde af kontrolmæssige problemer, herunder at et parti udgør en sundhedsrisiko. Ved art. 18 i fødevarerforordningen stilles der yderligere krav om sporbarhed.

Til § 17

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 viderefører § 24, stk. 2, i den gældende fødevarerlov, og giver ministeren for familie- og forbrugeranliggender mulighed for at fastsætte regler om anvendelse af varebetegnelser, særlige mærker, logoer og symboler. Ved bemyndigelsen gives ministeren endvidere mulighed for at bestemme, at en varebetegnelse skal forbeholdes en bestemt type varer f.eks. hvor sammensætning eller fremstillingsmåde er fastsat i en varestandard, eller hvor varen har en bestemt geografisk oprindelse. Langt de fleste varebetegnelser er fastsat ved hævde eller tradition på baggrund af forbrugernes forventninger om, hvad man kan forvente af en vare med den pågældende betegnelse. I Rådets forordning (EØF) nr. 2081/92 af 14. juli 1992 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og levnedsmidler (EF-Tidende nr. L 208 1992, s. 1) og i Rådets forordning (EØF) nr. 2082/92 af 14. juli 1992 om specificitetsattestering af landbrugsprodukter og levnedsmidler (EF-Tidende nr. L 208 1992, s. 9) er der fastsat regler om forbeholdte varebetegnelser for produkter på baggrund af deres geografiske oprindelse og specielle sammensætning.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 viderefører den gældende fødevarerlov § 24, stk. 3, og beskytter forbrugerne mod, at de af stk. 1 omfattede varebetegnelser, særlige mærker, logoer og symboler misbruges. Det er væsentligt, at forbrugerne kan have tillid til, at disse varer lever op til de kvalitetskrav eller har de særlige karakteristika, som der reklameres med, og at det undgås, at andre varer uretmæssigt profiterer heraf.

Til § 18

Den foreslåede bestemmelse viderefører § 25 i den gældende fødevarerlov. I Rådets direktiv 89/107/EØF af 21. december 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om tilsætningsstoffer, som må anvendes i levnedsmidler, er der fastsat krav for mærkning af tilsætningsstoffer såvel til salg, der ikke er bestemt til den endelige forbruger, som til detailsalg.

Tilsætningsstoffer skal f.eks. mærkes med oplysning om navn og adresse på producent, pakkevirk-somhed eller forhandler inden for Det Europæiske Fællesskab, den specifikke betegnelse for stoffet, nettoindhold og eventuelt opbevaringsforskrifter og brugsanvisning.

Til § 19

Den foreslåede bestemmelse viderefører § 26 i den gældende fødevarerlov. Bestemmelsen giver mulighed for at regulere, hvorledes de krævede mærkningsoplysninger skal fremtræde på emballagen. Området er reguleret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF af 20. marts 2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler. Der gives ministeren for familie- og forbrugeranliggender bemyndigelse til at fastsætte regler for, hvorledes mærkningen skal udføres. Her tænkes f.eks. på at bestemte mærkningsoplysninger skal være i samme synsfelt, eller at visse oplysninger skal gives i forbindelse med varebetegnelse eller salgsnavnet.

I mærkningsdirektivet angives bl.a., at mærkningsoplysningerne skal være »anført på et for forbrugerne let tilgængeligt sprog«.

Til kapitel 6

Frivillige mærkningsordninger

Hensigten med de foreslåede bestemmelser i kapitlet, som på nær enkelte ændringer er en videreførelse af tidligere regulering på området, er at give mulighed for at etablere en frivillig mærkningsordning for at

fremme produktion og afsætning af fødevarer, landbrugs- og fiskeriprodukter af særlig høj kvalitet eller med særlige karakteristika.

Mærkningsordningen kan omfatte alle fødevarer af animalsk eller vegetabilsk oprindelse. Desuden vil andre landbrugs- eller fiskeriprodukter, såsom foderstoffer, også kunne omfattes af ordningen.

For de produkter, der omfattes af ordningen, kan der fastlægges krav til alle led i produktion og omsætning. Kravene skal ligge ud over de almindelige krav, der allerede er fastsat i lovgivningen. Tilsynet med de ordninger, som etableres, skal være brugerfinansieret. Tilsynet skal udføres enten af uafhængige private institutioner eller af de myndigheder, som i henhold til lovgivningen har kontrollen med de pågældende primærproducenter og virksomheder.

Til § 20

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af § 31 i den gældende fødevarerlov. Bestemmelsen giver ministeren for familie- og forbrugeranliggender mulighed for at etablere en frivillig kvalitetsmærkningsordning for udvalgte landbrugs- og fiskeriprodukter samt fødevarer.

Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan nedsætte et råd til at bistå sig ved etablering og administration af en kvalitetsmærkningsordning. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender udnævner rådets medlemmer og kan udpege en formand for rådet samt træffe afgørelse om sekretariatsbetjening af rådet, herunder fastsætte regler om placering og organisatorisk opbygning af sekretariatsfunktionen. Bestemmelsen er tidligere brugt ved nedsættelsen af Rådet for Bedre Madkvalitet, som blev nedlagt i foråret 2002. Rådet var sammensat af 6 personer, som repræsenterede ekspertise på områderne fødevarer-kvalitet, fødevarerudvikling og markedsføring. Fødevarer-direktoratet forestod sekretariatsfunktionen.

Til § 21

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af § 32 i den gældende fødevarerlov.

Ministeren kan med hjemmel i stk. 1 fastlægge krav til de produkter, som er omfattet af mærkningsordningen. Kravene skal ligge over de krav, der generelt er fastsat i fødevarerlov-givningen. Kravene inden for den enkelte produktkategori vil løbende kunne tilpasses ændringer i forbrugernes forventninger, produktions- og afsætningsforhold og den almindelige offentlige regulering.

I den foreslåede bestemmelse i stk. 2 fastsættes, at mærkningsordningen i overensstemmelse med fællesskabsretten skal være åben for dyr og produkter, som importeres. For at kunne omfattes af mærkningsordningen skal de importerede dyr og produkter leve op til de krav, som er fastlagt inden for mærkningsordningen. Da kontrolsystemerne ikke er opbygget på samme måde i alle lande, vil det ikke kunne kræves, at importerede dyr eller produkter, som ønskes omfattet af mærkningsordningen, skal være underlagt et bestemt kontrolsystem. Dette indebærer, at det i en ansøgning om at få optaget importerede dyr eller produkter i mærkningsordningen skal dokumenteres, at der er etableret en kontrol, som lever op til kravene om troværdighed, uafhængighed og effektivitet. Importører af dyr eller produkter omfattet af mærkningsordningen vil som øvrige virksomheder skulle godkendes og er således omfattet af kravene til egenkontrol. Dette indebærer, at det skal sikres, at de importerede dyr eller produkter til stadighed opfylder samtlige krav, herunder kravene til mikrobiologisk kvalitet, og at importøren skal kunne dokumentere dette over for tilsynet.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3 giver ministeren mulighed for at godkende, at produkter omfattet af ligeværdige ordninger i udlandet kan blive markedsført under mærkningsordningen.

Til § 22

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af § 33 i den gældende fødevarerlov.

Ministerens kan med hjemmel i stk. 1 bestemme, at fødevareraktiviteter, som ønsker at blive omfattet af mærkningsordningen, skal ansøge om godkendelse under ordningen. Sammen med den relevante offentlige myndighed kan det vurderes, om virksomheden opfylder de gældende krav under ordningen, herunder om det kvalitetsstyrings- eller egenkontrolprogram, som virksomheden har opstillet, lever op til de fastlagte kontrolprincipper.

Bestemmelsen i stk. 2 giver mulighed for etablering af en tilmeldingsordning for primærproducenter såsom landmænd og fiskere.

Bestemmelsen i stk. 3 giver hjemmel til, at der kan fastsættes regler om, at fødevareraktiviteter tilsluttet mærkningsordningen, som ikke overholder de fastsatte krav eller andre betingelser, kan udelukkes midlertidigt eller permanent fra ordningen.

Til § 23

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af § 34 i den gældende fødevarerlov.

Bestemmelsen giver ministeren for familie- og forbrugeranliggender mulighed for at fastsætte regler om, hvorledes det af mærkningen skal fremgå, at et produkt er omfattet af mærkningsordningen, jf. i øvrigt bemærkningerne til lovforslagets §§ 16 og 17.

Til § 24

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af § 35 i den gældende fødevarerlov.

Som nævnt i bemærkningerne til kapitlet skal de omkostninger, der er forbundet med den frivillige mærkningsordning afholdes af de virksomheder og primærproducenter, som er tilsluttet ordningen.

Bestemmelsen i stk. 2 åbner mulighed for, at de generelle omkostninger, som er forbundet med frivillige kvalitetsmærkningsordninger, finansieres ved eksempelvis en mængderelateret afgift på de produkter, der omsættes under ordningen. Bestemmelsen blev anvendt under den i foråret 2002 afviklede kvalitetsmærkningsordning, hvor ordningen blev finansieret af bidrag på basis af slagteriernes opgørelse af mængder kød, der var slagtet til omsætning under ordningen.

Til kapitel 7

Materialer og genstande

Fødevarer kommer i kontakt med mange materialer, emballager og brugsgenstande lige fra primærledet til de via tilvirknings-, en gros-, og detailledet, inden fødevarerne når den endelige forbruger. Det er et område, hvor viden og regulering er opbygget på et relativt sent tidspunkt i Danmark, og hvor hovedparten af reglerne er indført som følge af EU-regulering. Området er meget omfattende og stiller store krav til opbygning af viden om afsmitning fra forskellige typer af stoffer fra forskellige typer af materialer afhængig af, hvilke fødevarer materialerne bliver bragt i forbindelse med. Området spænder fra frugt- og fiskekasser til maskiner, overflader i transportmidler og emballager, papir, plast, metal, glas, keramik, bestik, gryder, rengørings- og desinfektionsmidler m.v.

I overensstemmelse med den foreslåede tilpasning af den gældende fødevarerlov, jf. de almindelige bemærkninger, medtages § 27, stk. 1, i den gældende fødevarerlov ikke i lovforslaget, idet kravet om, at materialer og genstande ikke må forurene fødevarerne eller gøre dem uegnede til menneskeføde er en gennemførelse af Rådets direktiv 89/109/EØF af 21. december 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om materialer og genstande, bestemt til at komme i berøring med levnedsmidler (EF-Tidende nr. L 40 1989, s. 38). Direktivet om materialer og genstande forventes ophævet og erstattet af en forordning

om materialer og genstande bestemt til at komme i kontakt med fødevarer. Denne forordning er under udarbejdelse.

Til § 25

Den foreslåede bestemmelse svarer indholdsmæssigt til § 27, stk. 2, i den gældende fødevarerlov, idet der specifikt også gives ministeren for familie- og forbrugeranliggender bemyndigelse til at godkende stoffer og fremstillingsprocesser, som anvendes ved produktion af de omhandlede materialer og genstande. Bestemmelsen danner grundlag for gennemførelsen af fællesskabsregler, som nævnt umiddelbart nedenfor, om afsmitning fra materialer og genstande og til mærkning af disse f.eks. med oplysning om til hvilke fødevarer, de kan anvendes.

Der er gennemført specifik regulering med fastsættelse af grænseværdier samt mærkningsregler for plast, herunder PVC og cellulosegenerater på fællesskabsplan og for glas- og keramikvarer også på nationalt plan. De nationale regler om materialer og genstande er fastsat i bekendtgørelse nr. 111 af 20 februar 2003 om materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer. Bekendtgørelsen gennemfører en række direktiver, herunder Rådets direktiv 78/142/EØF af 30 januar 1978 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning vedrørende materialer og genstande, som indeholder monomert vinylchlorid, og som er bestemt til at komme i berøring med levnedsmidler (EF-Tidende nr. L 44 1978, s. 15), Rådets direktiv 84/500/EØF af 15. oktober 1984 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om keramiske genstande, bestemt til at komme i berøring med levnedsmidler (EF-Tidende nr. L 277 1984, s. 12), Kommissionens direktiv 80/590/EØF af 9. juni 1980 om fastlæggelse af et symbol, der kan ledsage materialer og genstande bestemt til at komme i berøring med levnedsmidler (EF-Tidende nr. L 151 1980, s. 21) og Kommissionens direktiv 2002/72/EØF af 6. august 2002 om plastmaterialer og -genstande bestemt til at komme i berøring med levnedsmidler (EF-Tidende nr. L 220 2002, s. 18).

Til § 26

Den foreslåede bestemmelse svarer indholdsmæssigt til § 28 i den gældende fødevarerlov, idet det dog præciseres, at ministeren for familie- og forbrugeranliggender bemyndiges til at fastsætte regler om midlernes sammensætning og om mærkning generelt.

Rengørings- og desinfektionsmidler er nødvendige for at sikre, at der ikke sker forurening af fødevarerne med bakterier m.v. under produktionsprocessen. Der

er derfor i medfør af gældende lovgivning krav om forhåndsgodkendelse af sådanne produkter. Godkendelsesordningerne baseres på krav om, at de produkter, der anvendes er effektive og egnede til deres formål, og at der gennem en sundhedsmæssig, toksikologisk vurdering skabes sikkerhed for, at eventuelle rester i fødevarer ikke giver anledning til risiko for forbrugerne. Mærkningskrav skal sikre, at midlerne opbevares og anvendes på en sikker måde.

Til § 27

Den foreslåede bestemmelse er indsat af lovtekniske grunde for at præcisere, at de nævnte bestemmelser også gælder for materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer og en række produkter, som anvendes på fødevarer virksomheder, og som kan komme i kontakt med fødevarer.

Til kapitel 8

Virksomheder

Reguleringen af fødevarer virksomheder er et centralt element i lovgivningen på fødevarerområdet. Kravet om, at en virksomhed skal autoriseres af en offentlig myndighed før behandling af fødevarer eller tilsætningsstoffer må påbegyndes, har været gældende i en lang årrække og er et centralt element i den offentlige fødevarer kontrol. Det er bl.a. en væsentlig forudsætning for de garantier vedrørende hygiejne og dyrsundhed, som danner grundlaget for en betydelig del af den danske fødevarer eksport.

Som det fremgår af de almindelige bemærkninger vil retsgrundlaget for de grundlæggende krav til fødevarer virksomheder på fællesskabsplan i de kommende år blive ændret fra direktiver til forordninger. I konsekvens heraf foreslås en række af kravene i den nugældende fødevarerlov om bl.a. autorisation eller godkendelse af fødevarer virksomheder ændret til en hjemmel til at fastsætte de nødvendige nationale regler på området.

Primærproducenter af fødevarer, jf. fødevarerforordningens art. 3, nr. 2, er også omfattet af begrebet fødevarer virksomheder. Reglerne i den gældende fødevarerlovs kapitel 7, Primærproduktion af fødevarer, er derfor indarbejdet i lovforslagets regler for virksomheder.

Fødevarerforordningens art. 17, stk. 1, fastlægger som grundlæggende princip, at lederen af en fødevarer virksomhed uanset omfanget af den offentlige kontrol har pligt til at sikre overholdelsen af fødevarerlovningen og kan drages til ansvar for overtrædelser af fødevarerlovningen. § 43 i den gældende fødevarer-

lov har et tilsvarende indhold og er derfor ikke medtaget i lovforslaget.

Det kan i den forbindelse nævnes, at virksomhedslederens ansvar efter fødevarerforordningens art. 17, stk. 1, suppleres af art. 18 og 19 i forordningen med pligt til henholdsvis at sikre sporbarheden af fødevarer samt at trække varer tilbage og informere tilsynsmyndigheden og forbrugerne, hvis der opstår mistanke om, at kravene til fødevarer sikkerhed, jf. forordningens art. 14, ikke er overholdt.

I art. 17, stk. 2, i fødevarerforordningen fastslås det desuden udtrykkeligt, at fødevarermyndighedernes primære opgave er kontrol af virksomheder og ikke kontrol af produkter. Denne fordeling af ansvar og opgaver mellem virksomheder og myndigheder, som også fremgår af en række bestemmelser i de kommende forordninger vedrørende hygiejne og kontrol, har betydning for omfanget af den vejledning og bistand, som fødevarermyndighederne i henhold til forvaltningslovens § 7 skal yde. Fødevarermyndighederne vil således kunne rådgive en virksomhed under forudsætning af, at dette ikke indebærer indskrænkninger i virksomhedens ansvar for at overholde fødevarerlov-givningen, og at rådgivningens omfang eller karakter ikke medfører begrænsninger i myndighedens muligheder for at påse overholdelsen af fødevarerlov-givningen, herunder mulighederne for at sanktionere overtrædelser.

Dette vil dog ikke indebære nogen ændring, idet der allerede af de gældende principper for den danske fødevarerkontrol fremgår, at et vigtigt led i kontrollen er at oplyse virksomheder og primærproducenter, så de forstår begrundelserne og motiveres til at følge reglerne. Dette princip ændrer ikke ved det forhold, at virksomhederne og primærproducenterne selv har pligt til at sætte sig ind i gældende regler.

Til § 28

I den gældende fødevarerlovs §§ 44-46 er der fastsat krav om, at fødevareraktiviteter med enkelte undtagelser skal autoriseres, godkendes, registreres eller anmeldes, inden virksomheden må påbegynde sine aktiviteter.

Inden for den gældende fællesskabsregulering findes der tilsvarende krav om autorisation på det animalske produktområde, medens der i de horisontale direktiver om fødevarer ikke er krav om autorisation af virksomheder. Disse EU-regler bliver i alt væsentligt videreført i forordningerne vedrørende fødevarerhygiejne, jf. de almindelige bemærkninger afsnit 3.3. om hygiejnepakken, som forventes at træde i kraft 1. januar 2006.

Som nævnt vil den fællesskabsretlige reguleringsform i de kommende år også på dette område blive ændret fra direktiver til forordninger. For at tage højde for denne udvikling foreslås det derfor, at der i stedet for de udtrykkelige krav om autorisation, godkendelse eller registrering i den gældende fødevarerlov gives ministeren hjemmel til at fastsætte regler på området.

Det er ikke hermed tilsigtet nogen reel ændring i retstilstanden, idet det er hensigten at videreføre den nuværende regulering i bekendtgørelsesform.

I den gældende bekendtgørelse om autorisation m.v. ved behandling og salg af fødevarer m.v. samt kontrolmærkning og betingelser i forbindelse hermed ved behandling og salg af animalske fødevarer (autorisationsbekendtgørelsen) anvendes termerne »autorisation«, »godkendelse«, »registrering« og »anmeldelse«. Primærbedrifter og virksomheder skal således forud for produktion, behandling eller markedsføring af fødevarer indhente en tilladelse i form af en autorisation eller godkendelse. Virksomheder, som opbevarer, transporterer eller sælger fødevarer, og hvis aktiviteter ikke er forbundet med hygiejniske problemer, og virksomheder, som indfører fødevarer eller fremstiller eller sælger materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer skal foretage anmeldelse eller registrering af aktiviteterne før påbegyndelse.

Tilladelsen knytter sig lokaliteten, således at forretningsstedet eller lokalet først må tages i brug, eller en given aktivitet først må påbegyndes, når de i fødevarerlov-givningen stillede krav til indretning, hygiejniske og produktionsmæssige forhold er opfyldt. Med hensyn til produktionsmæssige forhold vil dette dreje sig om produktionsart og -omfang.

Som en rent sproglig forenkling foreslås det, at udtrykket »godkendelse« udgår, således at »autorisation« i fremtiden også anvendes for engrosaktiviteter uden tilvirkning og for detailforretninger. Som det allerede fremgik af bemærkninger til den gældende fødevarerlov, er der ikke nogen grundlæggende forskel mellem autorisation og godkendelse. Der er for begge udtryks vedkommende tale om en tilladelse, som skal foreligge, inden den pågældende aktivitet påbegyndes, og der kan knyttes vilkår til såvel autorisation som godkendelse.

Endvidere foreslås, at udtrykket »anmeldelse« udgår, og således at »registrering« også omfatter handelsnormer for friske frugt og grønt, indførsel af fødevarer og virksomheder, som indfører, fremstiller eller foretager engrossalg af visse materialer og genstande bestemt til at komme i kontakt med fødevarer.

I de ovenfor nævnte forordninger om fødevarerhygiene anvendes ligeledes termerne »autorisation« og »registrering«. Som det er også er nævnt ovenfor træder disse forordninger i kraft i 2006, hvorfor det findes hensigtsmæssigt, at der med lovforslaget søges en ensartet anvendelse af terminologien.

I overensstemmelse med hidtidig praksis vil der ikke med hjemmel i bestemmelsen kunne indføres mulighed for bindende forhåndstilsagn fra fødevarermyndighederne ved autorisation af virksomheder. Det udelukker ikke, at der inden for rammerne af den i de generelle bemærkninger til lovforslagets kapitel 8 nævnte rådgivning, kan være en dialog mellem virksomheder og fødevarermyndighed såvel ved etablering som ved ændring af virksomheder.

Med den foreslåede bestemmelse i stk. 2 opretholdes muligheden for at fastsætte vilkår til den enkelte virksomheds autorisation eller registrering. Bestemmelsen svarer til § 49, stk. 1, i den gældende fødevarerlov. Der kan både være tale om mere generelle vilkår, som vil gælde for bestemte typer af virksomheder, og vilkår, som er specifikke for en enkelt virksomhed.

Som konkrete eksempler kan nævnes, at en autorisation kan meddeles på vilkår af, at der inden for en bestemt frist bliver foretaget forbedringer af virksomhedens indretning, eller at der for virksomheder, som ønsker autorisation til eksport af kød til f.eks. USA og Japan, vil blive fastsat vilkår om oprindelsen af slagtedyr og kød.

Bestemmelsen vil desuden være det hjemmelsmæssige grundlag for at videreføre § 49, stk. 2 – 4, i den gældende fødevarerlov. Som led i iværksættelsen af loven vil de nævnte regler blive videreført i bekendtgørelsesform.

Det er således hensigten, at de i den gældende fødevarerlov § 49, stk. 2, nævnte ændringer også i fremtiden kun må foretages med myndighedernes tilladelse.

Også bestemmelsen i den gældende fødevarerlov § 49, stk. 3, om, at der ikke ved en virksomhedsoverdragelse skal ske fornyet autorisation eller registrering, men at den nye ejer eller bruger er forpligtet til at meddele ejer- eller brugerskiftet til tilsynsmyndigheden, vil blive videreført. Manglende meddelelse vil som hidtil indebære, at den nye ejer eller bruger skal anses for at drive fødevareraktivitet uden den nødvendige autorisation henholdsvis registrering.

Da det ikke er usædvanligt, at der som led i en overdragelse af en virksomhed ønskes fornyet autorisation, vil den nye ejer eller bruger fortsat få mulighed for at anmode om dette. Er dette tilfældet, vil det skulle fremgå af anmeldelsen om ejer- eller brugerskifte, og

der vil skulle betales gebyr efter sædvanlige satser. Det skal i den forbindelse understreges, at fornyet autorisation ikke fritager den nye ejer eller bruger for den i lovforslagets § 45, stk. 5, fastsatte hæftelse for afgifter og gebyrer, som vedrører tiden før overtagelsen.

Endvidere vil bestemmelsen i den gældende fødevarerlov § 49, stk. 4, om, at tilsynsmyndigheden kan tage en autorisation op til fornyet behandling, når der er gået 5 år siden seneste autorisation, blive videreført. Efter udløbet af 5 års-perioden er udgangspunktet, at myndigheden er stillet, som om virksomheden søger autorisation for første gang. Som hidtil vil der dog være mulighed for ved autorisation af en virksomhed at fastsætte en kortere frist for revurdering af autorisationen.

Der er i medfør af den gældende fødevarerlov § 44, stk. 4, fastsat regler om, at virksomheder med mobile anlæg og lignende, som anvendes til slagtning og slagtemæssig behandling i forbindelse med hjælp til primærproducenters hjemmeslagtninger, jf. lovforslagets § 34, skal registreres hos tilsynsmyndigheden. Disse regler vil blive videreført med hjemmel i den foreslåede bestemmelse. De gældende bestemmelser om hygiejnekrav og om kontrollen hermed vil blive videreført med hjemmel i blandt andet lovforslagets § 36, stk. 1, og § 52.

Bestemmelsen i stk. 3 viderefører bestemmelserne § 44, stk. 3, § 45, stk. 2, og § 46, stk. 2 og 3, i den gældende fødevarerlov. Hovedreglen i den gældende fødevarerlovgivning om, at primærproduktion ikke kræver autorisation eller registrering som fødevareraktivitet, vil så vidt muligt blive fastholdt. Som eksempler på tilfælde, hvor dette hovedprincip som hidtil vil blive fraveget, er registreringskravet for mælkeleverende besætninger, autorisationsordningerne for frøspirerier og for aquakulturbrug, hvor der sker en behandling af fisk og fiskevarer samt godkendelsesordningen for ægproducenter, som vil producere produktionsmetodeæg (skrabeæg, æg fra fritgående høns m.v.) eller æg, som skal mærkes med læggedato. Det skal dog bemærkes, at der i kontrolforordningen, som træder i kraft 1. januar 2006, er krav om registrering af alle fødevareraktiviteter, herunder primærproducenter. Denne forpligtelse kan dog i henhold til forordningen opfyldes ved at anvende eksisterende registreringer, og det er på nuværende tidspunkt vurderingen, at det kun i meget begrænset omfang vil være nødvendigt at pålægge primærproducenter yderligere registreringskrav.

Det er endvidere hensigten at videreføre de eksisterende undtagelser vedrørende jægeres salg henholds-

vis til private og til detailforretninger (vildt- og fiskehandlere).

Det vil også fortsat være muligt at undtage f.eks. en bager med to forretninger fra at skulle søge autorisation til engrostilvirkning, hvis der i den ene bagerforretning fremstilles brød til forhandling i begge forretninger. Bestemmelsen vil desuden videreføre den nuværende mulighed, som visse detailforretninger har for at engrosforhandle fødevarer.

Det er med forslaget hensigten at fortsætte den hidtidige praksis, hvorefter engrosvirksomheder, der kun foretager en egentlig opbevaring af fødevarer og tilsætningsstoffer, f.eks. kolonialvarelagre og depoter for emballeret øl og mineralvand, kan undtages fra kravet om autorisation og alene skal være registreret hos tilsynsmyndigheden. Bestemmelsen vil desuden også kunne anvendes for handelsvirksomheder uden egne lagerfaciliteter.

Muligheden for at fritage for autorisationskravet vil inden for detailområdet være relevant i relation til eksempelvis købmænd, tobaksforretninger, kiosker, discountvareforretninger og tankstationer, hvor der ikke bliver foretaget en egentlig tilvirkning af fødevarer.

Det er desuden hensigten, at bestemmelsen skal anvendes til at fastsætte en nedre grænse for autorisation af pensionater og kantiner og til at opretholde den gældende regulering vedrørende torvehandel og salg fra andre, ikke faste udsalgssteder samt midlertidig eller lejlighedsvis fødevareraktivitet.

Virksomheder, som håndterer uemballerede, letfordærlige fødevarer, vil som hidtil ikke kunne undtages fra kravet om autorisation. Dette omfatter bl.a. slagterforretninger, bagerforretninger og restaurationer samt institutioner som plejehjem og hospitalskøkkener.

Det skal bemærkes, at der med ikrafttræden 1. januar 2006 af den i afsnit 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger nævnte hygiejnepakke kan vise sig behov for at foretage justeringer i de nævnte undtagelser fra autorisation eller registrering. Dette er f.eks. tilfældet for den ovennævnte undtagelse vedrørende detailforretningers engrossalg.

Til § 29

Bestemmelsen viderefører indholdsmæssigt den gældende fødevarerlov § 47, idet der som en sproglig forenkling foreslås anvendt udtrykket »registrering« i stedet for det hidtidige »anmeldelse«. Med hensyn til terminologi henvises til bemærkningerne til § 28.

Det er med bestemmelsen hensigten at opretholde de eksisterende krav om, at fødevareraktiviteter,

som vil importere eller eksportere fødevarer, skal have denne aktivitet registreret hos tilsynsmyndigheden, inden den påbegyndes.

At registreringspligten for importører og eksportører i bestemmelsen er knyttet til autorisation eller registrering som fødevareraktivitet skal understrege, at import og eksport af fødevarer forudsætter, at virksomheden er autoriseret eller registreret som enten engros- eller detailvirksomhed.

Import og eksport af fødevarer til privat forbrug vil ikke være omfattet af bestemmelsen. Der vil dog som nævnt under bemærkningerne til § 39 af eksempelvis dyresundhedsmæssige grunde kunne fastsættes regler og træffes afgørelser, som berører private.

Til § 30

Bestemmelsen viderefører indholdsmæssigt den gældende fødevarerlov § 48, idet der som led i den sproglige forenkling, jf. bemærkningerne til § 29, også her foreslås anvendt udtrykket »registrering« i stedet for det hidtidige »anmeldelse«. Den knytter sig til lovforslagets kapitel 7, som indeholder hjemmel til at fastsætte krav til disse produkter.

For at kunne opfylde de krav til det offentlige kontrol med området, som følger af såvel Rådets direktiv 89/109/EØF af 21. december 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om materialer og genstande, bestemt til at komme i berøring med levnedsmidler, som af den kommende EU-forordning på området, er det nødvendigt for tilsynsmyndigheden at få kendskab til de pågældende virksomheder. Bestemmelsen indebærer, at det fortsat vil være muligt at kræve, at virksomheder, som vil fremstille eller forhandle materialer og genstande, skal have denne aktivitet registreret hos tilsynsmyndigheden, inden den påbegyndes.

Til § 31

Bestemmelsen i stk. 1, som viderefører den gældende fødevarerlov § 50, giver ministeren hjemmel til de regler, som fastsættes i medfør af § 28, at fastsætte regler om fratagelse af autorisation eller registrering. En virksomhed skal som udgangspunkt »autoriseres«, hvis der produceres fødevarer med henblik på salg, og der foregår salg af de producerede fødevarer. »Registrering« finder sted, hvis tilvirkningen eller salget af fødevarerne ikke er forbundet med hygiejniske problemer, for eksempel udskæring af brød og kager, opbevaring af letfordærlige produkter, som er behørigt emballeret. Som det er beskrevet i bemærkningerne til § 28 knytter såvel »autorisation« som »registrering« sig til lokaliteten, således at forretningsstedet el-

ler lokalet først må tages i brug eller aktiviteten først må påbegyndes, når de i fødevarerlovreguleringen stillede krav til indretning, hygiejniske og produktionsmæssige forhold er opfyldt.

Der er mulighed for at fratage en virksomhed autorisationen eller registreringen, enten hvis de dertil knyttede vilkår ikke overholdes, eller hvis forudsætningerne for autorisation eller registrering ændres væsentligt. Fratagelsen har virkning fra det tidspunkt, den bliver meddelt virksomheden.

Der kan i afgørelsen om fratagelse af autorisation eller registrering fastsættes frist for afvikling af virksomhedens aktiviteter, under forudsætning af, at det kan ske uden risiko for fødevarerikkerheden. Der kan eksempelvis være tale om, at der gives en virksomhed en frist på nogle få dage til at sælge allerede producerede færdigvarer. Der kan i den forbindelse stilles krav om særlig kontrol, jf. lovforslagets § 51. Udgifterne til dette skal afholdes af virksomheden, jf. lovforslagets § 45 om afgifter og gebyrer.

Ønsker en virksomhed, som har fået frataget autorisation eller registrering, igen at blive autoriseret eller registreret, skal den anmode om autorisation eller registrering som ny virksomhed. Autorisation eller registrering vil være betinget af, at virksomheden over for myndighederne dokumenterer, at de forhold, som begrundede fratagelsen af autorisationen eller registreringen ikke længere er til stede.

For så vidt angår fratagelse som følge af forbud eller påbud henvises til bemærkningerne til § 52.

Bestemmelserne i stk. 2-4 foreslår let adgang til at få afgørelsen prøvet ved domstolene. Afgørelsen kan af den, afgørelsen vedrører, forlanges indbragt for domstolene. Retssagen anlægges af ministeren og behandles som et civilt søgsmål. Begæring om sagsanlæg har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Retten kan dog ved kendelse bestemme, at sagsanlæg har opsættende virkning. Findes ministerens afgørelse lovlig, kan retten bestemme, at eventuel anke ikke har opsættende virkning.

Til § 32

Den foreslåede bestemmelse giver som den gældende fødevarerlovs § 37 ministeren bemyndigelse til at fastsætte regler for primærproduktionen for at sikre og forbedre den hygiejniske, sundheds- eller kvalitetsmæssige beskaffenhed af fødevarer. Det er hensigten at opretholde de eksisterende regler for primærproduktion.

De væsentligste områder for den fødevarerrelaterede regulering af primærproduktionen, som bestemmelsen vil danne grundlag for, vil således være

- indretning og drift af stalde, fartøjer og udendørsarealer, herunder havne og landingspladser,
- indretning og drift af rum inden for primærproduktionen, der erhvervsmæssigt anvendes til produktion eller opbevaring af fødevarer,
- indretning af transportmidler, der erhvervsmæssigt anvendes til fødevarer,
- undersøgelse af dyr og afgrøder,
- indsamling og indberetning af data til belysning af husdyrbesætningers sundhedsmæssige tilstand og
- krav til helbredstilstand og hygiejne for personer, som er beskæftiget med primærproduktion.

Bestemmelsen udgør således i relation til primærproduktionen et supplement til lovforslagets §§ 28 og 36. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 28.

Til § 33

Bestemmelsen viderefører den gældende fødevarerlovs § 40. De gældende bestemmelser om nødslagtning er for nærværende fastsat i § 14 i bekendtgørelse nr. 798 af 19. september 2003 om fersk kød m.v. og § 6 i bekendtgørelse nr. 1009 af 11. december 2002 om kød af vildt, opdrættet vildt og kaniner.

Til § 34

Den foreslåede bestemmelse svarer i det væsentligste til den gældende fødevarerlovs § 41, stk. 1.

Det skal bemærkes, at ministeren i medfør af § 4, stk. 1 kan fastsætte regler, som foreskriver, at primærproducenten har pligt til at sikre sig, at kødet ikke er sundhedsskadeligt eller på anden måde uegnet til menneskeføde. Dette indebærer bl.a., at det ikke vil være tilstrækkeligt, at den pågældende er ejer af dyrene, men denne skal også i en periode før slagtingen af et dyr have forestået den daglige pasning af dyret, idet det vil være en forudsætning for at kunne foretage den vurdering af egnetheden til slagting. Som eksempel kan nævnes, at primærproducenten skal have en dokumenteret førstehandsviden om, at eventuelle tilbageholdstider efter medicinsk behandling af dyret er overholdt, og at dyret ikke lider af sygdomme, som gør det uegnet til konsum.

Det er hensigten at videreføre den gældende praksis, hvorefter såvel slagting som slagtemæssig behandling m.v. skal ske på ejendommen. I det omfang dette sker med fremmed assistance, vil mobile anlæg og lignende, som denne medbringer, være reguleret som hidtil, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 28.

F. t. l. om fødevarer

Bestemmelsen i stk. 2 viderefører den i den gældende fødevarerlov § 41, stk. 2, indeholdte mulighed for at tillade primærproducenters salg af kød. Den påtænkes alene anvendt til at videreføre de eksisterende muligheder for fjerkræproducenters salg af fjerkræ og jægers salg i mindre omfang af det af vedkommende nedlagte vildt direkte til forbrugerne.

Til § 35

Den foreslåede bestemmelse viderefører mulighederne i den gældende fødevarerlov § 42 for at fastsætte regler for primærproducenters salg af egne produkter direkte til forbrugerne. Bestemmelsen finder ikke anvendelse for primærproducenters salg af kød til private, idet dette reguleres af lovforslagets § 34, stk. 2.

Reglerne om stalddørssalg vil som hidtil blive fastsat ud fra fødevarerhygiejniske overvejelser. I de tilfælde, hvor salg fra stalddør kan finde sted, vil det være et krav, at leveringen sker på den pågældende primærbedrift. Hvis der på en primærbedrift skal kunne ske forhandling af produkter fra andre primærbedrifter, skal der til dette »udsalgsted« eller gårdbutik stilles tilsvarende krav som til andre udsalgsteder og forretningssteder, således at kravene bl.a. gradueres efter produktets hygiejniske følsomhed.

Til § 36

Den foreslåede bestemmelse viderefører den gældende fødevarerlov § 51, stk. 2.

Bestemmelsen vil som hidtil danne hjemmel for de centrale regler for virksomheders indretning og drift.

Bestemmelsen åbner mulighed for at kræve godkendelse af transportmidler, lokaler, inventar, udstyr, maskiner, emballage og lignende, inden de tages i brug. Dette skal medvirke til at sikre, at der ikke som følge af indretning af transportmidler og lokaler samt udformning af inventar, udstyr, maskiner og emballage opstår sundhedsrisici. Bestemmelsen udgør således et naturligt supplement til kravet om forudgående autorisation eller registrering af virksomheder.

Såvel i den nationale lovgivning som i fællesskabsreglerne inden for fødevarerområdet er der med henblik på at sikre sundhed og kvalitet af fødevarer og tilsetningsstoffer fastsat krav til is, vand, luft og lignende, som anvendes i tilknytning til fødevarer. Bestemmelsen tænkes anvendt til at opretholde disse krav.

I relation til kravene i traktat af 1. september 1970 om international transport af letfordærlige levnedsmidler og om det specielle materiel, der skal bruges til sådan transport (ATP-traktaten), jf. bekendtgørelse nr. 69 af 15. august 1977 (Lovtidende C 1977, s. 361-

373) vil bestemmelsen sammen med § 49, stk. 2, i lovforslaget skabe grundlaget for at opretholde de materielle regler vedrørende godkendelse af transportmateriel til international transport af letfordærlige fødevarer. Med hensyn til administrationen af ATP-ordningen er det som nævnt under bemærkningerne til § 58, stk. 3 og 4, i lovforslaget hensigten, at Slagteriernes Forskningsinstitut fortsat skal varetage godkendelse m.v., og at det til ordningen knyttede ATP-udvalg som hidtil skal medvirke ved administrationen.

ATP-udvalget nedsættes af ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at bistå administrationen af de regler, der er fastsat til opfyldelse af ATP-traktaten. Det omfatter bl.a. tilsyn med den virksomhed, der udøves af ATP-materielkontrollen. ATP-udvalget består pt. af tre medlemmer, som er udnævnt af ministeren for familie- og forbrugeranliggender. Medlemmerne fordeler sig således, at organisationerne Dansk Transport og Logistik, Landbrugsraadet og Dansk Fiskeindustri- og Eksportforening hver har udpeget ét medlem til udvalget. ATP-udvalget gennemgår og godkender regnskab og budget for ATP-materielkontrollens virksomhed og indsender disse med udvalgets bemærkninger til Fødevarerstyrelsens endelige godkendelse.

Bestemmelsen i stk. 2 viderefører den gældende fødevarerlov § 51, stk. 3, og vil danne grundlag for at opretholde de eksisterende krav til oprindelsen af fødevarer. Som konsekvens af den sproglige forenkling, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 28, og den fremtidige fællesskabsregulering foreslås bestemmelsen dog udvidet til også at omfatte registrerede virksomheder.

Til § 37

Den foreslåede bestemmelse viderefører den gældende fødevarerlov § 52, stk. 1, og vedrører således alene den af virksomhederne formulerede obligatoriske egenkontrol.

Ved egenkontrol forstås de rutiner, som virksomheden har for at opnå sikre fødevarer og overholdelse af fødevarerlovgivningen.

Indførelse af egenkontrol skal

- sikre, at producenter af fødevarer har systematiske rutiner, der gør dem i stand til at overvåge, at produkterne er sikre, og at lovgivningen i øvrigt kan overholdes,
- medvirke til at præcisere, at det er virksomhedernes ansvar, at produkterne lever op til lovgivningens krav og kvalitetsnormer, og

– give mulighed for en bedre udnyttelse af den offentlige fødevarerkontrol.

Egenkontrollen skal bl.a. i overensstemmelse med de kommende EU-forordninger vedrørende fødevarerhygiejne bygge på det internationalt anerkendte HACCP-princip (Hazard Analysis and Critical Control Points), der tager udgangspunkt i en vurdering af den enkelte virksomheds risici, og hvorledes produktionen kan styres for at eliminere eller minimere risici.

Egenkontrollen skal være tilpasset den enkelte virksomhed. Det er følgelig et vigtigt princip, at virksomheden selv skal formulere sit egenkontrolprogram. Virksomheden skal typisk overveje hvilke kemiske, fysiske og biologiske risici, der er forbundet med fødevarer i forbindelse med indkøb, produktion m.v., og finde frem til hvor i processen disse farer kan holdes under kontrol (de kritiske kontrolpunkter).

De kritiske kontrolpunkter og egenkontrollrutinerne skal findes inden for områderne råvarekontrol, produktionskontrol, færdigvarekontrol, vedligeholdelse, rengøringskontrol, og personalehygiejne. Egenkontrollen skal være opbygget sådan, at virksomheden løbende har indblik i hygiejne og andre forhold, der kan give anledning til fejl i håndteringen.

Bestemmelsen vil danne grundlag for at pålægge de af loven omfattede virksomheder at gennemføre en sådan egenkontrol.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 er ny. Som nævnt i de almindelige bemærkninger indeholder fødevarerforordningen et princip om sporbarhed af fødevarer og foder med henblik på, at sporbarheden i tilfælde af en undersøgelse sikres. Især når der konstateres problemer for fødevarerens sikkerhed vil det ofte være nødvendigt hurtigt at kunne spore fødevarer m.v., så der kan foretages en målrettet og præcis tilbagetrækning af varerne samt gives den nødvendige information til forbrugere, virksomheder og myndigheder. Bestemmelsen giver som supplement til det i fødevarerforordningen fastsatte krav om sporbarhed hjemmel til at fastsætte, på hvilken måde fødevarerens virksomheder skal registrere oplysninger om leverandører og aftagere. Inden for rammerne af de fællesskabsretlige regler vil der også kunne fastsættes regler for de oplysninger, som skal registreres og dermed kunne stilles til rådighed for myndighederne.

Bestemmelsen i stk. 3 viderefører den gældende fødevarerlov § 52, stk. 2.

Som et supplement til den af virksomhederne opstillede egenkontrol kan det bestemmes, at virksomhederne skal lade foretage bestemte analyser, at disse skal udføres på bestemte laboratorier, og at visse ana-

lyseresultater skal indsendes til kontrolmyndigheden. Muligheden for at pålægge virksomhederne at indsende analyseresultater vil som hidtil kun være aktuel i særlige tilfælde, som f.eks. når disse resultater skal indgå i en systematisk overvågning af specifikke områder i relation til fødevarerens sikkerhed såsom forekomst af salmonella. Det skal understreges, at en sådan indberetningspligt ikke indebærer nogen indskrænkning af virksomhedernes ansvar.

Bestemmelsen i stk. 3 skal i øvrigt ses i sammenhæng med lovforslagets § 54 om bistand fra virksomheder m.v. til tilsynsmyndighederne.

Til § 38

Den foreslåede bestemmelse viderefører kravene i den gældende fødevarerlov § 53 om, at personer, som håndterer fødevarer, skal have gennemgået en formel uddannelse i fødevarerhygiejne.

Bestemmelsen er væsentlig for fødevarerens sikkerhed. En tilstrækkelig viden om hygiejne hos de personer, der arbejder med produktion af madvarer, er af væsentlig betydning for at sikre, at fødevarerne har en hygiejnisk tilfredsstillende kvalitet. Desuden vil et øget kendskab til sammenhængen mellem fødevarernes hygiejniske kvalitet og udvikling af fødevarerbårne sygdomme kunne bidrage til forebyggelse af disse sygdomme. Det er tanken, at krav om hygiejneuddannelse som hidtil skal omfatte personer, som beskæftiger sig med forarbejdning og tilvirkning af madvarer i en sådan grad, at det erfaringsmæssigt kan forårsage sundhedsmæssige problemer.

Til kapitel 9

Import, eksport og samhandel

Fra Det Europæiske Fællesskabs side er i direktiv- og forordningsform fastlagt en tæt regulering af fødevarers fremstilling og afsætning m.v. Efter Rådets direktiv nr. 89/397/EØF af 14. juni 1989 om offentlig kontrol med levnedsmidler (EF-Tidende nr. L 186 1989, s. 23) - der som nævnt pr. 1. januar 2006 afløses af kontrolforordningen med stort set samme indhold - skal medlemsstaterne sørge for, at fødevarer, der er bestemt til forsendelse til andre medlemsstater, kontrolleres på samme måde som produkter, der er bestemt til at blive markedsført i den medlemsstat, hvor de er fremstillet. Kontrollen skal derfor principielt være baseret på lovgivningen i den medlemsstat, der fremstiller varen. Dette princip finder dog ikke anvendelse, når det på tilfredsstillende måde overfor tilsynsmyndigheden godtgøres, at den pågældende vare opfylder lovgivningen i modtagerlandet.

For varer af animalsk oprindelse er dette generelle kontrolprincip gennemført meget konkret, idet afsenderlandet gennem sin kontrol skal sikre, at de af Fællesskabet stillede betingelser for samhandel med det pågældende produkt er opfyldt. Modtagerlandet kan kun foretage en ikke diskriminerende stikprøvekontrol. Modtagerlandet kan dog bl.a. foretage kontrol, hvor der er mistanke om, at den pågældende vare eller det pågældende parti ikke opfylder kravene. Udgangspunktet er således, at varer fra andre medlemsstater alene skal kontrolleres efter samme principper som modtagerlandets egne varer i de forskellige omsætningsled fra frysehus til detailhandel.

Animalske varer, der importeres fra tredjelande, skal kontrolleres ved et grænsekontrolsted ved ankomsten til Fællesskabet. Hvis varerne opfylder Fællesskabets bestemmelser om sådan import, frigives de til omsætning i Fællesskabet på samme måde som Fællesskabets egne produkter.

Kontrollen med import af ikke animalske fødevarer fra tredjelande er primært tilrettelagt som dokumentkontrol hos importøren. Det er således hovedsageligt varenes ledsagedokumenter og pålideligheden heraf samt opbevaringsforhold og transport, der kontrolleres, og importørens egenkontrol, jf. lovforslagets § 37, vil indgå som et væsentligt element i kontrollen.

I EU-reglerne skelnes mellem det indre marked og international handel. I art. 11 og 12 i fødevarerordningen bruges således udtrykkene eksport og import om handel mellem tredjelande og Fællesskabet. I art. 53 i forordningen deles beredskabsforanstaltninger op i foranstaltninger for fødevarer eller foder med oprindelse i Fællesskabet henholdsvis importeret fra tredjelande.

I Rådets direktiv 89/662/EØF af 11. december 1989 om veterinærkontrol i samhandelen i Fællesskabet med henblik på gennemførelse af det indre marked (EF-Tidende nr. L 395 1989, s. 13) anvendes termen »samhandel« om handel mellem medlemsstater, jf. definitionen i art. 2. Termen »eksport« anvendes i art. 3 om salg til tredjelande.

Opdeling mellem handel inden for EU og handel med tredjelande er således helt grundlæggende i EU-regelsættet. For så vidt angår fødevarer, der importeres fra tredjelande, følger det af art. 11 i fødevarerordningen, at de som udgangspunkt skal opfylde de relevante fællesskabsretlige krav samt eventuelle nationale krav i importlandet. Den svarer således indholdsmæssigt til § 54, stk. 1, i den gældende fødevarerlov, som dog ud over import fra tredjelande tillige omfatter samhandel. Fødevarerordningen fasthol-

der således princippet i den gældende fødevarerlov om, at import af fødevarer fra tredjelande forudsætter, at fødevarerlovgivningen er overholdt.

I relation til eksport af fødevarer fra Fællesskabet følger det af art. 12, stk. 1, i fødevarerordningen, at varer, der udføres, enten skal opfylde fødevarerlovgivningen eller modtagerlandenes egne regler. Den svarer således i det væsentligste til § 55, stk. 1, i den gældende fødevarerlov, som dog ud over eksport til tredjelande tillige omfatter samhandel. Bestemmelsen i forordningens art. 12, stk. 1, åbner således på samme måde som den gældende fødevarerlov mulighed for at imødekomme modtagerlandenes særlige krav eller særregler, som kan afvige fra de danske regler.

§ 55, stk. 1, i den gældende fødevarerlov åbner desuden mulighed for at tillade eksport af varer, der opfylder anerkendte internationale normer. Disse normer vil kunne fremgå af bl.a. Codex Alimentarius. Tilsvarende mulighed fremgår ikke direkte af fødevarerordningens art. 12, stk. 1. Med forbehold for et generelt forbud mod enhver eksport af sundhedsskadelige fødevarer åbner fødevarerordningens art. 12, stk. 1, 2. led dog mulighed for eksport af fødevarer, som af anden grund ikke vil kunne markedsføres lovligt i EU. Dette forudsætter dog, at de kompetente myndigheder i bestemmelseslandet udtrykkeligt har godkendt dette efter at være blevet fuldt informeret om de årsager og omstændigheder, der gjorde, at den pågældende fødevarer eller det pågældende foder ikke kunne markedsføres i Fællesskabet.

Det følger af lovforslagets § 54, stk. 2, at det i givet fald er eksportøren, som over for de danske myndigheder skal kunne dokumentere, at grundlaget for at afvige fra fødevarerlovgivningen er opfyldt.

Det vil således fortsat være muligt at sikre, at fødevarer, der eksporteres, er af høj standard og underkastet en effektiv kontrol. Derved kan tilliden i udlandet til danske fødevarer fastholdes, hvorved fødevarereksporten fremmes.

Som konsekvens af at de fællesskabsretlige regler også på disse områder i fremtiden skal anvendes direkte og for at undgå unødigt usikkerhed, er der i lovforslaget foretaget en tilpasning til den i Fællesskabet anvendte opdeling og terminologi. Af samme grund er § 54, stk. 1, og § 55, stk. 1, i den gældende fødevarerlov ikke medtaget i lovforslaget.

Til § 39

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 viderefører den gældende fødevarerlovs § 54, stk. 2, og vil som denne indeholde hjemmel til at fastsætte regler vedrørende

import og genindførsel til Danmark fra tredjelande samt eksport fra Danmark til tredjelande. Den vil som hidtil bl.a. være grundlag for forbud mod import af fødevarer fra bestemte områder. Dette vil enten kunne ske ved bekendtgørelse eller, især i hastende tilfælde, ved en konkret afgørelse. Dette vil ikke mindst være aktuelt, når der med kort varsel på fællesskabsplan træffes beslutning om importrestriktioner, jf. blandt andet fødevarerforordningens art. 53, stk. 1, og hvor det derfor er nødvendigt, at sådanne importrestriktioner på nationalt plan kan gennemføres umiddelbart for at sikre, at de kan håndhæves i forbindelse med grænsekontrol og kan danne grundlag for afgørelser, herunder forbud og påbud, efter lovforslagets § 52.

Reglerne om privat import til eget forbrug af animalske fødevarer fra tredjelande er undtagelser fra de generelle bestemmelser om import. Undtagelserne vedrører kun privat indførsel og omfatter således ikke kommerciel aktivitet. Reglerne fremgår af Kommissionens forordning (EF) nr. 745/2004 af 16. april 2004 om foranstaltninger vedrørende import af animalske produkter til eget forbrug (EF-Tidende nr. L 122 2004, s. 1), som fastsætter betingelserne for indførsel af kød og mælk, og Kommissionens forordning (EF) nr. 136/2004 af 22. januar 2004 om procedurer for EF-grænsekontrolstedernes veterinærkontrol af tredjelandssprodukter (EF-Tidende nr. L 21 2004, s. 11), som fastsætter betingelserne for indførsel af øvrige animalske produkter. Betingelserne skal sikre mod, at fødevarerne medfører udbrud af alvorlige husdyrsygdomme som mund- og klovesyge, svinepest, fugleinfluenza m.m., og der kan derfor også i relation til privat import være behov for med kort varsel at træffe bestemmelse om importrestriktioner. På grund af Rigsfællesskabet mellem Grønland, Færøerne og Danmark er der givet udvidet adgang til privat import fra Grønland og Færøerne.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 viderefører den gældende fødevarerlov § 54, stk. 3, og agtes som den gældende bestemmelse anvendt til at sikre, at produkter som f.eks. kød og mælkeprodukter, der opbevares på toldoplæg og lignende, undergives fornøden kontrol. Der kan også i forbindelse med transit opstå behov for hastende indgreb. Bestemmelsen giver derfor hjemmel til at træffe sådanne afgørelser, som sikrer tilsynsmyndigheden mulighed for med hjemmel i lovforslagets § 52 at gribe ind ved manglende overholdelse.

Til § 40

De foreslåede bestemmelser i stk. 1 og 2 erstatter den gældende fødevarerlov § 55, stk. 2, idet de er ud-

videt til at give hjemmel til alle relevante krav til fødevarer, som skal eksporteres, og til virksomheder, der ønsker at eksportere fødevarer.

Ændringen skal ses i sammenhæng med art. 12, stk. 2, i fødevarerforordningen, der udtrykkeligt fastsætter, at eksportører skal overholde de særlige krav og lignende, som er fastsat i aftaler mellem enten Fællesskabet eller Danmark og det pågældende tredjeland. Manglende overholdelse af de særlige krav og lignende vil således være direkte i strid med fødevarerlovgivningen.

I Danmark har overholdelsen af disse særlige krav og lignende hidtil alene været en forudsætning for udstedelse af krævede certifikater og attester samt optagelse på lister over danske virksomheder godkendt til eksport til de pågældende tredjelande. Denne principielle ændring i retstilstanden indebærer, at det i modsætning til den hidtidige situation vil være nødvendigt at lovfæste disse særlige krav og lignende ved eksport på en for virksomheder og borgere bindende måde. Det er derfor hensigten senest samtidige med de relevante forordningsbestemmelser ikrafttræden den 1. januar 2005 at fastlægge disse eksportbetingelser i bekendtgørelsesform. Dette vil bl.a. kunne ske med hjemmel i den foreslåede bestemmelse.

Kontrollen med overholdelse af disse krav vil være brugerbetalt, jf. forslagens § 45.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3 er en videreførelse af bestemmelsen i den gældende fødevarerlov § 55, stk. 3, og præciserer, at lovforslaget som udgangspunkt også gælder fødevarer m.v., som leveres fra dansk område til skibe og fly.

Til § 41

Den foreslåede bestemmelse er en konsekvens af den ovennævnte terminologiske opdeling af de tidligere anvendte udtryk udførsel og indførsel om henholdsvis eksport og import ved handel med tredjelande og samhandel med varer til og fra andre EU-lande, Andorra og Norge samt Færøerne og Island, som EU har indgået aftale med, for så vidt angår fiskevarer. Som det fremgår af de indledende bemærkninger til kapitlet er samhandel med fødevarer underkastet en tæt regulering på fællesskabsplan. Mulighederne for national regulering af samhandel er derfor mere begrænsede end i relation til handel med tredjelande.

Der vil også i relation til samhandel kunne opstå behov for at gennemføre restriktioner, herunder forbud mod samhandel med fødevarer fra bestemte områder. Dette vil på tilsvarende måde som nævnt under bemærkningerne til § 39 enten kunne ske ved bekendt-

gørelse eller, især i hastende tilfælde, ved en konkret beslutning, hvilket ikke mindst vil være aktuelt, når der med kort varsel på fællesskabsplan træffes beslutning om importrestriktioner, jf. bl.a. fødevarerordningens art. 53, stk. 1.

Privat indførsel af fødevarer til eget forbrug fra samhandelslandene kan som udgangspunkt ske uden restriktioner. Der kan dog inden for fødevarerlovgivningen være restriktioner, når der er risiko for folke- eller dyresundheden, og der kan derfor også i relation til privat samhandel være behov for med kort varsel at træffe konkrete afgørelser om restriktioner.

Til § 42

Den foreslåede bestemmelse viderefører bestemmelserne i § 55 a i den gældende fødevarerlov og svarer til den parallelle bestemmelse i § 38 i lov om hold af dyr.

Efter Det Europæiske Fællesskabs regler skal der ved import til Fællesskabet fra tredjelande i medlemsstaterne kunne foretages veterinær grænsekontrol af levende dyr, fødevarer og andre produkter af dyr. Som udgangspunkt foretages den veterinære grænsekontrol ved Fællesskabets ydre grænser, idet det i tilknytning til EØS-aftalen er indgået aftale med Norge om, at Norge foretager veterinær grænsekontrol med tredjelandspanprodukter.

Veterinær grænsekontrol af levende dyr og animalske produkter, herunder fisk og fiskeprodukter, der indføres fra lande udenfor EU, finder i dag sted på grænsekontrolsteder, som opfylder en række krav, som stilles i Det Europæiske Fællesskabs regler, herunder til geografisk placering, personale, fysiske faciliteter, udstyr m.v. Ved Kommissionens inspektioner af alle grænsekontrolstederne i Fællesskabet, som foretages for at sikre en ensartet grænsekontrol ved hele Fællesskabets ydre grænse, kontrolleres, at grænsekontrolstederne opfylder kravene.

Med bestemmelsen i § 55 a i den gældende fødevarerlov blev etableret mulighed for, at lokale erhvervs-mæssige interessenter og lignende kunne tage initiativ til etablering af passende lokaliteter, der uden udgift for staten kunne stilles til rådighed af disse interessenter for den veterinære grænsekontrol som led i regionsudviklingen. En forudsætning for oprettelse eller opretholdelse af veterinære grænsekontrolsteder blev lokal finansiering. Det var ikke hensigten med forslaget at kræve oprettelse eller opretholdelse af grænsekontrolsteder, men alene tillade dette i områder, hvor der måtte være ønske om et grænsekontrolsted med de nævnte finansielle forudsætninger. De lokale interessenter kan f.eks. være havne. Selve den veterinære

kontrol med de indførte dyr og animalske produkter sker ved statsansat personale. Personalet aflønnes af staten, der opkræver betaling for udførelsen af kontrollen.

Mængden af varer fra lande udenfor Det Europæiske Fællesskab, der skal kontrolleres ved de enkelte veterinære grænsekontrolsteder, er ikke konstant. Der blev derfor etableret mulighed for, at ministeren på baggrund af behovet for grænsekontrol i fremtiden kunne nedlægge grænsekontrolsteder, hvor der ikke skete eller ventedes at ville ske indførsel i et omfang, der kunne berettiggere opretholdelsen af grænsekontrolstederne, uanset at disse måtte være finansieret af lokale interessenter.

Rådets direktiv 96/43/EF af 26. juni 1996 om ændring og kodifikation af direktiv 85/73/EF med henblik på finansiering af veterinærundersøgelse og -kontrol af levende dyr og visse animalske produkter og om ændring af direktiv 90/675/EØF og 91/496/EØF (EF-Tidende nr. L 162 1996, s. 1) giver alene adgang til at fastsætte regler om opkrævning af betaling fra importørerne for den udførte kontrol. De omkostninger, der påløber i de tidsrum, hvor personalet og faciliteterne er til rådighed, men ikke udfører eller anvendes til kontrol, afholdes af de lokale interessenter i kontrolstederne. Disse vilkår for drift af grænsekontrolsteder påtænkes indtil videre ikke ændret.

Til § 43

Den foreslåede bestemmelse viderefører bestemmelsen i § 55 b i den gældende fødevarerlov og svarer til den parallelle bestemmelse i § 39 i lov om hold af dyr.

Bestemmelsen har til formål at give ministeren mulighed for at indgå frivillige aftaler med lokale, ikke-statslige organisationer eller virksomheder m.v. om hel eller delvis finansiering af grænsekontrollen overfor lande udenfor EU. Det skal understreges, at en forudsætning for de frivillige aftaler i alle tilfælde vil være, at de lokale organisationer m.v. ikke på nogen måde får indflydelse på kontrollens udførelse. Kontrollen fastlægges og foretages fortsat af statsansat personale. Det er ligeledes en forudsætning, at de lokale virksomheder m.v. ikke kan kræve redøgørelse for, hvorledes indtægterne fra aftalen anvendes.

Til § 44

Ved den foreslåede bestemmelse, der er overført fra tekstanmærkning nr. 125 på finansloven, skabes der mulighed for at fastsætte ensartede regler for den assistance, der ydes virksomhederne inden for ministeriets område og den assistance, der ydes gennem Dan-

marks Eksportråd under Udenrigsministeriet, hvor der gennem en årrække har været opkrævet betaling for en sådan assistance. Der er tale om, at der af det offentlige efter anmodning fra eksportvirksomheder ydes disse assistance til løsning af opståede problemer i forbindelse med eksporten. Assistanzen ydes mod betaling.

Til kapitel 10

Formålsbestemte afgifter og gebyrer

Til § 45

Bestemmelsen er ligesom den tilsvarende bestemmelse i den gældende lov udtryk for princippet om brugerbetaling og giver hjemmel til opkrævning af afgifter på alle områder til hel eller delvis dækning af kontrolomkostningerne. De kontrolafgifter og gebyrer, der herefter opkræves, skal således dække myndighedernes faktiske omkostninger ved kontrollens gennemførelse. Taksterne for afgifter og gebyrer fastlægges, med mindre andet er bestemt, således at der opnås fuld dækning for de omkostninger, der er forbundet med det pågældende kontrolområde og således, at der tilstræbes balance over en 4-årig periode. På den anden side må de principielt heller ikke være mindre. I visse tilfælde kan der være behov for at kunne undlade at opkræve en afgift eller alene opkræve en delvist dækkende afgift. Bestemmelsen giver ministeren mulighed for at træffe sådan bestemmelse, enten konkret eller generelt ved udstedelse af regler herom.

Det vil med henblik på at opfylde målsætningen om fuld brugerbetaling fortsat være hensigtsmæssigt at beregne afgifts- og gebyrsatser, der baseres på omkostninger til lønning, overhead, kørsel m.v. pr. forbrugt tidsenhed, således som det traditionelt sker ved en række kontrolordninger. Derved sikres gennemsigtighed ved afgiftsfastsættelsen. Taksten for tiden er fastsat til 135 kr. i grundgebyr, hvortil kommer 230 kr. pr. påbegyndt kvarter.

For en lang række virksomheder er kontrollen og kontrolintensiteten fastlagt ved Det Europæiske Fællesskabs direktiver eller forordninger. Der er i tilslutning hertil vedtaget direktiver vedrørende opkrævning af afgifter til dækning af myndighedernes kontrolomkostninger. Sigtet med disse afgifter er at sikre, at ingen af medlemslandene yder statsstøtte ved at undlade at tage sig betalt for kontrolomkostningerne. Der er derfor fastsat et forbud mod enhver form for refusion af afgifter.

Kontrolforordningen indeholder en række bestemmelser vedrørende afgifter til dækning af kontrolomkostninger. Disse bestemmelser træder i kraft 1. janu-

ar 2007, hvor de afløser de hidtidige ved direktiv fastsatte regler. På nogle områder vil det indebære behov for at overveje justeringer i de danske regler. Som eksempel kan nævnes, at kontrol med fiskevirksomheder efter de gældende fællesskabsregler er finansieret ved en mængdebaseret afgift. Dette betyder, at der for den enkelte fiskevirksomhed ikke er en direkte sammenhæng mellem afgift og kontrolomfang. Ved ikrafttræden af kontrolforordningens afgiftsbestemmelser vil det være muligt at ændre dette, således at fiskevirksomheder på linie med andre tilsvarende fødevarer virksomheder betaler kontrolafgift pr. forbrugt tidsenhed.

Afgifter og gebyrer for kontrol med detailvirksomheder samt en række engrosvirksomheder har i en årrække været helt eller delvist afholdt af staten. Det vil i tilknytning til justeringen som følge af kontrolforordningen være nærliggende at vurdere disse afgiftslettelser, som i stor udstrækning er baseret på den før fødevarerloven gældende lovgivning, og således ikke afspejler en opdeling af virksomheder efter gældende fødevarerlovgivning.

Det er hensigten at bibeholde de adfærdsregulerende gebyrer for blandt andet ekstra tilsyn.

Bestemmelsen indeholder hjemmel til at fastsætte regler om betaling for kontrolordninger, der er fastlagt i fællesskabsbestemmelser.

Det foreslås i stk. 4, at gebyret for erindringsskrivelser fastsættes til 100 kr. Satsen er en videreførelse af bestemmelser for rykkergebyrer indenfor Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes andre love, jf. blandt andet § 55, stk. 1, i lov om hold af dyr.

I stk. 5 er indsat en bestemmelse, hvorefter erhververen af en virksomhed, der er underkastet kontrol efter loven, hæfter for kontrolafgifter og -gebyrer, som vedrører tiden før erhvervelsen.

Det foreslås endvidere i stk. 6, at der i overensstemmelse med anden lovgivning inden for Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes område bliver udpantningsret for betalingsforpligtelser efter loven, herunder vedtagne bøder.

Som noget nyt er der i stk. 7 indføjet mulighed for lønindeholdelse for de pågældende beløb og bøder. Formålet med bestemmelsen er at lette statens inddrivelse af de skyldige beløb. Den foreslåede bestemmelse svarer til andre bestemmelser i Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes love.

Til § 46

Den foreslåede bestemmelse viderefører reglen i fødevarerlovens § 57.

Bestemmelsen giver mulighed for at fritage visse detailforhandlingsvirksomheder for afgifter enten generelt for detailforhandlingsvirksomheder eller for den enkelte virksomhed, som tilvirker eller forhandler fødevarer uden erhvervsmæssig fortjeneste for øje for eksempel i forbindelse med socialt hjælpearbejde.

Der er alene tale om fritagelse af visse virksomheder for afgiftsbetaling i henhold til lovforslagets § 45 uden at foretage en forhøjelse af afgifterne for andre virksomheder.

Til kapitel 11

Myndigheder

Den gældende fødevarerlov skabte grundlaget for en fundamental ændring af myndighedsstrukturen inden for fødevarer- og veterinærkontrollen. Det politiske ansvar for fødevarer- og veterinærkontrollen blev samlet hos ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, og det faglige, administrative ansvar blev samlet i Fødevaredirektoratet. På det decentrale plan blev der i 2000 etableret et enstrengt statsligt system, hvor kontrolopgaverne er samlet i de statslige fødevareregioner, som varetager alle de af lovforslaget omfattede kontrolopgaver fra jord til bord, samt kontrol- og tilsynsopgaver på det veterinære område.

Området henhører nu under ministeren for familie- og forbrugeranliggender.

Til § 47

Den foreslåede bestemmelse viderefører den gældende fødevarerlovs § 59, som er grundlaget for den enstrengede statslige fødevarerkontrol.

Af bemærkningerne til den gældende fødevarerlovs § 59 fremgår, at der skulle nedsættes et udvalg til at fremkomme med forslag til strukturen for den enstrengede statslige fødevarer- og veterinærkontrol. I overensstemmelse hermed nedsatte daværende fødevareminister i juni 1998 et bredt sammensat udvalg, som i rapport om »Veterinær- og Fødevaredirektoratets regionale kontrolstruktur«, december 1998, fremsatte forslag til myndighedsstrukturen inden for fødevarer- og veterinærkontrollen. Udvalgets forslag har i alt væsentligt dannet grundlag for den nuværende myndighedsstruktur. I 2003 blev der gennemført en rationalisering på laboratorieområdet, således at de mikrobiologiske laboratorier blev samlet i 6 regioner.

Der har siden etableringen af fødevareregionerne i 2000 været gennemført justeringer i såvel myndighedsstruktur som opgavefordeling. Såvel hensynene til den fagligt bedst mulige opgaveløsning, muligheden for at opnå besparelser gennem rationaliseringer,

herunder udlicitering af laboratorieopgaver, samt ude fra kommende påvirkninger, herunder strukturudviklingen i de berørte erhverv, vil kunne medføre, at der også i fremtiden vil være behov for en løbende tilpasning af den regionale struktur og af opgavefordelingen mellem fødevareregionerne og Fødevarestyrelsen.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 viderefører den gældende fødevarerlovs § 59, stk. 2, som giver mulighed for en nærmere fastlæggelse af fødevareregionernes opgaver, ligesom der kan fastlægges nærmere bestemmelser eller retningslinier for deres virksomhed samt for Fødevarestyrelsens tilsyn med regionerne.

Til § 48

Den foreslåede bestemmelse viderefører indholdsmæssigt den gældende fødevarerlovs § 60, idet bestemmelsen dog for at øge overskueligheden foreslås opdelt i 2 stykker. Med bestemmelsen opretholdes ministeren for familie- og forbrugeranliggendes mulighed for at bestemme, at laboratorier skal opfylde bestemte krav, herunder være akkrediterede, godkendte eller opfylde andre kvalitetskrav, for at kunne udføre undersøgelser og analyser inden for lovens område. Den foreslåede bestemmelse omfatter også godkendelse af laboratorier til bestemte opgaver.

Det er hensigten at opretholde de krav om akkreditering, godkendelse m.v. af laboratorier, som allerede findes adskillige steder i den danske fødevarerlovgivning. I det omfang der gennem f.eks. udlicitering overføres offentlige kontrolanalyser og lignende til private laboratorier, vil bestemmelsen være grundlag for at stille krav til disse laboratorier.

Endvidere er der såvel i det gældende kontroldirektiv, jf. Rådets direktiv 89/397/EØF af 14. juni 1989 om offentlig kontrol med levnedsmidler, som i den kommende kontrolforordning krav om, at laboratorier, som skal udføre undersøgelser til brug for fødevarerkontrollen, skal opfylde visse krav til kvalitet og pålidelighed. Bestemmelsen vil være grundlag for at efterleve disse fællesskabsretlige regler.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 viderefører den gældende fødevarerlovs § 60, 2. led, og har til formål at sikre, at analyseresultater er korrekte og sammenlignelige, og at der anvendes egnede og rationelle metoder.

Metodeudvikling er ofte en langvarig og ressourcekrævende opgave, hvorfor der er etableret mange internationale fora, som beskæftiger sig med metodeudvikling, afprøvning og godkendelse. Fødevaremyndighederne udvikler metoder til anvendelse i fødevarerkontrollen og deltager aktivt i det nordiske metode-

udviklingsarbejde under Nordisk Ministerråd i NMKL (Nordisk Metodik Komite for Levnedsmidler), i den europæiske (Comité Européen de Normalisation - CEN) og den internationale standardiseringsorganisation (International Organization for Standardization - ISO).

Bestemmelsen åbner også mulighed for at kræve, at laboratorier pålægges at deltage i metodeafprøvninger eller test af deres analysesikkerhed for at dokumentere, at analyseresultaterne lever op til kvalitetskravene.

I nogle tilfælde vil der være behov for at træffe afgørelser om f.eks. bestemte analysemetoder rettet til en begrænset, kendt kreds af virksomheder, typisk laboratorier. Bestemmelsen giver derfor hjemmel til at træffe sådanne konkrete beslutninger.

Til kapitel 12

Det Europæiske Fællesskab m.v.

Til § 49

Den foreslåede bestemmelse viderefører med sproglige justeringer den gældende fødevarerlov § 61, stk. 1 og 2.

Som led i den fælles landbrugspolitik, herunder fjernelse af handelshindringer, gennemføres en løbende harmonisering af fødevarerlovgivningen. Bestemmelsen bemyndiger ministeren til at udstede de regler, der er nødvendige for at gennemføre de af Fællesskabet vedtagne beslutninger, direktiver og for at anvende forordninger indenfor fødevarerlovgivningen.

Der gives endvidere hjemmel til nationalt at fravige fællesskabsregler i det omfang, fællesskabsreglerne giver mulighed herfor.

Bemyndigelsen til ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at træffe konkrete bestemmelser forudsættes anvendt i tilfælde af, at der f.eks. skal gennemføres EU-beslutninger om hastende foranstaltninger vedrørende håndtering, behandling eller lignende af fødevarer, og hvor der ikke er tid til at afvente udstedelse af generelle regler i bekendtgørelsesform. Dermed kan det sikres, at tilsynsmyndigheden kan håndhæve sådanne hastende foranstaltninger, herunder forbud og påbud, med hjemmel i lovforslagets § 52.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3 viderefører § 61, stk. 3, i den gældende fødevarerlov og giver på tilsvarende måde som stk. 1 for EU-retsakter hjemmel til at fastsætte regler på områder, hvor Danmark har påtaget sig forpligtelser til opfyldelse af internationale traktater og aftaler. Den foreslåede bestemmelse er primært medtaget med henblik på fortsat at kunne

gennemføre traktat af 1. september 1970 om international transport af letfordærlige levnedsmidler og om det specielle materiel, der skal bruges til sådan transport (ATP-traktaten) her i landet.

Til kapitel 13

Kontrol og offentliggørelse af kontrolresultater

Til § 50

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af den gældende fødevarerlov § 62.

Der kan efter bestemmelsen fastsættes regler om kontroludøvelse såvel for virksomheder og fødevarer generelt som for bestemte dele af fødevarerområdet. Det giver mulighed for at fastlægge de overordnede rammer for kontroludøvelsen i en horisontal regulering og supplere med de nødvendige specifikke regler om kontroludøvelse for bestemte typer fødevarer. Sådanne regler er især aktuelle på områder, hvor der f.eks. i kraft af fællesskabsregulering er indført særlige krav til den offentlige kontrol. Desuden kan hensynet til eksporten til visse tredjelande, hvor der stilles særlige krav f.eks. om kontinuerlig offentlig kontrol på kødvirksomheder, tilgodeses.

Som nævnt i de generelle bemærkninger til lovforslagets kapitel 8, følger det af art. 17, stk. 2, i fødevarerforordningen, at hovedformålet med fødevarerkontrollen er at kontrollere virksomhedernes overholdelse af fødevarerlovgivningen. Valg af metode og kontrolens intensitet vil afhænge af de problemer, som er knyttet til de enkelte produktområder, og i overensstemmelse med princippet om behovsorienteret kontrol også være afpasset i forhold til den enkelte virksomhed. Det centrale element for fødevarerkontrollen vil være at sikre, at fødevarerne ikke udgør en sundhedsrisiko, men også opfyldelsen af krav om korrekt mærkning og forbrugerinformation er af stor betydning. For en række fødevarer, herunder ikke mindst kød, er det tillige en væsentlig opgave for den offentlige kontrol at sikre overholdelsen af de krav, som udgør grundlaget for fødevarereksporten.

I art. 3 i kontrolforordningen fastsættes desuden krav til medlemsstaternes kontrol. Udmøntningen af bestemmelsen vil derfor skulle foregå i overensstemmelse med denne forordning. Der er efter denne bestemmelse krav om, at kontrollen skal foretages regelmæssigt, på baggrund af en risikovurdering og med passende hyppighed. Af kontrolforordningen fremgår desuden, at kontrollen med enkelte undtagelser skal foregå uden forudgående varsel.

Bestemmelsen vil også kunne danne grundlag for kontrol med transport af fødevarer, eksempelvis ved inspektion af køretøjer og lignende på offentlig vej.

Der lægges vægt på at bevare en behovsorienteret kontrol ikke alene i forhold til risikoen ved de enkelte fødevarer, men også i forhold til fødevarevirksomhederne. Veldrevne virksomheder med udbygget egenkontrol vil efter omstændighederne f.eks. kunne kontrolleres mindre hyppigt end andre.

Som hidtil er det hensigten at lægge hovedvægten på kontrol i form af tilsyn, mens laboratoriekontrol iværksættes som støtte for tilsynet samt på områder, hvor tilsynet ikke er en egnet metode. Det kan f.eks. gælde kontrol med tilsætningsstofanvendelse, hvor man kan kontrollere recepter og dosering ved tilsynet på fødevarevirksomheder i Danmark, men hvor man for importvarer må basere kontrollen på laboratorieanalyser. Bestemmelsen åbner også mulighed for etablering af kontrolprogrammer og kontrolkampagner, eksempelvis programmer for kontrol med forekomst af salmonella eller lægemiddelrester i animalske produkter, og kampagner mod vildledning.

Til § 51

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af den gældende fødevarerlov § 63.

Bestemmelsen tænkes især anvendt, hvor der er tale om fødevarer, som kan udgøre en særlig risiko som følge af forekomst af kemiske eller bakteriologiske forurenninger, eller som har ernæringsmæssig betydning. Som eksempel kan nævnes fødevarer, hvor der er risiko for forekomst af mycotoksiner eller patogene organismer, og fødevarer sammensat med henblik på at opfylde særlige ernæringsmæssige behov. Den nuværende bestemmelse har været anvendt i forbindelse med særlig kontrol med nødder for indhold af aflatoxiner og for fødevarer med tilsatte næringsstoffer, f.eks. kosttilskud og modermælkserstatninger.

Som udgangspunkt skal virksomhederne betale de udgifter, som er knyttet til den særlige kontrol, jf. lovforslagets § 45.

Til § 52

Den foreslåede bestemmelse viderefører indholdsmæssigt den gældende fødevarerlov § 64.

Med den foreslåede formulering præciseres, at bestemmelsen også finder anvendelse i relation til Det Europæiske Fællesskabs forordninger på området. Bestemmelsen tjener således til at opfylde de fællesskabsretlige forpligtigelser for medlemsstaterne med

hensyn til muligheden for opfølgning for overtrædelser af fødevarelovgivningen.

Den foreslåede bestemmelse giver ministeren hjemmel til at træffe afgørelse, herunder meddele påbud og forbud, der anses for nødvendige for at sikre overholdelsen af de krav, der er indeholdt i fødevarelovgivningen. Det kan herunder bestemmes, at varer der ikke opfylder de i fødevarelovgivningen fastsatte krav ikke må flyttes eller håndteres, at de skal mærkes, denatureres, tilintetgøres, at fødevarevirksomheden skal kalde varer tilbage fra et senere omsætningsled, eller at fødevarevirksomheden midlertidigt skal indstille behandling eller markedsføring.

Der er ikke hermed tilsigtet ændringer i den gældende retstilstand. Fødevarefremstilling og markedsføring m.v. er en kompliceret proces, som indebærer risici og muligheder for fejl, som kan gøre fødevarer uegnede til menneskeføde, medføre vildledning eller på anden måde gøre fødevarer uegnede til de påtænkte formål.

Derfor opstilles der en lang række krav til virksomheders indretning og drift, og til fødevarernes sammensætning, mærkning m.v., jf. bemærkningerne til de foregående kapitler. Fødevareområdets mangfoldighed og kompleksitet samt udvikling af ny teknologi og processer, udvikling af nye produkter, internationalisering af regeldannelsen og hensyntagen til forbrugerønsker og -holdninger betyder, at fødevarelovgivningen bliver omfattende og kompliceret.

Myndighederne må, for at kunne sikre en forsvarlig administration af området, være i besiddelse af en række instrumenter, som er egnede til at sikre, at reglerne også følges i praksis. Det er derfor nødvendigt at kunne udstede forbud og påbud til virksomheder for dermed at sikre, at reglerne overholdes. Det er også nødvendigt for at gøre det klart for virksomhedslederne, hvilke handlinger de skal iværksætte eller standse, for at fødevarelovgivningen overholdes, hvilket kan strække sig lige fra nedlæggelse af forbud mod at anvende en konkret råvare i fødevareproduktionen til at påbyde ændring af virksomhedens egenkontrol eller påbud om, at en fødevarer skal destrueres.

De fleste forbud og påbud vedrører forhold om indretning, rengøring, vedligeholdelse og drift af virksomheder, herunder påbud om indarbejdelse af rutiner i fødevarevirksomhederne for at undgå konstaterede fejl og lignende. Forbud og påbud, som har til formål at justere eller forbedre produktionshygiejne og drift, anvendes i stort omfang og er nødvendige både for at kunne sikre danske forbrugere og af hensyn til den danske fødevarereksport.

Der skabes med bestemmelsen i stk. 2 et grundlag for, at tilsynsmyndigheden kan foretage de nævnte foranstaltninger for den ansvarlige virksomheds regning, hvis tilsynsmyndigheden af tidsmæssige eller andre grunde skønner, at det er nødvendigt for at sikre foranstaltningernes effektive gennemførelse. Bestemmelsen vil også kunne bringes i anvendelse efterfølgende, hvis den berørte virksomhed eksempelvis ikke tilbagekalder eller destruerer et sundhedsfarligt vareparti.

Reglerne i lovforslagets § 45 om morarente, rykkergebyr, en ny ejers eller brugers hæftelse, udpantningsret og lønindeholdelse gælder også i relation til de udgifter, som det offentlige afholder i medfør af denne bestemmelse.

Bestemmelsen i stk. 3 giver mulighed for at nedlægge forbud mod fortsat drift og eventuelt fratagelse af autorisation eller registrering, såfremt en virksomhed ikke efterlever et meddelt forbud eller påbud, der er udstedt som følge af ikke-opfyldelse af forpligtelser efter lovforslagets bestemmelser i relation til hygiejniske eller markedsføringsmæssige forhold eller lovforslagets § 45 om betaling af afgifter og gebyrer. Fratagelse af autorisation eller registrering vil i disse tilfælde afhænge af graden af den sundhedsrisiko, der er forbundet med virksomhedens fortsatte drift.

Denne adgang har eksisteret i den gældende fødevarerlov § 64, stk. 1, sammenholdt med § 50. Der tilsigtes ikke en ændring af gældende praksis.

Som det er tilfælde ved fratagelse af autorisation eller registrering efter lovforslagets § 31, er der i bestemmelserne i stk. 4-6 fastsat regler om, at afgørelser efter stk. 3 kan forlanges indbragt for domstolene. Retssagen anlægges af ministeren og behandles som et civilt søgsmål. Begæring om sagsanlæg har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Retten kan dog ved kendelse bestemme, at sagsanlæg har opsættende virkning. Findes ministerens afgørelse lovlig, kan retten bestemme, at eventuel anke ikke har opsættende virkning.

Det skal bemærkes, at der med lov nr. 486 af 9. juni 2004 om næringsbrev til fødevarerbutikker og lov nr. 487 af 9. juni 2004 om ændring af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. (Frakendelse af næringsbrev) er etableret mulighed for i forbindelse med dom for strafbart forhold at frakende personer eller et selskab retten til at drive selvstændig erhvervsvirksomhed med detailsalg af fødevarer. Af de almindelige bemærkninger til det den 17. marts 2004 som L 183 fremsatte forslag til lov om næringsbrev til fødevarerbutikker er det vedrørende forholdet til bl.a. fødevarer-

lovgivninger under pkt. 1.1. Formålet med lovforslaget anført:

»Efter den gældende lovgivning har de myndigheder, der administrerer de nævnte særlovgivninger, hver for sig på deres område mulighed for at informere om deres lovgivning, at føre kontrol med at lovgivningen overholdes samt at sanktionere eventuelle overtrædelser heraf. Nærværende lovforslag samt lovforslaget til ændring af restaurationsloven, ændrer ikke ved dette forhold. Myndighedernes kontrolindsats forudsættes at fortsætte som hidtil, idet der ikke med lovforslagene sker nogen indskrænkning af myndighedernes mulighed for at sanktionere overtrædelser af særlovgivning ved bl.a. påbud, forbud og fratagelse af godkendelse.

Lovforslagene er et supplement til den allerede bestående lovgivning, idet det er hensigten, at der med de to lovforslag skal ske en samordning mellem de omhandlede lovgivninger. Med lovforslagene bindes overtrædelser af de forskellige særlovgivninger sammen og kan udløse en fælles sanktion i form af frakendelse af retten til at udøve virksomhed inden for de to brancher. Der opnås således en helhedsorienteret og tværgående sanktionsmulighed.«

Der har således ikke med vedtagelsen af de nævnte to love tilsigtet nogen ændring af fødevarermyndighedernes mulighed for administrativt at fratage virksomheder autorisation henholdsvis registrering.

Til § 53

Den foreslåede bestemmelse viderefører indholdsmæssigt den gældende fødevarerlov § 65. Der er foretaget visse tekstmæssige ændringer så bestemmelsen svarer til § 65 i lov nr. 32 af 9. januar 2004 om hold af dyr.

Med den foreslåede formulering præciseres, at bestemmelsen også finder anvendelse i relation til Det Europæiske Fællesskabs forordninger på området. Bestemmelsen tjener således til at opfylde de fællesskabsretlige forpligtelser for medlemsstaterne med hensyn til myndighedernes adgang til fødevareraktiviteter m.v., herunder muligheden for, at kontrol- len kan gennemføres uanmeldt.

For at kunne udføre en effektiv kontrol med fødevareraktiviteter og fødevarer må myndighederne for at kunne gennemføre uanmeldte tilsyn have adgang til de lokaliteter, hvor behandling og markedsføring af fødevarer foregår. Myndighedernes adgang gælder alle lokaler, såvel private som offentligt tilgængelige, transportmidler m.v. Det forudsætter endvidere, at myndighederne har ret til at gøre sig bekendt med fø-

de varevirksomhedernes skriftlige materiale, herunder elektroniske data, i det omfang, det er nødvendigt for udøvelsen af administration og kontrol i henhold til fødevarerlovgivningen.

Bestemmelsen vil desuden være af central betydning i situationer, hvor der f.eks. er overhængende risiko for, at sundhedsfarlige fødevarer bringes i omsætning, og hvor den ansvarlige ikke ønsker at medvirke til at hindre dette.

Med udtrykket »personer, der er særligt bemyndiget hertil« gives der som hidtil mulighed for, at tilsynsmyndighederne i specielle tilfælde kan inddrage personer med en særlig fagkundskab i kontrollen. Endvidere giver bestemmelsen mulighed for at andre, såsom revisionsenheden og Fællesskabets kontrolkorps, kan deltage ved kontrollen. Denne mulighed indebærer ikke, at de pågældende kan træffe beslutninger indenfor lovens område.

Foreligger der mistanke om overtrædelse af fødevarerlovgivningen, fremsendes sagen til politiet, som kan foretage videre undersøgelse og efterforskningsskridt.

Til § 54

Den foreslåede bestemmelse viderefører indholdsmæssigt den gældende fødevarerlov § 66. Der er foretaget visse tekstmæssige ændringer, så at bestemmelsen stk. 1 svarer til § 59 i lov om hold af dyr.

Bestemmelsen, der er af stor betydning for kontrollens udførelse og dermed for fødevarerens sikkerhed, har til formål at sikre, at tilsynsmyndigheden kan skaffe sig sådanne oplysninger, som er nødvendigt for at administrere loven.

Kun oplysninger, som er af direkte betydning for kontrollen, kan dog kræves afgivet. Myndighederne kan vederlagsfrit forlange elektroniske udskrifter og kopier af relevant materiale, samt prøver af enhver art, som er relevant for kontrollen og overvågningen af fødevarer m.v., udtaget og tilsendt.

Bestemmelsen indebærer, at virksomhederne også er pligtige at afgive oplysninger, som er nødvendige for at kunne fastsætte de afgifter og gebyrer, som falder inden for lovens område.

Det kan i den forbindelse nævnes, at det af art. 19 i fødevarerforordningen følger, at virksomhedslederen af egen drift skal informere bl.a. tilsynsmyndigheden, hvis lederen antager eller har grund til at antage, at en fødevarer, som virksomheden har importeret, produceret, tilvirket, forarbejdet eller distribueret, ikke overholder kravene til fødevarerens sikkerhed.

En bestemmelse med tilsvarende indhold som i stk. 2 findes i den gældende fødevarerlov § 19, stk. 5, i relation til mærkning og markedsføring af fødevarer.

Der har dog også inden for andre områder i den gældende fødevarerlov været indeholdt et krav til virksomhederne om at dokumentere oplysninger og påstande.

Med den foreslåede formulering af stk. 2 og placering udvides anvendelsesområdet til at dække alle typer af oplysninger og påstande, som en fødevarer virksomhed af egen drift fremsætter over for forbrugere og myndigheder, typisk for at opnå en markeds mæssig eller anden økonomisk fordel. Den er således et supplement til stk. 1, som fastlægger virksomheders oplysningspligt.

Med bestemmelsen i stk. 3 sikres tilsynsmyndighedens mulighed for at udtage de prøver, som er nødvendige for en effektiv fødevarer kontrol.

Som et supplement til denne bestemmelse giver stk. 4 tilsynsmyndigheden – efter bemyndigelse fra ministeren for familie- og forbrugeranliggender – enten i form af generelle regler eller konkret afgørelse rettet til den enkelte virksomhed mulighed for at bistå ved forsendelsen af prøverne. Det er ikke mindst relevant ved prøver, som det er pålagt virksomheden at udtage, idet dette i mange tilfælde sker uden myndighedens tilstedeværelse. I overensstemmelse med princippet om brugerbetaling, jf. lovforslagets § 45 med dertil knyttede bemærkninger, skal tilsynsmyndigheden ikke hverken betale for de udtagne prøver eller for virksomhedens omkostninger til prøveudtagning og forsendelse af prøver.

§ 66, stk. 3, i den gældende fødevarerlov fastlægger, at virksomheder har ret til at få udtaget kontraprøver, når tilsynsmyndigheden udtager prøver. Denne bestemmelse, som blev indsat i fødevarerloven ved lov nr. 279 af 25. april 2001, implementerer art. 7, stk. 1, 2. led, i direktiv 89/397/EØF om offentlig kontrol med levnedsmidler. På linie med øvrige materielle bestemmelser i den gældende fødevarerlov, som implementerer direktiver, foreslås bestemmelsen i fremtiden implementeret på bekendtgørelsesniveau. Det kan i øvrigt bemærkes, at virksomhedernes ret til at få udtaget kontraprøver fra den 1. januar 2006 vil være art. 11, stk. 5-7, i kontrolforordningen.

Til § 55

Den foreslåede bestemmelse viderefører den gældende fødevarerlov § 67.

For at sikre størst mulig kvalitet i fødevarer kontrollens tilrettelæggelse og udførelse er der nedsat et Fødevarer kontroludvalg. Af kommissoriet for udvalget

fremgår, at udvalget på grundlag af revisionsenhedens rapporter skal vurdere, om fødevarekontrollen er gennemført

- i overensstemmelse med den til enhver tid gældende lovgivning på området,
- i overensstemmelse med de fastlagte strategier, planer og målsætninger for fødevarekontrollen, samt
- på en ressourcemæssigt hensigtsmæssig måde.

Udvalget, som udpeges af ministeren, består af seks medlemmer, der er fagkyndige i relation til udførelse af fødevarekontrol såvel teknisk som administrativt. Udvalget udpeger selv sin formand blandt medlemmerne. Formanden deltager som observatør i Det Rådgivende Fødevareudvalg, jf. bemærkninger til § 57.

I § 67, stk. 2, i den gældende fødevarerlov er det fastlagt, at 3 medlemmer udpeges efter indstilling fra Forbrugerrådet, medens Landbrugsrådet, Dansk Industri, FDB og Dansk Handel og Service i fællesskab indstiller de 3 øvrige medlemmer.

Siden udvalget blev etableret har det vist sig, at der er sket ændringer af organisationernes strukturer og tilknytningsforhold. For at muliggøre en løbende tilpasning af indstillingsberettigede organisationer foreslås det derfor, at bestemmelsen ændres til en bemyndigelse til ministeren til at fastsætte regler vedrørende blandt andet indstillingsberettigede organisationer. Det skal understreges, at det alene er hensigten at gennemføre de tilpasninger, som bliver nødvendige som følge af de organisatoriske og tilknytningsmæssige ændringer.

Fødevarekontroludvalget, som er en forvaltningsmyndighed, er omfattet af de generelle regler for offentlige myndigheder, herunder offentlighedsloven og forvaltningsloven. Udvalgets medlemmer har således i overensstemmelse med reglerne i kapitel 8 i forvaltningsloven tavshedspligt.

Bestemmelsen i stk. 3 opretholder en revisionsenhed, som bistår Fødevarekontroludvalget.

Revisionsenheden er organisatorisk placeret som et funktionelt uafhængigt kontor i Fødevarestyrelsen. Direktøren har således ikke instruktionsbeføjelser i relation til arbejdets tilrettelæggelse og udførelse. Da revisionsenheden organisatorisk er en del af styrelsen, har enheden adgang til alt for fødevarekontrollen relevant materiale i styrelsen, ligesom den har adgang til privat og offentlig ejendom, dokumenter, oplysninger m.v., jf. §§ 65 og 66 i den gældende fødevarerlov.

Revisionsenheden udarbejder en plan, som sikrer, at alle områder af fødevarekontrollen bliver gjort til genstand for en dyberegående revision. Planen godkendes af Fødevarekontroludvalget. Hvis revisionsen-

heden under sit arbejde bliver opmærksom på fejl eller mangler ved kontrollen, skal enheden straks informere direktøren for Fødevarestyrelsen herom. Styrelsen træffer herefter beslutning om eventuelle ændringer i arbejdsgange eller lignende.

Revisionsenheden udarbejder hvert år en samlet rapport om sine undersøgelser. Derudover kan enheden af egen drift eller efter anmodning fra Fødevarekontroludvalget tage særlige temaer op, som kan resultere i en række delrapporter. Rapporterne udgør grundlaget for Fødevarekontroludvalgets arbejde. Udvalget videresender de endelige rapporter til ministeren og til Det Rådgivende Fødevareudvalg med sine bemærkninger.

Lederen af enheden er i lighed med formanden for Fødevarekontroludvalget observatør i Det Rådgivende Fødevareudvalg.

Med bestemmelsen i stk. 4 fraviges offentlighedsloven og forvaltningslovens regler om, at alene en myndigheds interne arbejdsdokumenter som udgangspunkt ikke er omfattet af retten til aktindsigt.

Efter reglerne i offentlighedsloven og forvaltningsloven er en myndigheds interne arbejdsdokumenter som udgangspunkt ikke omfattet af retten til aktindsigt. Dette gælder dog ikke, hvis dokumenterne er sendt til eller på en eller anden måde er udleveret til udenforstående. I så fald antages dokumentet at have mistet sin interne karakter. Dette gælder normalt også i tilfælde af videregivelse af oplysninger til brug for udøvelse af kontrolvirksomhed.

Ifølge den foreslåede bestemmelse i stk. 4 vil arbejdsdokumenterne, som udveksles mellem Fødevarekontroludvalget og Revisionsenheden, ikke miste deres interne karakter.

Dette er for at sikre Fødevarekontroludvalget bedst mulige vilkår for at udøve sin kontrolvirksomhed. Derfor ophører interne arbejdsdokumenter ikke med at være interne, blot fordi de udveksles mellem Fødevarekontroludvalget og Revisionsenheden.

Herved vil retstilstanden være identisk med den, der gælder i forhold til dokumenter, der fremsendes til Folketingets Ombudsmand. En lignende bestemmelse findes i kommunestyrelseslovens § 47, stk. 5, hvorefter videregivelse af interne arbejdsdokumenter til de kommunale tilsynsmyndigheder som led i en tilsyns-sag heller ikke medfører, at dokumenterne mister deres interne karakter.

Bortset herfra er reglerne i offentlighedsloven og forvaltningsloven ikke foreslået fraveget.

Efter stk. 5 foreslås, at ministeren, for at sikre Folketinget en bred information om fødevarekontrollen,

sender Revisionsenhedens rapport over revision af fødevarermyndighedernes kontrol med fødevarer til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Endvidere sendes Fødevarekontroludvalgets bemærkninger, Fødevarestyrelsens kommentarer, referat af drøftelserne i Det Rådgivende Fødevareudvalg og ministerens eventuelle bemærkninger til Revisionsenhedens rapport.

Til § 56

Den foreslåede bestemmelse viderefører den gældende fødevarerlov § 68.

Med lov nr. 481 af 12. juni 1996 om offentliggørelse af kontrolresultater blev der etableret hjemmel til at offentliggøre resultater af fødevarekontrollen.

Lovens principper blev fortsat i fødevarerloven af 1998. Imidlertid blev der fra forskellig side fremsat kritik mod den dagældende ordning, og ved lov nr. 279 af 25. april 2001 blev ordningen revideret på en række punkter.

Den nuværende offentliggørelsesordning er udformet med henblik på de produktionsvirksomheder og handelsvirksomheder, som loven omfatter. Ordningen er forbrugerorienteret og bidrager til en høj grad af forbrugeroplysning og lige konkurrencevilkår. Fødevarestyrelsen har netop påbegyndt en evaluering af ordningen, hvor første fase gennemføres som en brugerundersøgelse. Når resultatet af denne brugerundersøgelse foreligger i begyndelse af 2005, vil det videre arbejde ske efter drøftelse med relevante forbruger- og brancheorganisationer.

Det er som udgangspunkt hensigten med bestemmelsen at videreføre den gældende offentliggørelsesordning, idet bestemmelsen dog desuden giver mulighed for at tilpasse ordningen til fremtidige behov.

Som udgangspunkt offentliggøres kontrolresultater fra samtlige fødevareraktører, bortset fra primærproducenter, på internettet. Der kan imidlertid være kontrolresultater, der vil være mindre relevant for forbrugerne. Formålet med offentliggørelsen er at sikre forbrugerne relevant og aktuel information. Offentliggørelse kan være vildledende, hvis den er baseret på en enkelt prøveudtagning i stedet for et tilsyn (for eksempel i forbindelse med kontrol af primærproducenter og centralt koordinerede overvågnings og kortlægningsprojekter). Ministeren vil fortsat kunne bestemme hvilke kontrolresultater, der skal offentliggøres.

Sanktioner på baggrund af virksomhedernes egenkontrol vil ikke blive offentliggjort, såfremt virksomhederne har foretaget den fornødne opfølgning.

Udover offentliggørelse på internettet giver bestemmelsen mulighed for, at resultaterne af tilsynene gøres tilgængelige for offentligheden på kontrolstedet. På nuværende tidspunkt sker denne offentliggørelse ved at detailvirksomheder m.fl. skal ophænge deres kontrolrapport umiddelbart efter, at tilsyn har fundet sted. Det er tanken at fortsætte denne form for offentliggørelse. Hermed varetages hensynet til forbrugeren yderligere, idet forbrugeren dermed også i købsituationen kan få kendskab til fødevareraktørens kontrolresultater, og læse de bemærkninger, der er givet i forbindelse med det seneste tilsyn.

Det er fortsat hensigten, at kontrolresultater efter objektive kriterier skal kunne sammenfattes i en lettilgængelig kategorisering, som pt. er udmøntet i smiley-ordningen, af virksomhedens overholdelse af reglerne.

Det er hensigten fortsat at offentliggøre både gode og dårlige kontrolresultater, herunder indskærpelser, påbud, forbud, administrative bødeforelæg, politianmeldelser m.v. Virksomheden kan anvende kontrolresultaterne og kategoriseringerne i markedsføringen, så længe det ikke er vildledende. Herved får virksomhederne fortsat et positivt incitament til at sikre overholdelse af fødevarerlovgevingen.

Det er fortsat hensigten at offentliggøre andre relevante kontrolresultater for forbrugerne, f.eks. resultater fra kontrolkampagner, pesticidovervågningen, overvågningen af indholdet af genmodificerede organismer i fødevarerne m.v.

Det er endvidere hensigten, at kontrolresultaterne som hidtil vil blive offentliggjort, inden klagemulighederne er udtømte, eller der er faldet endelig dom.

Som led i offentliggørelsesordningen vil det fortsat med bestemmelsen være muligt at offentliggøre bødestørrelser.

I en række situationer, bl.a. ved offentliggørelse af resultater fra kontrolkampagner, overvågning og lignende, vil det være nødvendigt at foretage en konkret vurdering af, i hvilket omfang offentliggørelse er hensigtsmæssig og praktisk mulig. Desuden forudsætter udenlandske myndigheder i nogle tilfælde, at de oplysninger, som videregives til danske myndigheder, behandles fortroligt. Bestemmelsen giver derfor hjemmel til at træffe konkrete beslutninger om offentliggørelse.

Det er endvidere hensigten at videreføre fødevareraktørens mulighed for at rette op på de fejl kontrollen måtte finde. Der kan derfor fortsat med hjemmel i lovforslagets § 50 fastsættes regler om, at fødevareraktørene har mulighed for at rekvire-

re et nyt tilsyn, der som udgangspunkt udføres senest fem arbejdsdage efter det første tilsyn. Det er hensigten, at fødevarer virksomhederne fortsat skal betale for disse rekvirerede tilsyn, jf. lovforslagets § 45.

Der er i fødevarerforordningens art. 10 fastsat regler for information af offentligheden. Artiklen regulerer et bestemt område af offentliggørelsen, nemlig information af offentligheden, hvis der er rimelig grund til at nære mistanke om, at en fødevarer kan udgøre en risiko for menneskers eller dyrs sundhed. Det er derfor vurderingen, at denne artikel ikke har karakter af at være en udtømmende regulering i forhold til begrebet offentliggørelse, hvorfor der nationalt kan fastsættes yderligere regler om offentliggørelse af kontrolresultater.

Til kapitel 14

Det Rådgivende Fødevarerudvalg

Til § 57

Det Rådgivende Fødevarerudvalg er nedsat for at styrke samspillet mellem Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes opgavevaretagelse og samfundets stigende krav til fødevarernes kvalitet og sundhed. Udvalget består af et bredt udsnit af forbruger- og erhvervsinteresser, således at der er sikret en paritetsrepræsentation af følgende interessegrupper:

- forbrugere,
- primærproducenter,
- forarbejdningsvirksomheder,
- handel, og
- øvrige.

Sammensætningen af udvalget forbliver derfor som udgangspunkt uændret, idet formanden for det i lovforslagets § 55 nævnte Fødevarerkontroludvalg og lederen af revisionsenheden dog deltager som observatører i møderne i Det Rådgivende Fødevarerudvalg.

Udvalget fungerer som rådgiver for ministeren for familie- og forbrugeranliggender og er et fast forum, der drøfter relevante fødevarerpolitiske temaer med baggrund i forskellige udviklingstendenser i produktion, teknologi, forbrug m.v. vedrørende fødevarer. Der tænkes her på emner som fødevarerborne sygdomme, fødevarerkontrol, offentliggørelse af kontrolresultater, genteknologiske aspekter, anden fødevarer teknologi, forurenninger i fødevarer og information på det fødevarer- og ernæringsmæssige område.

Dette forum kan bidrage til udveksling af forskellige synspunkter mellem erhverv, forbrugere og myndigheder og være initiativtagende og idéskabende i den offentlige debat om relevante problemstillinger

og i forbindelse med fremtidige tiltag på fødevarerområdet.

Udvalget skal endvidere rådgive ministeren med hensyn til stillingtagen til forslag fra Kommissionen til fællesskabsretsakter inden for fødevarerområdet. Udvalget overtager således nogle af de funktioner, som blev varetaget af de udvalg, der er nedsat i henhold til § 2, stk. 1, i lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer m.v. og § 5, stk. 1, i lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger på fiskeriets område og administration af produktionsafgifter m.v.

Fødevarerudvalgets arbejdsområde kan sammenfattes i følgende 3 punkter:

- Rådgivende i forhold til EU-spørgsmål og national lovgivning.
- Rådgivende i forhold til kontrolstrategi.
- Rådgivning om større fødevarerpolitiske temaer.

Det Rådgivende Fødevarerudvalg følger fødevarer kontrolsatsen på grundlag af rapporter fra Fødevarerkontroludvalget og revisionsenheden.

Til kapitel 15

Klage og Delegation

Til § 58

Den foreslåede bestemmelse viderefører § 58 i den gældende fødevarerlov om henlæggelse af beføjelser til andre myndigheder og private institutioner.

Den altovervejende del af administrationen af fødevarerlovningen varetages i dag af Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes institutioner.

Bestemmelsen giver mulighed for at fastsætte regler om adgang til at klage over disse institutioners afgørelser og om begrænsning af klageadgangen.

Den foreslåede formulering giver som i de gældende bestemmelser mulighed for helt eller delvist at afskære klageadgangen. Klageadgangen bygger på toinstansprincippet. Bestemmelsen giver tillige hjemmel til at fastsætte regler om indsendelse og behandling af klager. Der vil eksempelvis kunne fastsættes frist for udnyttelse af klageadgangen, krav til klagens form og indhold eller regler om klagens indsendelse.

Bestemmelserne i stk. 1 og 2 giver endvidere hjemmel til remonstration, det vil sige, at den myndighed, som har truffet en afgørelse, der kan påklages, kan genoptage sagen og eventuelt træffe en ny afgørelse, selv om der er indgivet klage.

Myndigheden vil således kunne træffe en ny realitetsafgørelse, som giver klageren helt eller delvist

medhold, uden at sagen skal forelægges rekursinstansen. Denne nye afgørelse kan påklages til rekursinstansen.

Det foreslås tillige i stk. 2 at give ministeren for familie- og forbrugeranliggender hjemmel til at ændre afgørelser, som er truffet af andre offentlige myndigheder eller institutioner, hvortil beføjelsen er delegeret, uden at der foreligger klage. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender får med bestemmelsen mulighed for på eget initiativ at kunne genoptage en afgørelse, der er truffet i sager, hvor den endelige administrative afgørelseskompetence er henlagt til en offentlig myndighed uden for Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender. Disse myndigheder vil således kunne udøve beføjelser på linje med styrelser under Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, dog med undtagelse af regeludstedelse. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender bevarer sin instruktionsbeføjelse over for disse institutioner.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3 præciserer § 58, stk. 2, i den gældende fødevarerlov vedrørende henlæggelse af opgaver til private institutioner, idet det alene foreslås at give ministeren for familie- og forbrugeranliggender bemyndigelse til at henlægge sine beføjelser vedrørende godkendelse m.v. af isoleret transportmateriel, jf. traktat af 1. september 1970 om international transport af letfordærlige levnedsmidler og om det specielle materiel, der skal bruges til sådan transport (ATP), til en privat institution.

Det er fortsat hensigten at lade Slagteriernes Forskningsinstitut varetage godkendelsen m.v. af isoleret transportmateriel til international transport af fødevarer.

Der gives endvidere, svarende til stk. 2, ministeren for familie- og forbrugeranliggender hjemmel til at ændre afgørelser, uden at der foreligger klage. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender bevarer sin fulde instruktionsbeføjelse.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 4 viderefører den gældende fødevarerlovs § 58, stk. 3, og giver mulighed for at nedsætte specielle udvalg til at bistå ved administrationen af særlige områder inden for loven, og det er med nærværende bestemmelse hensigten at opretholde det udvalg, som bistår ved administration af ATP-ordningen, jf. stk. 3, og bemærkningerne til lovforslagets § 36.

Der gives endvidere, svarende til stk. 2 og 3, ministeren for familie- og forbrugeranliggender hjemmel til at ændre afgørelser, uden at der foreligger klage. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender beva-

rer sin fulde instruktionsbeføjelse over for disse udvalg.

Med hensyn til Ernæringsrådet, Fødevarerkontroludvalget og Det Rådgivende Fødevarerudvalg er der fortsat selvstændigt lovgrundlag for disse, jf. §§ 13, 55 og 57 i lovforslaget. Lovforslagets § 20, stk. 2, viderefører endvidere hjemlen til at nedsætte et råd som led i en frivillig mærkningsordning.

Det foreslås i stk. 5, at ministeren kan fastsætte regler om adgangen for relevante landsomfattende forbrugerorganisationer til at påklage tilsynsmyndighedens, for tiden fødevarerregionernes, afgørelser som følge af en anmeldelse af en mulig lovovertrædelse.

Ved generel regelfastsættelse skal der ifølge lovforslagets § 3 indhentes udtalelse fra relevante landsomfattende forbrugerorganisationer. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at der er nogle organisationer, som f.eks. Forbrugerrådet, som kan siges at repræsentere generelle interesser inden for fødevarerområdet. Det foreslås, at de organisationer, der vil kunne komme på tale som klageberettigede, vil være Forbrugerrådet og andre relevante landsomfattende forbrugerorganisationer, som f.eks. Danmarks Aktive Forbrugere. Dette udelukker ikke muligheden for at tillægge udenlandske forbrugerorganisationer klageret efter samme retningslinjer.

Den, der har anmeldt en mulig lovovertrædelse, vil fra den relevante tilsynsmyndighed modtage en skriftlig afgørelse. Det bør fremgå af afgørelsen, at der kan være mulighed for at få denne påklaget til Fødevarestyrelsen af de klageberettigede forbrugerorganisationer. Det er dog den enkelte klageberettigede organisation, der beslutter, hvilke afgørelser, den ønsker at påklage. En forbrugerorganisation vil tillige kunne påklage afgørelser, der er foranlediget af en anmeldelse fra organisationen selv eller en anden organisation. Påklages afgørelsen, vil forbrugerorganisationen blive part i klagesagen med de rettigheder, der følger af de generelle principper og regler herom, herunder forvaltningsloven.

De afgørelser, der kan påklages, kan være både tilsynsmyndighedens afgørelse af, at der ikke er grundlag for en myndighedsreaktion, herunder afvisning af at tage en sag op til behandling, og myndighedens afgørelse om en reaktion over for virksomheden, f.eks. et påbud.

Organisationerne har givet udtryk for, at de derudover selv vil opsøge information om afgørelser i et omfang, de finder passende. Finder en klageberettiget forbrugerorganisation behov for, at et bestemt spørgsmål prøves af Fødevarestyrelsen, kan organisationen

foretage en anmeldelse herom til tilsynsmyndigheden, hvorefter organisationen vil kunne påklage den deraf følgende afgørelse fra tilsynsmyndigheden til Fødevarerstyrelsen.

Til § 59

Den foreslåede bestemmelse giver inden for rammerne af fællesskabslovgivningen ligesom den gældende bestemmelse i fødevarerloven ministeren bemyndigelse til bl.a. at fastsætte regler eller træffe bestemmelse om pligt for offentlige og private virksomheder til under større katastrofer, herunder krise eller krig, at træffe særlige foranstaltninger til sikring af fødevarerforsyningen. Endvidere kan ministeren tillade omsætning af fødevarer, som ikke fuldt ud opfylder bestemmelserne i dette lovforslag.

Erfaringer fra især Tjernobyl-katastrofen i 1986 har vist, at det under større katastrofer kan blive nødvendigt at træffe særlige foranstaltninger for at undgå forurening af fødevarer og sikre fødevarerforsyningen. Det vil eksempelvis kunne blive nødvendigt at give pålæg om særlig konservering og om oplagring af fødevarer samt at nedlægge forbud mod eksport af fødevarer.

Det er hensigten at delegere bemyndigelsen til at træffe sådanne særlige foranstaltninger til en institution under Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender.

Bestemmelserne i stk. 2 og 3, om statens erstatningsansvar for virksomhedernes økonomiske tab som følge af en forpligtelse til at træffe særlige foranstaltninger, svarer med redaktionelle ændringer til bestemmelserne i beredskabslovens § 28, stk. 4 og 5.

Til kapitel 16

Straffebestemmelser

Til § 60

Strafferammen for overtrædelse af loven og de med hjemmel heri fastsatte forskrifter samt meddelte forbud og påbud er i henhold til bestemmelserne i stk. 1, nr. 1 - 4, som udgangspunkt bøde.

Indholdet af de i stk. 1, nr. 1, nævnte afgørelser er nærmere beskrevet i bemærkningerne til § 52 og § 59.

Det skal bemærkes, at afgørelser, som er rettet til en bredere kreds, skal kundgøres efter § 2, stk. 1, i lovtidendeloven. Der er mulighed for at fravige kravet om kundgørelse efter § 2, stk. 2. Det er herefter hensigten, at ministeren for familie- og forbrugeranliggender med hjemmel i lovtidendelovens § 2, stk. 2, i en kgl.

anordning fritager fra kundgørelse i Lovtidende og heri fastlægger en anden kundgørelsesmåde.

Udmålingskriterierne ved fastsættelsen af sanktioner for overtrædelse af fødevarerlovgivningen følger normalt af straffelovens 10. kapitel, hvoraf det fremgår, at der ved straffens udmåling skal tages hensyn til lovovertrædelsens grovhed og til oplysninger om gerningsmandens person, herunder om hans almindelige personlige og sociale forhold, hans forhold før og efter gerningen samt hans bevæggrunde til denne. Det skal endvidere ved strafudmålingen altid tillægges vægt, om overtrædelsen er sket med økonomisk vinding eller besparelse for øje, uanset om den økonomiske fordel er opnået eller alene er tilsigtet, jf. straffelovens § 51, stk. 3, og § 80.

Det hidtidige basis-bødeniveau vurderes på nogle områder at være for lavt. Dette gælder især for en række tilfælde, hvor den ansvarlige gennem undladelse af f.eks. at søge om autorisation af sin virksomhed eller godkendelse af et produkt begår en isoleret set formel overtrædelse af fødevarerlovgivningen, som dog indebærer en potentiel risiko for fødevarerensikkerheden. Bødeniveauet bør hæves ved at indbringe egnede sager for retten i stedet for at afgøre sagerne med udenretlige bødeforlæg og ved i større omfang at anke udvalgte domme til landsretterne med henblik på skærpelse.

Efter den foreslåede bestemmelse i stk. 2 kan frihedsstraf anvendes, hvis en overtrædelse er begået forsætligt eller groft uagtsomt, og der er forvoldt skade på sundheden eller fremkaldt fare derfor eller opnået eller tilsigtet opnået økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre. Der er i det væsentligste tale om en videreførelse af § 78, stk. 2, i den gældende fødevarerlov, idet den dog foreslås præciseret, således at den udtrykkeligt omfatter overtrædelser i form af undladelser, jf. ovenfor. Det skal i den forbindelse understreges, at den i nr. 1 nævnte fare for sundheden ikke nødvendigvis skal have været konkret til stede i den enkelte sag. Det vil være tilstrækkeligt, at den ansvarlige gennem sine handlinger eller undladelser har fremkaldt en potentiel risiko for fødevarerensikkerheden bl.a. ved at hindre eller vanskeliggøre fødevarermyndighedernes arbejde.

Efter bestemmelsen i stk. 3 kan der fastsættes frihedsstraf i bekendtgørelser, der udstedes i medfør af loven, for overtrædelser, der begås forsætligt eller groft uagtsomt, og der forvoldes skade på sundheden eller fremkaldes fare derfor eller opnås eller tilsigtes opnået økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre. Der er tale om en videreførelse af bestemmelser i den gældende fødevarerlov.

F. t. l. om fødevarer

Efter bestemmelsen i stk. 4 kan selskaber m.v. (juridiske personer) pålægges strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Med bestemmelsen i stk. 5 tilsigtes en forhøjelse af bødeniveauet for større virksomheder og det foreslås at bøden udmåles under hensyntagen til virksomhedens omsætning således, at den præventive effekt forholdsmæssigt bliver bedre sammenlignelig for virksomhederne uanset disses omsætning. Princippet svarer til det der blev indført i konkurrenceloven ved lov nr. 426 af 6. juni 2002, jf. den gældende konkurrencelovs § 23, stk. 3, 2. pkt. Beregningen af omsætningen foreslås at ske på samme måde som efter konkurrenceloven, jf. bekendtgørelse nr. 895 af 21. september 2000 om beregning af omsætning i konkurrenceloven. Der skal dog kun tages hensyn til omsætningen i den virksomhed, der har begået overtrædelsen og ikke i en eventuel concernomsætning.

Der tilsigtes ikke med bestemmelsen, at det bødeniveau, der kendes fra konkurrencelovgivningen, skal overføres til fødevarerlovgivningen. Formålet er alene, at de hensyn der ligger bag udmålingen af bødestraf, skal være ens i de situationer, hvor en af konsekvenserne ved overtrædelsen af en regel i fødevarerlovgivningen er, at fødevareraktiviteten stilles i en mere fordelagtig konkurrencesituation eller søger at blive stillet i en sådan mere fordelagtig konkurrencesituation. Herved undgås, at den store virksomhed med de traditionelle bødestørrelser betragter bødesanktioner som almindelige driftsomkostninger. Forslaget omfatter alle virksomheder, uanset om de er selskabsejede eller enkeltmandsejede, idet de skadelige følger af overtrædelsen er uafhængig af ejerforhold.

Siden ikrafttrædelsen af den gældende fødevarerlov er der afsagt en række domme, der på visse områder har dannet en fast retspraksis for fastsættelse af bøder. På de områder, hvor der er dannet en praksis, ligger normalbødestørrelserne på mellem kr. 1.000 og kr. 20.000. Til eksempel straffes utilstrækkelig vedligeholdelse i en gros virksomhed normalt med en bøde på kr. 5.000. En bødestørrelse på kr. 5.000 kan for en virksomhed med lille omsætning være passende, mens den for en virksomhed med stor omsætning dels ikke kan antages at have den ønskede præventive effekt og dels bevirker, at virksomhed med den større omsætning ikke straffes på forholdsmæssigt samme niveau som virksomheden med den mindre omsætning. Med bestemmelsen skabes udtrykkelig hjemmel for en differentiering af bøderne efter virksomhedernes omsætning.

325 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag)

Til § 61

Den foreslåede hjemmel til at meddele administrative bøder er en videreførelse af tilsvarende regler i fødevarerlov og en række andre love. Disse administrative bøder anvendes i mindre, ukomplicerede sager, og denne praksis vil blive fortsat.

Anvendelse af bestemmelsen forudsætter den pågældendes positive medvirken og indebærer en aflastning for domstolene og tillige en hurtigere afgørelse af sagen.

Det administrative bødeforelæg vil alene kunne anvendes i overtrædelsessager, hvor sagen er klar såvel med hensyn til overtrædelsens indhold som med hensyn til de retsregler, der er overtrådt, ligesom bødestørrelsen skal være i overensstemmelse med faste retningslinier, der fastsættes på baggrund af retspraksis. Det er ligeledes som anført i bestemmelsen en forudsætning, at den pågældende erklærer sig skyldig i overtrædelsen og enig i, at sagen afgøres med et bødeforelæg.

Muligheden for at udstede administrativt bødeforelæg agtes alene anvendt i klart afgrænsede sagsgrupper. Bestemmelsen agtes fortsat anvendt i f.eks. sager, hvor der er påvist indhold af forureninger over en fastsat grænseværdi, ligesom den vil kunne anvendes i eventuelle øvrige overskuelige og enkle overtrædelsessager. I sådanne og lignende tilfælde skønnes det forsvarligt, at ministeren bemyndiges til at forelægge bøder administrativt.

Administrativt bødeforelæg vil ofte blive opfattet som en mere enkel og mindre belastende afgørelsesform end en indenretlig afgørelse, som involverer såvel politi som retsvæsen. Det findes derfor hensigtsmæssigt, at borgeren i relativt ukomplicerede sager kan vælge mellem de to muligheder.

Retsplejelovens § 924, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse ved vedtagelser af administrative bøder efter bestemmelsen. Efter denne bestemmelse finder retsplejelovens § 831, stk. 1, nr. 2 og 3, om indholdet af anklageskrift tilsvarende anvendelse for administrative bøder. Det følger ligeledes af retsplejelovens principper, at modtageren af bødeforelægget ikke er pligtig at udtale sig.

Til kapitel 17

Ikrafttræden m.v.

Til § 62

Ved iværksættelsen af det enstrengede statslige fødevarerkontrolsystem, som blev oprettet efter ikrafttrædelsen af lov nr. 471 af 1. juli 1998 om fødevarer

m.m. til afløsning af det kommunale levnedsmiddelkontrollsystem, tilbød staten de kommunale tjenestemænd, der på tidspunktet for statens overtagelse af fødevarekontrollen varetog opgaver indenfor fødevarekontrollen ved de daværende levnedsmiddelkontrolenheder eller i de enkelte kommuner, ansættelse som statstjenestemænd med tjeneste indtil videre ved de statslige enheder, der blev etableret i medfør af lovens § 59.

Ansættelsen blev tilbudt fra det tidspunkt, hvor de pågældende bestemmelser i lov nr. 471 af 1. juli 1998 om fødevarer m.m. trådte i kraft, dvs. 1. januar 2000.

For ansættelsen gælder de vilkår, der er gældende for statstjenestemænd. De pågældende blev sikret, at der ikke skete en forringelse af deres hidtidige løn- og ansættelsesforhold under den kommunale ansættelse.

Bestemmelserne gav en tjenestemand, der havde fået tilbud om statsansættelse, mulighed for at afslå dette og bibeholde ansættelsen som kommunal tjenestemand. En tjenestemand, der har benyttet sig af denne mulighed, kan senest 1. januar 2005 søge overgang til ansættelse som statstjenestemand.

Bestemmelsen i stk. 2 fastsætter, at en tjenestemand, såvel den statslige som den fortsat kommunale, har pligt til at udføre de opgaver, der hører til den tilbudte stilling, og har i øvrigt pligt til at underkaste sig sådanne forandringer, som ikke ændrer tjenestens karakter, og som ikke medfører, at stillingen ikke længe kan anses for passende. I samme omfang kan det pålægges tjenestemanden at overtage en anden stilling.

Bestemmelserne i stk. 3, 5 og 7 indeholder fordelingen af udgifterne til løn, rådighedsløn, ventepenge og pension mellem staten og kommunerne til de kommunale, udlånte tjenestemænd og de kommunale tjenestemænd, der er overgået til ansættelse som statstjenestemænd. Kommunen skal opfylde sin del af pensionsforpligtelsen over for de tidligere kommunale tjenestemænd ved fra pensioneringstidspunktet at refundere staten en forholdsmæssig del af pensionsudgiften. Refusionen forudsættes at finde sted halvårligt, den 1. juli og 1. januar, med mindre andet fastsættes.

For så vidt angår de tjenestemænd, der opretholder den kommunale ansættelse, følger det af dette ansættelsesforhold, at kommunen udbetaler pensionen i henhold til de kommunale regler. Staten opfylder sin del af pensionsforpligtelsen over for de tjenestemænd, der opretholder den kommunale ansættelse, ved refusion til kommunen i forhold til den del af tjenestemandens pensionsalder, der er optjent under udførelsen af arbejdet for staten.

Bestemmelsen i stk. 4 giver staten mulighed for at bringe arbejdsforholdet til staten til ophør for tjenestemænd, der har valgt at opretholde kommunal ansættelse. Hvorvidt også ansættelsesforholdet til kommunen skal ophæves, beror på kommunen.

Bestemmelsen i stk. 6 fastsætter, at hvis staten bringer en tjenestemand's arbejdsforhold til ophør i henhold til stk. 4, og kommunen ikke har mulighed for beskæftigelse af den pågældende, vil kommunen bringe ansættelsesforholdet til ophør ved afskedigelse.

Der kan så opstå et krav fra tjenestemanden på rådighedsløn eller ventepenge i henhold til de kommunale regler herom. Staten skal afholde disse udgifter.

Det er en betingelse for statens forpligtelse til at betale rådighedsløn eller ventepenge, at der er tidsmæssigt sammenfald af – eller nær forbindelse imellem – ophøret af dette arbejdsforhold til staten og af det kommunale ansættelsesforhold. Hvis der hengår et stykke tid fra ophøret af dette arbejdsforhold til afskedigelsen, og tjenestemanden i denne periode har været beskæftiget for kommunen, er »risikoen« for, at afskedigelse bliver nødvendig med deraf følgende krav på rådighedsløn eller ventepenge, gået over til kommunen, der må betale disse ydelser.

Bestemmelsen i stk. 8 fastsætter, at den endelige afgørelse af tvivlsspørgsmål i forbindelse med de nævnte ansættelsesforhold træffes af finansministeren. Forinden afgørelse træffes, skal finansministeren dog forhandle med de involverede parter, som vil være ministeren for familie- og forbrugeranliggender, Kommunernes Landsorganisation, Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune samt vedkommende tjenestemand'sorganisationer eller nogle af disse.

Til § 63

Det foreslås, at tidspunktet for lovens ikrafttræden samt ophævelse af de i stk. 2 nævnte lovbestemmelser fastsættes af ministeren. Det forventes, at loven kan sættes i kraft 1. januar 2005.

Overtrædelse af de regler, der efter stk. 3 fortsat er gældende, straffes i henhold til stk. 4 på samme måde som hidtil, det vil sige som angivet i de pågældende forskrifter. Den almindelige strafsanktion i disse forskrifter er bøde, men også straf af hæfte eller fængsel forekommer i disse forskrifter. Hæfte er dog ophørt som frihedsstraf og vil således ikke kunne idømmes længere.

Bestemmelserne i stk. 5 og 6 er en konsekvens af den ændrede terminologi som omtalt i bemærkningerne til lovforslagets kapitel 8 om virksomheder.

Til § 64

Den gældende fødevarelov indeholder ligesom mange andre love en bestemmelse som den anførte. I medfør af denne bestemmelse er den gældende fødevarelov sat i kraft på Grønland ved kgl. anordning nr.

573 af 8. juni 2004 om ikrafttræden for Grønland af lov om fødevarer m.m. Den kgl. anordning trådte i kraft den 25. juni 2004. Det er hensigten på samme måde at sætte den foreslåede fødevarelov i kraft for Grønland.

Sammenligningstabel

Lov om fødevarer m.m. (fødevareloven) sammenholdt med udkast til forslag til lov om fødevarer

Lov om fødevarer m.m. (fødevareloven)**Udkast til forslag til lov om fødevarer***Kapitel 1. Formål og område**Kapitel 1. Formål og område*

§ 1

§ 1

§ 2

§ 2

§ 2, stk. 2 (ny)

§ 3

Udgået

§ 4

Udgået

§ 5

§ 2, stk. 3 (omformuleret)

§ 6

§ 3 (omformuleret)

*Kapitel 2. Fødevarer sikkerhed**Kapitel 2. Fødevarer sikkerhed*

§ 7

Udgået

§ 8

Udgået

§ 9

§ 4

Lov om fødevarer m.m. (fødevareloven)**Udkast til forslag til lov om fødevarer**

§ 10

§ 5

§ 11

Udgået

§ 12

§ 6

*Kapitel 3. Fødevarernes sammensætning**Kapitel 3. Fødevarernes sammensætning*

§ 13

§ 7

§ 14

Udgået

§ 15, stk. 1

Udgået

§ 15, stk. 2 og 3

§ 8 (omformuleret)

§ 16

§ 9 (omformuleret)

§ 17

Udgået

§ 18

Udgået

*Kapitel 4. Markedsføring og mærkning af fødevarer**Kapitel 5. Markedsføring og mærkning af fødevarer*

§ 19, stk. 1 og 2

§ 14 (omformuleret)

§ 19, stk. 3

Omfattet af § 15

§ 19, stk. 4 og 5

Udgået

§ 20

§ 15 (omformuleret)

Lov om fødevarer m.m. (fødevareloven)	Udkast til forslag til lov om fødevarer
§ 21	Udgået
§ 22	§ 16
§ 23	Udgået
§ 24, stk. 1	Udgået
§ 24, stk. 2 og 3	§ 17 (omformuleret)
§ 25	§ 18
§ 26	§ 19
<i>Kapitel 5. Materialer og genstande</i>	<i>Kapitel 7. Materialer og genstande</i>
§ 27, stk. 1	Udgået
§ 27, stk. 2	§ 25 (omformuleret)
§ 28	§ 26
§ 29	Omfattet af § 25, nr. 4 og 7
§ 30	§ 27 (omformuleret)
<i>Kapitel 6. Frivillige mærkningsordninger</i>	<i>Kapitel 6. Frivillige mærkningsordninger</i>
§ 31	§ 20
§ 32	§ 21
§ 33	§ 22

Lov om fødevarer m.m. (fødevareloven)**Udkast til forslag til lov om fødevarer**

§ 34

§ 23

§ 35

§ 24

*Kapitel 7. Primærproduktion af fødevarer**Kapitel 8 Virksomheder*

§ 36

Udgået

§ 37

§ 32

§ 38

Udgået

§ 39

Udgået

§ 40

§ 33

§ 41

§ 34

§ 42

§ 35

*Kapitel 8. Virksomhederne**Kapitel 8. Virksomheder*

§ 43

Udgået

§ 44

§ 28

§ 45

§ 28

§ 46

§ 28

§ 47

§ 29

Lov om fødevarer m.m. (fødevareloven)	Udkast til forslag til lov om fødevarer
§ 48	§ 30
§ 49	§ 28
§ 50	§ 31 (omformuleret) og § 52, stk. 3 (omformuleret)
§ 51	§ 36 (omformuleret)
§ 52	§ 37 (omformuleret)
§ 53	§ 38
<i>Kapitel 9. Ind- og udførsel</i>	<i>Kapitel 9. Import, eksport og samhandel</i>
§ 54, stk. 1	§ 41 (omformuleret)
§ 54, stk. 2 og 3	§ 39 (omformuleret)
§ 55	§ 40
§ 55 a	§ 42
§ 55 b	§ 43
	§ 44 (ny)
<i>Kapitel 10. Formålsbestemte afgifter og gebyrer</i>	<i>Kapitel 10. Formålsbestemte afgifter og gebyrer</i>
§ 56	§ 45
§ 57	§ 46

Lov om fødevarer m.m. (fødevareloven)**Udkast til forslag til lov om fødevarer***Kapitel 11. Myndighederne**Kapitel 15. Klage og delegation*

§ 58

§ 58, stk. 1 – 4 (omformuleret)

Kapitel 11. Myndighederne

§ 59

§ 47

§ 60

§ 48

Kapitel 12. Det Europæiske Fællesskab m.v.

§ 61

§ 49

*Kapitel 12. Kontrol og offentliggørelse af kontrolresultater**Kapitel 13. Kontrol og offentliggørelse af kontrolresultater*

§ 62

§ 50

§ 63

§ 51

§ 64

§ 52 (omformuleret)

§ 65

§ 53

§ 66

§ 54 (omformuleret)

§ 67

§ 55 (omformuleret)

§ 68

§ 56

Lov om fødevarer m.m. (fødevareloven)*Kapitel 13. Det Rådgivende Fødevareudvalg*

§ 69

Kapitel 14. Kost og Ernæring

§ 70

§ 71

§ 72

§ 73

Kapitel 15. Klage og dispensation

§ 74

§ 75

§ 76

§ 77

Kapitel 16. Straffebestemmelser

§ 78

§ 79

Kapitel 17. Ikrafttræden m.m.

§ 80

Udkast til forslag til lov om fødevarer*Kapitel 14. Det Rådgivende Fødevareudvalg*

§ 57

Kapitel 4. Kost og ernæring

§ 10

§ 11

§ 12

§ 13

Kapitel 15. Klage og delegation

§ 58 (omformuleret)

Udgået

Udgået

§ 59

Kapitel 16. Straffebestemmelser

§ 60

§ 61

Kapitel 17. Ikrafttræden m.v.

§ 62

Lov om fødevarer m.m. (fødevareloven)**Udkast til forslag til lov om fødevarer**

§ 81

§ 63

§ 82

§ 64

Datasammenskrivning af lov nr. 471 af 1. juli 1998 om fødevarer m.m. (fødevarerloven), som ændret ved § 47 i lov nr. 351 af 2. juni 1999 og ved § 1 i lov nr. 279 af 25. april 2001¹⁾

Kapitel 1

Formål og område

§ 1. Lovens formål er at sikre forbrugerne sunde fødevarer af høj kvalitet, at beskytte forbrugerne mod vildledning i forbindelse med markedsføring af fødevarer m.m., at fremme sunde kostvaner og derigennem medvirke til at sikre fødevarereproducenter og -handlende rimelige og ensartede vilkår og at fremme dansk eksport af fødevarer.

§ 2. Loven omfatter:

- 1) Fødevaresikkerhed og -sammensætning, jf. kapitel 2, 3 og 5.
- 2) Markedsføring og mærkning af fødevarer, jf. kapitel 4 og 6.
- 3) Primærproduktion af fødevarer, jf. kapitel 7.
- 4) Indretning og drift af virksomheder, jf. kapitel 8 og 9.
- 5) Kost og ernæring, jf. kapitel 14.
- 6) Myndigheder og kontrol, jf. kapitel 11, 12 og 15.

Stk. 2. Loven finder ikke anvendelse på fremstilling af fødevarer i private husholdninger.

Stk. 3. Loven finder ikke anvendelse på drikkevand, tobak, produkter, som anvendes til afvænnning af tobaks- eller alkoholafhængighed, kosmetik, lægemidler eller på varer, der direkte eller indirekte sælges med lægemiddelformål.

§ 3. Ved fødevarer forstås i denne lov madvarer, drikkevarer, nydelsesmidler og andre varer,

der er bestemt til eller må antages at skulle forføres af mennesker.

§ 4. Lovens regler om salg af fødevarer, tilsætningsstoffer og materialer og genstande bestemt til at komme i berøring med fødevarer gælder også udbud til salg, formidling af salg, opbevaring i salgsojemed, tilbud og enhver overgivelse til andre.

§ 5. Lovens regler om behandling af fødevarer, tilsætningsstoffer og materialer og genstande bestemt til at komme i berøring med fødevarer gælder også slagning, slagtemæssig behandling, tilvirkning, opbevaring, aftapning, emballering, ompakning og transport.

§ 6. Hvor der i denne lov er givet ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndigelse til at fastsætte regler, skal der indhentes udtalelse fra relevante landsomfattende erhvervs- og forbrugerorganisationer.

Stk. 2. Ministeren kan dog undlade at indhente udtalelser i henhold til stk. 1, hvis dette af tidsmæssige grunde eller af anden årsag ikke er muligt.

Kapitel 2

Fødevaresikkerhed

§ 7. Fødevarer skal ved behandling og salg være af sund og god beskaffenhed og have en rimelig holdbarhed i salgsojeblikket.

Stk. 2. Fødevarer må ikke sælges, hvis de ved anvendelse på sædvanlig måde må antages at

¹⁾ Lov nr. 471 af 1. juli 1998: §§ 31 – 35 er tidligere notificeret som en del af lov nr. 402 af 10. juni 1997 om fødevarer i overensstemmelse med bestemmelserne i Rådets direktiv af 28. § 31-35 er tidligere notificeret som en del af lov nr. 402 af 10. juni 1997 om fødevarer i overensstemmelse med bestemmelserne i Rådets direktiv af 28. marts 1983 (83/189/EØF) om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter, som ændret ved Rådets direktiv af 22. marts 1988 (88/182/EØF) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 23. marts 1994 (94/10/EF). Loven indeholder bestemmelser, som gennemfører dele af Rådets direktiv af 18. december 1978 (79/112/EØF) om mærkning og præsentationsmåder for levnedsmidler bestemt til den endelige forbruger samt om reklame for sådanne levnedsmidler med senere ændringer, Rådets direktiv af 21. december 1988 (89/109/EØF) om materialer og genstande bestemt til at komme i berøring med levnedsmidler og Rådets direktiv af 14. juni 1993 (93/43/EØF) om levnedsmiddelhygiejne. Lov nr. 279 af 25. april 2001: Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Rådets direktiv af 14. juni 1989 (89/397/EØF) om offentlig kontrol med levnedsmidler (kontroldirektivet) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 20. marts 2000 (2000/13/EF) om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler (mærkningsdirektivet).

kunne overføre eller fremkalde sygdom eller at kunne medføre forgiftning, eller hvis fødevarerne på grund af sygelig forandring, fordærvethed, forurening, fejltagtig tilberedning eller af anden grund må anses for at være utjenlige til menneskeføde.

§ 8. Ved forureninger forstås i denne lov andre biologiske, fysiske eller kemiske forekomster end tilsætningsstoffer i eller på fødevarerne, som kan udgøre en sundhedsrisiko, kan gøre fødevarerne utjenlige til menneskeføde eller kan forandre fødevarernes normale sammensætning eller beskaffenhed i øvrigt. Dette omfatter f.eks. fremmedlegemer, bakterier, svampe, virus, bakterie- og svampetoksiner, bestanddele af eller omsætningsprodukter fra gødnings- eller foderstoffer, bekæmpelsesmidler, lægemidler, andre stoffer med biologisk virkning på dyr anvendt i forebyggende eller helbredende øjemed, rengørings- og desinfektionsmidler samt afsmitning fra emballage, maskiner eller udstyr.

§ 9. Behandling og salg af fødevarer skal foregå på en hygiejnisk forsvarlig måde og skal gennemføres således, at fødevarerne ikke udsættes for forurening eller anden skadelig påvirkning eller påvirker andre fødevarer i skadelig retning.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om hygiejne ved behandling og salg af fødevarer, herunder om personlig hygiejne og helbredskontrol for personer, som er beskæftiget med behandling, salg og kontrol af fødevarer.

§ 10. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om, på hvilke vilkår fødevarer, hvori forureninger forekommer, må sælges.

Stk. 2. Når der foreligger risiko for, at fødevarer fra bestemte områder indeholder forureninger, herunder har været udsat for radioaktivitet eller miljøforureninger, eller i øvrigt kan være utjenlige til anvendelse som menneskeføde eller foder, kan ministeren forbyde salg af sådanne varer.

Stk. 3. Ministeren kan forbyde, begrænse eller fastsætte vilkår for dyrkning af afgrøder, opdræt af husdyr, jagt, fiskeri eller samling af frugter, bær, svampe m.m. i de i stk. 2 nævnte områder, uanset om dyrkning, opdræt, jagt, fiskeri eller indsamling ikke udøves med salg for øje.

§ 11. Ved behandling, salg og kontrol af fødevarer må ikke beskæftiges personer, som har eller må antages at have sygdom, smitte eller anden skade, som kan gøre fødevarerne utjenlige til menneskeføde.

§ 12. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om

- 1) anvendelse af bestemte genstande eller fremgangsmåder ved fremstilling og behandling af fødevarer, herunder anvendelse af genteknologi, strålekonservering og andre konserverings- eller behandlingsmetoder, og
- 2) at fødevarer eller ingredienser, som enten ikke hidtil har været anset som fødevarer, eller som er frembragt ved anvendelse af teknologi, der ikke tidligere har været anvendt til formålet, skal godkendes forud for anvendelse eller salg.

Kapitel 3

Fødevarernes sammensætning

§ 13. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan ud fra sundheds-, ernærings- eller kvalitetsmæssige hensyn eller med henblik på at sikre forbrugerne vigtige næringsstoffer fastsætte regler eller træffe bestemmelse om sammensætning og beskaffenhed af fødevarer, herunder fødevarer bestemt til særlige ernæringsmæssige formål og kosttilskud.

§ 14. Ved tilsætningsstoffer forstås i denne lov stoffer, som uden i sig selv at være fødevarer eller sædvanligt anvendte bestanddele af fødevarer er bestemt til at tilsættes fødevarer for at påvirke fødevarernes næringsværdi, holdbarhed, farve, lugt, smag eller i øvrigt med teknologiske eller andre formål.

Stk. 2. Ved tekniske hjælpestoffer forstås i denne lov ethvert tilsætningsstof, som ikke indtages som en fødevarer i sig selv, men som anvendes ved forarbejdningen af råvarer, fødevarer eller disses ingredienser for at opfylde et bestemt teknologisk formål under behandlingen eller forarbejdningen, og som kan resultere i, at der i det færdige produkt findes en utilsigtet, men uundgåelig rest af dette stof eller omsætningsprodukter deraf, under forudsætning af at disse reststoffer ikke indvirker teknologisk på det færdige produkt.

§ 15. Som tilsætningsstoffer må kun anvendes eller sælges stoffer, der er godkendt af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, på hvilke vilkår tilsætningsstoffer må anvendes, herunder med hvilke formål, i hvilke mængder og til hvilke produkter, og om tilsætningsstofferne identitet og renhed.

Stk. 3. Ministeren udarbejder en positivliste over godkendte tilsætningsstoffer og deres anvendelse, jf. stk. 2, som gøres offentlig tilgængelig.

§ 16. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at nærmere angivne grupper af tilsætningsstoffer kan tages i anvendelse efter udløbet af en af ministeren fastsat frist på indtil 6 måneder efter, at de er anmeldt til ministeren. Ministeren kan inden fristens udløb nedlægge forbud mod den anmeldte anvendelse af stoffet.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om anvendelse af aromastoffer og tekniske hjælpestoffer og om, at fødevarer, tilsætningsstoffer eller andre stoffer, der anvendes ved behandling af fødevarer, skal være tilsat et røbestof.

§ 17. Ved godkendelse og fastsættelse af regler i henhold til §§ 15 og 16 skal der især tages hensyn til, at forbrugerne beskyttes mod sundhedsrisici, at rimelige teknologiske behov imødekommes, og at forbrugerne ikke vildledes om fødevarernes indhold, kvalitet m.m.

§ 18. For tilsætningsstoffer finder

- 1) § 11, § 19, stk. 1 og 2, § 21, 24, stk. 3, og § 54, stk. 1, og
 - 2) § 12, § 19, stk. 3-5, § 24, stk. 1 og 2, § 26, § 54, stk. 2 og 3, og § 63
- tilsvarende anvendelse.

Kapitel 4

Markedsføring og mærkning af fødevarer

§ 19. Fødevarer må ikke sælges under omstændigheder, der er egnet til at vildlede, især med hensyn til varens oprindelse, produktions- og fremstillingsmåde, fremstillingstidspunkt, beskaffenhed, art, identitet, mængde, sammenhæng, behandling, holdbarhed, egenskaber eller virkning.

Stk. 2. Det er forbudt i forbindelse med markedsføring af fødevarer at give indtryk af, at en

fødevarer har særlige egenskaber, når alle lignende fødevarer har eller efter lovgivningen skal have tilsvarende egenskaber.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om anvendelse af anprisninger i forbindelse med salg eller reklame m.v., om egenskaber, som en fødevarer ikke er i besiddelse af. Det kan herunder forbydes at anvende sådanne negative anprisninger.

Stk. 4. Ved bedømmelse af de forhold, der er nævnt i stk. 1-3, skal der særligt tages hensyn til den betegnelse, der anvendes for varen, de mundtlige og skriftlige oplysninger, som gives om varen, de tegninger, de billeder og den tekst, der er anbragt på varen, på dens emballage, på reklame eller på skilt om varen, i annoncer eller tilbud, eller forhold, som på anden måde er søgt bragt til offentlighedens kendskab, herunder varens placering i forhold til andre varer.

Stk. 5. Den producent eller forhandler, der er ansvarlig for mærkning eller markedsføring af en fødevarer, skal kunne dokumentere, at de fremsatte oplysninger og påstande er korrekte.

§ 20. Det er forbudt ved mærkning, reklamer m.v., jf. § 19, stk. 4, at anvende

- 1) angivelser, der er egnet til at vække eller udnytte angstfølelser hos forbrugerne,
- 2) angivelser om, at fødevarer er anbefalet af læger, eller at indtagelse af den pågældende vare kan forebygge, lindre eller have gavnlig virkning på sygdomme eller sygdomssymptomer,
- 3) billeder af sundhedspersonel og lignende,
- 4) angivelser om, at fødevarer ved hjælp af tilsætningsstoffer har opnået en øget eller særlig næringsværdi, og
- 5) angivelser, der er egnet til at rejse tvivl om forsvarligheden af at anvende andre lignende fødevarer.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om salg og anprisning af fødevarer, der angives at være særligt egnede for mennesker med behov for særlig kost på grund af sygdom, alder eller andre forhold, eller som angives at virke forebyggende over for sygdom.

§ 21. Virksomheder, der behandler eller sælger fødevarer, må ikke i forbindelse med markedsføringen af et produkt omtale, at produktet eller virksomheden er under det offentliges kon-

trol eller tilsyn, har fået autorisation eller godkendelse eller er registreret af en offentlig myndighed, jf. dog §§ 22 og 24.

§ 22. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om, at fødevarer skal mærkes med oplysninger, der er af betydning for forbrugerne, virksomhederne eller tilsynsmyndighederne.

§ 23. Færdigpakkede fødevarer, der er mærket med angivelse af sidste salgsdag, mindst holdbar til eller lignende, må ikke ommærkes med forlænget frist, ompakkes eller efter fristens udløb sælges i pakningen.

§ 24. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om særlig mærkning af fødevarer, når

- 1) sundheds-, ernærings- eller kontrolmæssige hensyn taler derfor,
- 2) hensynet til særlige befolkningsgrupper gør det nødvendigt,
- 3) fødevareren er i besiddelse af særlig kvalitet eller særlige karakteristika,
- 4) der under produktion af fødevareren er anvendt særlige avls-, opdræts-, fangst- eller dyrkningsmåder eller lignende,
- 5) fødevareren er behandlet på særlig måde eller fremstillet ved særlig teknologi,
- 6) fødevareren er bestemt til særlige ernæringsmæssige formål, eller
- 7) der er anvendt tilsætningsstoffer, herunder næringsstoffer.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om anvendelse af varebetegnelser, særlige mærker eller symboler for fødevarer eller bestemte typer af fødevarer, som angiver, at varerne har været underkastet generel eller særlig kontrol, eller at varerne har en særlig kvalitet, sammensætning eller geografisk oprindelse eller været underkastet en speciel behandling.

Stk. 3. Anvendelsen af de mærker m.m., der er fastsat i henhold til stk. 2, på andre varer er forbudt. Det er ligeledes forbudt at anvende disse mærker m. m. eller andre mærker m.m., der kan forveksles med disse, på en måde, der er egnet til at vildlede med hensyn til produktion, behandling, sammensætning, geografisk oprindelse m.m. af produktet.

§ 25. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmel-

se om mærkning af tilsætningsstoffer, herunder om brugsanvisning og advarselsmærkning.

§ 26. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om, hvorledes mærkning af fødevarer skal udføres, herunder på hvilke sprog de foreskrevne oplysninger skal gives, og hvor oplysningerne skal anbringes.

Kapitel 5

Materialer og genstande

§ 27. Materialer og genstande bestemt til at komme i berøring med fødevarer såsom emballage, maskiner, redskaber, bestik og husgeråd m.v., rengørings-, desinfektions- og smøremidler m.m. samt brugs- og forbrugsgenstande, som kommer i forbindelse med fødevarer, må ikke ved normal anvendelse eller under forudsigelige forhold kunne afgive bestanddele til fødevarer i et omfang, der kan frembyde fare for menneskers sundhed, medføre en uacceptabel ændring af sammensætningen af fødevarerne eller forringe fødevarernes farve, lugt, smag eller andre af fødevarernes fysiske karakteristika.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om

- 1) sammensætning og mærkning af materialer og genstande,
- 2) afsmitning fra materialer og genstande,
- 3) krav til holdbarhed og styrke af materialer og genstande, som skal anvendes til bestemte fødevarer eller i bestemte situationer,
- 4) krav om, at materialer og genstande skal ledsages af sundheds- eller kvalitetscertifikater, og
- 5) krav om forhåndsgodkendelse af materialer og genstande, der anvendes ved behandling eller salg af fødevarer.

§ 28. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om godkendelse og anvendelse af rengørings-, desinfektions- og smøremidler m.m. i virksomheder, der er omfattet af loven. Der kan herunder fastsættes regler om, at beholdere med sådanne midler skal være forsynet med oplysning om midlernes sammensætning og anvendelsesområde.

§ 29. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmel-

se til forebyggelse af sundhedsrisici fra brugs- og forbrugsgenstande, som kommer i forbindelse med fødevarer, og som sælges til anvendelse i private husholdninger. Der kan herunder fastsættes regler om mærkning af sådanne genstande.

§ 30. For de i § 27, stk. 1, nævnte materialer og genstande m.m. finder

- 1) § 19, stk. 1 og 2, § 21, § 24, stk. 3, og § 54, stk. 1, og
 - 2) § 19, stk. 3-5, § 24, stk. 1 og 2, § 26, § 54, stk. 2 og 3, og § 63
- tilsvarende anvendelse.

Kapitel 6

Frivillige mærkningsordninger

§ 31. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler for en frivillig mærkningsordning til fremme af produktion og afsætning af fødevarer og landbrugs- og fiskeriprodukter i øvrigt af særlig høj kvalitet eller med særlige karakteristika.

Stk. 2. Til at bistå ved administration af en frivillig mærkningsordning og ved fastsættelse af regler for denne mærkningsordning kan ministeren nedsætte et råd med ekspertise inden for fødevarekvalitet.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte rådets forretningsorden og kommissorium. Ministeren kan endvidere fastsætte bestemmelser om sekretariatsbetjening af rådet.

§ 32. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler for, hvilke produkter der er omfattet af en frivillig mærkningsordning, herunder opstille objektive kvalitetskriterier, der fastlægger krav til produktion, forarbejdning m.v. Disse krav skal ligge ud over de krav, som gælder i henhold til lovgivningen i øvrigt.

Stk. 2. Importerede produkter, herunder levende dyr, kan omfattes af en frivillig mærkningsordning, hvis der foreligger dokumentation for, at produktet er behandlet eller dyret opvokset i overensstemmelse med de regler og krav, som er fastsat i medfør af loven.

Stk. 3. Ministeren kan beslutte, at importerede produkter kan omfattes af en frivillig mærkningsordning, hvis de i oprindelseslandet er omfattet af en kvalitetsordning, der efter en konkret vurdering for det enkelte produkt skønnes at indebære krav, som kan sidestilles med krav, der stilles under denne mærkningsordning.

§ 33. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler for godkendelse og anmeldelse af virksomheder, der ønsker at behandle eller sælge produkter omfattet af en mærkningsordning.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om tilmelding af primærproducenter, som ønsker hele eller dele af deres virksomhed omfattet af en mærkningsordning.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om, at tilmeldte primærproducenter og godkendte eller anmeldte virksomheder, som overtræder de under en frivillig mærkningsordning opstillede krav eller andre betingelser, midlertidigt eller permanent udelukkes fra denne mærkningsordning.

§ 34. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om mærkning af de produkter, der er omfattet af en frivillig mærkningsordning, herunder om forbeholdte varebetegnelser, anvendelse af særlige mærker, logoer eller symboler, jf. § 24, stk. 2 og 3.

§ 35. De virksomheder og primærproducenter, som er tilsluttet en frivillig mærkningsordning, afholder udgifterne ved denne ordning, jf. § 56.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om betaling af udgifter i forbindelse med en frivillig mærkningsordning. § 56, stk. 4-7, finder tilsvarende anvendelse.

Kapitel 7

Primærproduktion af fødevarer

§ 36. Ved primærproduktion forstås dyrkning af afgrøder i landbrug, gartneri og lignende, opdræt af dyr i landbrug, akvakulturbrug og lignende samt fangst og landing af fisk, krebs- og bløddyr, produktion af mælk og æg, jagt, biavl, indsamling af bær, frugter og svampe og lignende.

Stk. 2. Medmindre ministeren fastsætter andet, er primærproduktion ikke omfattet af reglerne i §§ 44-46.

§ 37. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmelser om primærproduktion af fødevarer med henblik på at sikre og forbedre den hygiejniske, sundheds- eller kvalitetsmæssige beskaffenhed af fødevarerne.

Bilag til f. t. l. om fødevarer

§ 38. Mælkeproducenter må ikke ændre på mælkens naturlige sammensætning og må ikke underkaste mælken anden behandling end mekanisk rensning og afkøling.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at betaling for leveret mælk skal gradueres efter kvaliteten.

§ 39. Dyr, der afhændes til slagting eller slagtemæssig behandling, må ikke lide af nogen sygdom eller indeholde rester af lægemidler eller andre forureninger, der kan indebære risiko for menneskers sundhed, jf. § 7, stk. 2.

§ 40. Nødslagting af syge eller tilskadekomne dyr kan foretages på stedet, når det er nødvendigt af dyreværnsmæssige grunde. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler herom.

§ 41. På ejendomme, hvor dyrehold er tilladt, kan ejendommens ejer eller bruger uanset bestemmelsen i § 44, stk. 2, foretage slagting og efterfølgende slagtemæssig behandling af egne dyr til forbrug i egen husholdning. § 39 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om primærproducenters slagting af dyr samt om vilkår for producenteres slagting og salg fra egen virksomhed direkte til forbruger til anvendelse i dennes private husholdning.

§ 42. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om primærproducenters salg af fødevarer fra egen bedrift, fartøj m. v. direkte til forbruger til anvendelse i dennes private husholdning.

Kapitel 8

Virksomhederne

§ 43. Den, der behandler eller sælger fødevarer eller andre af loven omfattede produkter, er ansvarlig for overholdelsen af de krav, der er fastsat i loven eller med hjemmel i loven.

§ 44. Tilvirkning af fødevarer eller tilsætningsstoffer med henblik på salg må ikke påbegyndes, før autorisation hertil er meddelt af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri.

Stk. 2. Slagting og slagtemæssig behandling af dyr samt indvejning af mælk må kun finde sted på virksomheder, der er autoriseret hertil af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om, at virksomheder, der er omfattet af stk. 1 eller 2, kan fritages fra kravet om autorisation. Sådanne virksomheder er da omfattet af reglerne i § 45.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om, at virksomheder med mobile anlæg og lignende, som anvendes til slagting og slagtemæssig behandling i forbindelse med hjælp til primærproducenters hjemmeslagtinger, jf. § 41, skal registreres hos tilsynsmyndigheden. Ministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om hygiejnekrav og om kontrollen hermed.

§ 45. Engrosvirksomhed, som omfatter opbevaring, aftapning, emballering, ompakning, transport eller salg af fødevarer eller tilsætningsstoffer, må ikke påbegyndes, før godkendelse hertil er meddelt af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om, at virksomheder, der er omfattet af stk. 1, kan fritages for kravet om godkendelse. Sådanne virksomheder skal da anmeldes til registrering hos tilsynsmyndigheden.

§ 46. Detailvirksomhed, som omfatter behandling, bortset fra slagting og slagtemæssig behandling, eller salg af fødevarer eller tilsætningsstoffer, må ikke påbegyndes, før godkendelse hertil er meddelt af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at virksomheder, der er omfattet af stk. 1, kan fritages for kravet om godkendelse, og om, hvorvidt disse virksomheder skal anmeldes til registrering hos tilsynsmyndigheden.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om behandling og salg af fødevarer under åben himmel og om udstilling af fødevarer.

§ 47. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at de af §§ 44-46 omfattede virksomheder ikke må påbegynde indførsel til eller udførsel fra landet af fødevarer eller tilsætningsstoffer, før der er sket anmeldelse herom til ministeren.

§ 48. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at fremstilling eller salg af materialer og genstande, som er bestemt til at komme i berøring med fødevarer, ikke må

påbegyndes, før der er sket anmeldelse herom til ministeren.

§ 49. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om autorisation, godkendelse, registrering og anmeldelse for de virksomheder, som er omfattet af loven, herunder om de vilkår, som virksomhederne skal opfylde.

Stk. 2. Autorisation eller godkendelse skal indhentes på ny ved

- 1) væsentlige bygningsmæssige ændringer,
- 2) væsentlige ændringer i virksomhedens indretning,
- 3) væsentlige ændringer i virksomhedens produktion eller vareudvalg eller
- 4) indførelse af lovpligtig egenkontrol eller ved væsentlige ændringer i denne egenkontrol.

Stk. 3. Den, som overtager en autoriseret, godkendt, registreret eller anmeldt virksomhed, skal anmelde dette ejer- eller brugerskifte til tilsynsmyndigheden og samtidig oplyse, om der ønskes fornyet autorisation eller godkendelse.

Stk. 4. En autorisation eller godkendelse kan tages op til fornyet behandling, når der er forløbet 5 år siden sidste autorisation eller godkendelse.

§ 50. Autorisation eller godkendelse kan tilbagekaldes, hvis virksomheden ikke opfylder de stillede vilkår, hvis forudsætningerne for autorisationen eller godkendelsen ændres væsentligt, eller hvis det ud fra hygiejniske, markedsføringsmæssige, afgiftsmæssige eller lignende årsager skønnes nødvendigt.

§ 51. Virksomheder, der er omfattet af loven, skal til enhver tid opfylde de krav, som hensynet til god hygiejnisk praksis tilsiger.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om hygiejne i samt indretning og drift af virksomheder, transportmidler og lignende omfattet af loven. Der kan herunder fastsættes regler eller træffes bestemmelse om forhåndsgodkendelse af transportmidler, lokaler, inventar, udstyr, maskiner, emballage og lignende samt om is, vand, damp, luft og luftarter, der anvendes ved behandling af fødevarer eller tilsætningsstoffer eller til rengøring af lokaler, udstyr m.v.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om, at virksomheder, som er omfattet af loven, kun må anvende fødevarer eller tilsætningsstoffer fra autoriserede eller godkendte virksomheder.

§ 52. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om, at virksomheder, som er omfattet af loven, for egen regning skal gennemføre en egenkontrol.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om, at virksomheder, som er omfattet af loven, for egen regning skal lade foretage nærmere fastsatte analyser og undersøgelser, at analyseresultater skal fremsendes til tilsynsmyndigheden, og at analyserne skal foretages på særlige laboratorier, jf. § 60, nr. 1.

§ 53. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at uddannelse, herunder i fødevarerhygiejne, er obligatorisk for visse personer, som er beskæftiget i virksomheder omfattet af loven. Sådanne uddannelser kan etableres efter reglerne i lov om arbejdsmarkedsuddannelser og afsluttes med et certifikat.

Kapitel 9

Ind- og udførsel

§ 54. Det er forbudt med henblik på salg at indføre fødevarer, som ikke opfylder kravene i loven, i regler, som er fastsat i medfør af loven, eller i forordninger m.m. udstedt af Det Europæiske Fællesskab.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan af hensyn til menneskers, dyrs eller planters sundhed fastsætte regler eller træffe bestemmelser om indførsel og udførsel af fødevarer, herunder forbyde indførsel eller udførsel af fødevarer.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om fødevarer, der føres gennem landet som transitgods eller oplagres som transitgods.

§ 55. Loven og de regler, som er fastsat i medfør af loven, gælder også for fødevarer, der udføres til andre lande, medmindre varerne er i overensstemmelse med gældende regler i modtagerlandet eller almindeligt anerkendte internationale normer.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan dog fastsætte regler om sammensætning, kvalitet, mærkning m.v. af varer, der udføres her fra landet.

Stk. 3. Medmindre ministeren fastsætter andet, finder loven og regler, der er fastsat i medfør af loven, også anvendelse på fødevarer, der her i landet leveres som forsyning til skibe og fly.

§ 55 a. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om etablering, indretning og drift af veterinære grænsekontrolsteder. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, at der i forbindelse med ansøgning om oprettelse af grænsekontrolsteder uden udgift for staten stilles fornødent udstyrede lokaler og indretninger til rådighed for grænsekontrollen med henblik på kontrol med indførsel fra og udførsel til lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Fællesskab, og som ikke har indgået aftale med Det Europæiske Fællesskab om grænsekontrol, af de i af loven omfattede animalske fødevarer. Ministeren kan desuden bestemme, at grænsekontrolsteder, der alene benyttes i meget begrænset omfang, ophører som grænsekontrolsted.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at de udgifter i forbindelse med drift af de i stk. 1 nævnte grænsekontrolsteder, der ikke dækkes af den betaling, som kræves i medfør af § 56, helt eller delvis afholdes af de lokale interessenter i grænsekontrolstedet.

§ 55 b. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan indgå aftaler om, at etablering og drift af grænsekontrolsteder som nævnt i § 55 a helt eller delvis finansieres af lokale interessenter.

Kapitel 10

Formålsbestemte afgifter og gebyrer

§ 56. De af loven omfattede primærproducenter og virksomheder, herunder virksomheder, der fremstiller materialer og genstande, der er bestemt til at komme i forbindelse med fødevarer, afholder udgifterne ved det tilsyn og den kontrol, som udføres efter loven og regler udstedt i medfør af loven, medmindre ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter regler om eller bestemmer andet.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om opkrævning og betaling af afgifter til dækning af udgifter til tilsyn og kontrol efter loven eller regler udstedt i medfør af loven, herunder for særligt belastende kontrol samt ekstraordinære tilsyn, kontrol og analyser eller anden særlig kontrol, jf. § 63.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om betaling for særlige ydelser og ekspeditioner, herunder autorisationer, godkendelser, registrerings, anmeldelser, undersøgelser og attestationer, der ydes i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om betaling og opkrævning af afgifter eller gebyrer for godkendelser eller anmeldelser i henhold til forordninger udstedt af Det Europæiske Fællesskab vedrørende de af loven omfattede forhold.

Stk. 5. Betalingsforpligtelser, der er fastsat ved forordning, i denne lov eller i regler udstedt i henhold til denne lov, og som ikke betales rettidigt, tillægges medmindre andet er fastsat i EF-retsakter, en årlig rente svarende til den rente, der er fastsat i henhold til rentelovens § 5, fra forfaldsdagen at regne. For erindringsskrivelser betales et gebyr på 50 kr., som reguleres i henhold til § 3 i lov om satsreguleringsprocent.

Stk. 6. Den, der overtager en virksomhed eller helt eller delvis viderefører aktiviteter i en virksomhed, med hvilken der føres tilsyn eller kontrol efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af loven, hæfter for de dermed forbundne afgifter og gebyrer, som vedrører tiden før overtagelsen.

Stk. 7. Der er udpantningsret for de i stk. 1-6 nævnte beløb.

§ 57. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om, at visse detailforhandlingsvirksomheder, der som led i uegennyttigt socialt arbejde tilvirker eller forhandler fødevarer uden erhvervs-mæssig fortjeneste for øje og uden konkurrence-mæssig betydning i forhold til andre virksomheder, kan fritages for afgifter og gebyrer.

Kapitel 11

Myndighederne

§ 58. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan henlægge sine beføjelser efter loven til en institution under ministeriet eller kan efter forhandling med vedkommende minister eller myndighed henlægge sine beføjelser til en anden offentlig institution.

Stk. 2. Ministeren kan endvidere i nærmere afgrænset omfang henlægge opgaver inden for lovens område til private institutioner. Ministeren kan fastsætte regler herom.

Stk. 3. Ministeren kan nedsætte udvalg til at bistå ved administrationen af særlige områder inden for loven. Ministeren kan fastsætte regler herom.

§ 59. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri etablerer en central enhed og et antal regionale statslige enheder, som skal varetage kon-

trol, tilsyn, undersøgelser og informationsvirksomhed m.m. inden for lovens område.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om disse enheders opgaver og virksomhed samt om tilsynet med disse.

§ 60. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om

- 1) at offentlige og private laboratorier skal være akkrediterede, godkendte eller opfylde bestemte kvalitetskriterier for at kunne varetage undersøgelsesopgaver i henhold til loven eller i regler udstedt i medfør af loven og
- 2) vurdering og godkendelse af analysemetoder og om, hvilke analysemetoder der skal anvendes til laboratorieundersøgelser i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven.

§ 61. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmelser med henblik på opfyldelse af Det Europæiske Fællesskabs direktiver og beslutninger om forhold, som er omfattet af denne lov. Ministeren kan endvidere fastsætte de regler, som er nødvendige for anvendelsen af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forhold, som er omfattet af denne lov.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om fravigelse af reglerne i de i stk. 1 nævnte retsakter, i det omfang disse indeholder adgang hertil.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler med henblik på opfyldelse af internationale traktater og aftaler inden for lovens områder.

Kapitel 12

Kontrol og offentliggørelse af kontrolresultater

§ 62. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om den kontrol, som skal udøves efter loven, herunder om arten, omfanget og udførelsen samt om udarbejdelse af kontrolprogrammer og anvendelse af analysemetoder, jf. § 60, nr. 2.

§ 63. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om, at bestemte typer af fødevarer skal underkastes særlig kontrol.

§ 64. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri meddeler de påbud og forbud, der anses for

nødvendige for at sikre overholdelsen af de krav, der er fastsat i loven, i regler udstedt eller bestemmelser truffet i medfør af loven. Det kan herunder bestemmes, at varer, der ikke opfylder de krav, som er fastsat i loven, i regler udstedt eller bestemmelser truffet i medfør af loven, skal mærkes, denatureres, beslaglægges eller tilintetgøres, at virksomheden skal kalde varer tilbage fra senere omsætningsled, eller at virksomheden midlertidigt skal indstille behandling eller salg.

Stk. 2. Ministeren kan bestemme, at mærkning, denaturering, beslaglæggelse, tilintetgørelse eller tilbagekaldelse i henhold til stk. 1 skal ske for virksomhedens regning. § 56, stk. 5-7, finder tilsvarende anvendelse.

§ 65. Tilsynsmyndigheden og personer, som er særligt bemyndiget hertil, har til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme, lokaliteter, transportmidler, forretningsbøger, papirer m.v., herunder elektroniske data, for at tilvejebringe oplysninger til brug for løsning af opgaver i henhold til loven eller til regler, som er fastsat i medfør af loven.

Stk. 2. Politiet yder om nødvendigt bistand hertil. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter aftale med justitsministeren fastsætte nærmere regler herom.

§ 66. Den, der er ansvarlig for forhold, som omfattes af loven eller af regler udstedt i medfør af loven, skal efter anmodning fra tilsynsmyndigheden give alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som har betydning for kontrollens gennemførelse, samt vederlagsfrit yde tilsynsmyndigheden fornøden bistand ved kontrol, prøveudtagning, kopiering og udlevering af skriftligt materiale og udskrift af elektroniske data.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden kan som led i kontrol og overvågning vederlagsfrit mod kvittering udtage eller pålægge den ansvarlige at udtage prøver af råvarer, halvfabrikata, færdigvarer, is, vand, damp, luft, luftarter, materialer og genstande, tilsætningsstoffer, bekæmpelsesmidler, rengørings- og desinfektionsmidler m.m.

Stk. 3. Hvis den ansvarlige kræver det, skal tilsynsmyndigheden udtage en kontraprøve samtidig med udtagning af prøver i medfør af stk. 2. Den ekstra prøve forsegles og overdrages til den ansvarlige, som kan lade den underkaste en

eventuel kontraekspertise efter skriftlig aftale med tilsynsmyndigheden.

Stk. 4. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler eller træffe bestemmelse om, at en virksomhed skal yde tilsynsmyndigheden bistand ved forsendelse af prøver og afholde udgifterne herved.

§ 67. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri nedsætter et fødevarekontroludvalg med den opgave at overvåge, om fødevarekontrollen udføres i overensstemmelse med reglerne på området, kontrolstrategien og kontrolplaner samt på en ressourcemæssigt hensigtsmæssig måde.

Stk. 2. Udvalget består af seks fagkyndige medlemmer udpeget af ministeren. Forbrugerrådet indstiller tre medlemmer, og Landbrugsrådet, Dansk Industri, FDB og Dansk Handel og Service indstiller i fællesskab ligeledes tre medlemmer. Udvalget vælger sin formand blandt medlemmerne. Ministeren fastsætter udvalgets forretningsorden og de nærmere regler om udvalgets opgaver.

Stk. 3. Der oprettes en revisionsenhed under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Revisionsenheden bistår Fødevarekontroludvalget. Revisionsenhedens leder er sekretær for udvalget. Ministeren fastsætter de nærmere regler om enhedens organisation og opgaver.

Stk. 4. Dokumenter, der i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven er interne, mister ikke som følge af udveksling mellem Fødevarekontroludvalget og revisionsenheden deres interne karakter.

Stk. 5. Ministeren udarbejder årligt en redegørelse til Folketinget om fødevarekontrollen.

§ 68. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om offentliggørelse med navns nævnelser af resultater samt art og omfang af sanktioner på grundlag af kontrol, som gennemføres i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, at klage ikke har opsættende virkning. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, på hvilken måde og i hvilken form kontrolresultaterne skal gøres tilgængelige for offentligheden på kontrolstedet.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om formen for og omfanget af offentliggørelse, herunder at offentliggørelse kan ske elektronisk. Mini-

steren kan bestemme, at visse resultater ikke skal offentliggøres.

Stk. 3. Ministeren kan bestemme, at offentliggørelse skal ske på grundlag af et af ministeren oprettet edb-informationssystem vedrørende kontrolresultater. Til brug for offentliggørelse kan ministeren på ethvert tidspunkt, herunder periodisk, videregive såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger fra informationssystemet til en ubestemt kreds af modtagere. Enhver har adgang til fra informationssystemet at få meddelt oplysninger, som enten har været offentliggjort, eller som skal offentliggøres. Adgangen omfatter såvel enkeltstående oplysninger som masseoplysninger.

Kapitel 13

Det Rådgivende Fødevareudvalg

§ 69. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri nedsætter Det Rådgivende Fødevareudvalg. Udvalget afgiver udtalelse om væsentlige fødevarepolitiske emner, herunder om udkast til ny lovgivning på området.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om udvalgets sammensætning og virksomhed. Ministeren fastsætter udvalgets forretningsorden.

Kapitel 14

Kost og Ernæring

§ 70. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri har til opgave at formidle oplysning til forbrugerne om forhold, der er omfattet af loven, herunder om ernæring.

Stk. 2. Ministeren kan iværksætte overvågningsprogrammer for fødevarer og undersøgelser af fødevarer og af befolkningens kost og ernæring med henblik på udstedelse af regler inden for lovens område og på udarbejdelse af kost- og næringsstofanbefalinger, vejledninger til myndigheder og virksomheder samt forbrugeroplysning om kost og ernæring.

§ 71. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler og træffe bestemmelse om privates, herunder virksomheders, oplysning om kost og ernæring.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at fødevarer skal mærkes med angivelse af næringsværdi, herunder om, hvorledes næringsværdien skal angives på emballagen, i reklamer

og lignende. § 26 finder tilsvarende anvendelse for næringsdeklarationer.

§ 72. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan rådgive om og fastsætte regler for offentligt kostforplejning.

§ 73. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri nedsætter et ernæringsråd, der skal være rådgivende i ernæringsvidenskabelige spørgsmål.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte nærmere regler om rådets sammensætning og virksomhed. Ministeren fastsætter rådets forretningsorden.

Kapitel 15

Klage og dispensation

§ 74. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om adgangen til at klage over de i § 58 omhandlede myndigheders, udvalgs og private institutioners afgørelser, herunder om, at en myndigheds afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om myndighedernes, udvalgenes og de private institutioners adgang til at genvurdere en sag, efter at der er indgivet klage.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om relevante forbrugerorganisationers adgang til at påklage afgørelser, der er truffet af tilsynsmyndigheden som følge af en anmeldelse af en mulig overtrædelse af loven eller regler udstedt i medfør heraf.

§ 75. Klagefristen er 4 uger fra den dag, hvor afgørelsen er meddelt den pågældende. Klage skal sendes til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

Stk. 2. Klagemyndigheden kan inden for 6 måneder efter afgørelsen se bort fra overskridelser af klagefristen, når særlige grunde taler herfor.

§ 76. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan, når forholdene taler derfor, meddele dispensation fra bestemmelserne i § 15, stk. 1, § 23, § 49, stk. 2, § 54, stk. 1, og § 55, stk. 1.

§ 77. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan under større katastrofer, herunder krise eller krig, fastsætte de regler og træffe de bestemmelser, der er nødvendige for at sikre den mest fordelagtige anvendelse af fødevarer, undgå forurening m.v. og sikre befolkningens forsy-

ning med fødevarer. Ministeren kan herunder fastsætte regler eller træffe bestemmelse om fravigelse af de i loven fastsatte regler.

Stk. 2. Såfremt de i medfør af stk. 1 fastsatte regler eller trufne bestemmelser medfører økonomisk tab for en virksomhed eller for en producent, er staten erstatningspligtig. De pågældende virksomheder må ikke derved stilles mindre gunstigt end andre i samme branche.

Stk. 3. Erstatning ansættes i mangel af mindelig overenskomst i overensstemmelse med regler, der fastsættes af ministeren.

Kapitel 16

Straffebestemmelser

§ 78. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) behandler, sælger, indfører eller udfører fødevarer i strid med § 7, § 9, stk. 1, § 15, stk. 1, § 20, stk. 1, § 23, § 27, stk. 1, § 38, stk. 1, § 39, § 49, stk. 3, § 51, stk. 1, og § 55, stk. 1 og 3,
- 2) behandler, sælger eller indfører fødevarer, tilsætningsstoffer eller materialer og genstande bestemt til at komme i berøring med fødevarer i strid med § 19, stk. 1 og 2, § 21, § 24, stk. 3, og § 54, stk. 1, for tilsætningsstoffer, jf. § 18, nr. 1, og for materialer og genstande, jf. § 30, nr. 1,
- 3) uden autorisation, godkendelse eller registrering, udøver virksomhed som omhandlet i §§ 44-46,
- 4) beskæftiger personer i strid med § 11, stk. 1, og § 18,
- 5) undlader at efterkomme påbud og forbud efter § 10, stk. 2 og 3, og § 63,
- 6) undlader at efterkomme påbud og forbud efter § 64, stk. 1,
- 7) undlader at give tilsynsmyndighederne adgang til virksomheden efter § 65, stk. 1,
- 8) undlader at afgive oplysninger eller at yde tilsynsmyndigheden bistand efter § 66, stk. 1, eller
- 9) undlader at utage prøver efter § 66, stk. 2.

Stk. 2. Straffen kan stige til hæfte eller fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået med forsæt eller grov uagtsomhed og der ved overtrædelsen er

- 1) forvoldt skade på sundheden eller fremkaldt fare herfor eller

- 2) opnået eller tilsigtet opnået en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

Stk. 3. I regler, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne eller af vilkår, der meddeles efter reglerne. I reglerne kan der endvidere fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i regler fastsat af Det Europæiske Fællesskab om forhold, som er omfattet af denne lov. Det kan endvidere fastsættes, at straffen kan stige til hæfte eller fængsel i indtil 2 år under tilsvarende betingelser som anført i stk. 2.

Stk. 4. Der kan pålægges selskaber m. v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 79. Skønnes en overtrædelse ikke at ville medføre højere straf end bøde, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retslig forfølgning, hvis den, der har begået overtrædelsen, erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden en nærmere angivet frist, der efter begæring kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde.

Stk. 2. Med hensyn til den i stk. 1 nævnte tilkendegivelse finder bestemmelsen om tiltale-rejsning i retsplejelovens § 930, jf. § 926, tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Betales bøden i rette tid, eller bliver den efter stedfunden vedtagelse inddrevet eller afsonet, bortfalder videre forfølgning.

Kapitel 17

Ikrafttræden m.m.

§ 80. Staten tilbyder de kommunale tjenestemænd, som på tidspunktet for ikrafttræden af § 59 er beskæftiget med varetagelsen af opgaver i henhold til denne lov eller de i § 81, stk. 2, nævnte love, ansættelse fra dette tidspunkt som stats-tjenestemænd i tilsvarende stillinger med henblik på varetagelse af opgaverne i de enheder, der er nævnt i § 59. Ansættelsen tilbydes på de vilkår, der gælder for tjenestemænd i staten, dog således at der ikke herved sker en forringelse af de pågældendes hidtidige løn- og andre ansættelsesvilkår.

Stk. 2. Hvis en kommunal tjenestemand, der har fået tilbudt ansættelse i henhold til stk. 1, ikke ønsker ansættelse som statstjenestemand, opretholdes den kommunale ansættelse og de

herfor gældende vilkår under tjenestemandens udførelse af de opgaver, der er henlagt til den tilbudte statslige stilling.

Stk. 3. En tjenestemand, som i henhold til stk. 2 vælger at opretholde den kommunale ansættelse under udførelse af de opgaver, der er henlagt til den tilbudte statslige stilling, har ikke krav på ventepenge, rådighedsløn eller pension på grund af den opgaveomlægning, der sker i forbindelse med oprettelsen af de i § 59 nævnte enheder. Tjenestemanden har pligt til at underkaste sig de forandringer i sine tjenesteforretningers omfang og beskaffenhed, som følger af denne opgaveomlægning.

Stk. 4. En tjenestemand, som vælger at opretholde den kommunale ansættelse, kan senest 5 år efter det i stk. 1 nævnte tidspunkt søge overgang til ansættelse som statstjenestemand på vilkår som nævnt i stk. 1.

Stk. 5. Staten refunderer kommunen udgifterne til løn til de kommunale tjenestemænd, der i henhold til stk. 2 vælger at opretholde den kommunale ansættelse, så længe de udfører arbejde for staten.

Stk. 6. Hvis staten ikke længere har behov for beskæftigelse af en tjenestemand, som har valgt at opretholde den kommunale ansættelse, kan staten efter forudgående varsling af vedkommende kommune bringe tjenestemandens arbejdsforhold til staten til ophør med det for tjenestemanden gældende opsigelsesvarsel.

Stk. 7. Staten afholder eventuelle udgifter til rådighedsløn eller ventepenge og udbetaler pension til de tjenestemænd, der i henhold til stk. 1 og 4 overgår til ansættelse som statstjenestemænd. Kommunen refunderer staten den del af tjenestemandens pension, der forholdsmæssigt svarer til tjenestemandens pensionsalder ved overgangen til tjeneste i staten.

Stk. 8. Staten refunderer kommunen eventuelle udgifter til rådighedsløn eller ventepenge til de tjenestemænd, der i henhold til stk. 2 vælger at opretholde den kommunale ansættelse, og hvis tjeneste i staten senere bringes til ophør efter stk. 6.

Stk. 9. Kommunen udbetaler pensionen til de tjenestemænd, der i henhold til stk. 2 vælger at opretholde den kommunale ansættelse. Staten refunderer kommunen den del af tjenestemandens pension, der forholdsmæssigt svarer til den pensionsalder, tjenestemanden har optjent efter overgangen til tjeneste i staten.

Stk. 10. Den endelige administrative afgørelse af tvivlsspørgsmål efter stk. 1-9 træffes af finansministeren efter forhandling med de involverede parter.

§ 81. Tidspunktet for lovens eller dele af lovens ikrafttræden fastsættes af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri.

Stk. 2. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte, at følgende lovbestemmelser helt eller delvis ophæves:

- 1) Lov om kvalitetskontrol med fisk og fiskevarer, jf. lovbekendtgørelse nr. 649 af 4. august 1993.
- 2) Lov nr. 310 af 6. juni 1973 om levnedsmidler.
- 3) Lov nr. 538 af 17. november 1976 om international transport af letfordærlige levnedsmidler.
- 4) Lov nr. 343 af 25. maj 1990 om administration af Det Europæiske Fællesskabs retsakter om levnedsmidler m. m.
- 5) Lov nr. 290 af 29. april 1992 om æg og ægprodukter.
- 6) Lov nr. 342 af 14. maj 1992 om mælk, mælkeprodukter, margarine m. v. (mælkeproduktloven).
- 7) Lov nr. 343 af 14. maj 1992 om kød (køddloven).
- 8) Lov nr. 481 af 12. juni 1996 om offentliggørelse af kontrolresultater og om ændring af visse love under Landbrugs- og Fiskeriministeriet.
- 9) Lov nr. 402 af 10. juni 1997 om fødevarekvalitet.
- 10) §§ 11 og 12 i lov nr. 356 af 6. juni 1991 om miljø og genteknologi, som ændret ved § 2 i lov nr. 921 af 25. november 1992.

Stk. 3. Regler, der er udstedt i medfør af de i stk. 2 nævnte love, forbliver i kraft, indtil de afløses af regler udstedt i medfør af denne lov. Overtrædelse af reglerne straffes efter de hidtil gældende regler.

§ 82. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tillader.

Til lovforslag nr. L 87. Skriftlig fremsættelse (5. november 2004)

Familie- og forbrugerministeren (Henriette Kjær):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om fødevarer
(Lovforslag nr. L 87).

Formålet med lovforslaget er en tilpasning af loven til reformen af den europæiske fødevarerlovgivning. Den europæiske reform af fødevarerlovgivningen består af følgende dele:

- Kommissionens hvidbog om fødevarer-sikkerhed

- Fødevarerforordningen

- Hygiejnepakken

- Fødevarerkontrolforordningen

Reguleringen på fællesskabsplan går i stigende grad fra at være fastsat i direktiver til at være fastsat i forordninger. Den gældende fødevarerlov omarbejdes således, at der bliver tale om en rammelov, som bliver udfyldt af administrative regler. Implementering af direktiver vil fremover ske administrativt, det vil sige i form af bekendtgørelser.

Forslaget indeholder ikke væsentlige ændringer af den gældende fødevarerlovs formål eller

anvendelsesområde. Der hvor fællesskabets forordninger dækker de samme områder som den gældende danske fødevarerlov, er de to regelsæt, trods forskelligt sprogbrug, i overvejende grad overensstemmende.

Med forslaget vil målet med fødevarerloven fortsat være at sikre forbrugerne sunde fødevarer af høj kvalitet, at beskytte forbrugerne mod vildledning i forbindelse med markedsføring af fødevarer og fremme sunde kostvaner. Endvidere er målet fortsat at medvirke til at sikre fødevarerproducenter og handlende rimelige og ensartede vilkår og til at fremme eksport af danske fødevarer.

Lovforslaget opretholder desuden lovgrundlaget for Det Rådgivende Fødevarerudvalg, for Ernæringsrådet, for Fødevarerkontroludvalget, og lovforslaget viderefører hjemmelen til at nedlægge et råd som led i en frivillig mærkningsordning.

Med lovforslaget tilsigtes en skærpelse af den strafferetlige sanktionspraksis, således at der skal tages hensyn til virksomhedens omsætning ved udmåling af bødestørrelse.

Med disse bemærkninger indstiller jeg lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.